

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕОГРАД, ОД 5. ДО 20. АПРИЛА 1996.

БРОЈ 83 ГОДИНА VII

ЦЕНА 5 ДИНАРА

ВЕЛИКИ МИТИНГ РАДИКАЛА У БИЈЕЉИНИ

Ми долазимо а са нама демократија, слобода и економски просперитет

Подршка политици српских радикала

ВЕЛИКА СРБИЈА

Београд
Француска 31

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач
др Војислав Шешељ

Генерални директор
Александар Стефановић

Главни и одговорни уредник
Синиша Аксентијевић

Заменик главног и одговорног
уредника
Ксенија Јанковић

Помоћник главног
и одговорног уредника
Огњен Михајловић

Редакција

Рајко Горановић, Момир Марковић,
Мирослав Васиљевић, Наташа
Јовановић, Јадранка Шешељ, Дејан
Алџус, Александар Вучић, Рајко
Ђурђевић, Коста Димитријевић

Председник Издавачког савета
Др Ђорђе Николић

Потпредседник Издавачког савета
Петар Димовић

Издавачки савет

Томислав Николић, Маја Гојковић,
Ахим Вишњић, Драган Јовановић,
Ранко Вујић, Драган Тодоровић,
Драго Бакрач, Мирко Благојевић,
Бранко Војница, Ратко Гонди,
Милинко Газдић,
др Никола Поплашен,
Стево Драгишић, Миодраг Ракић,
Зоран Красић, Милован Радовановић,
Јоргованка Табаковић, Ратко Марчетић,
Владимир Башкот

Секретар Редакције
Љиљана Мијековић

Шеф дистрибуције
Зоран Дражиловић

Техничко уређење
"АБЦ-ШТАМПАРИЈА"

Штампа

НИГП "АБЦ-ШТАМПАРИЈА" д.д.
Влајковићева 8, 11000 Београд

Карикатуре

Синиша Аксентијевић

Тираж: 20.000 примерака

Редакција прима пошту на адресу:
"Велика Србија", Француска 31,
11000 Београд

Рукописи се не враћају

Новине "Велика Србија" уписане су у
Регистар средстава јавног
информисања Министарства за
информације под бројем 1104, од 5. јуна
1991. године. Министарство за
информације Републике Србије 19.
августа 1991. године дало је мишљење
број 413-01-551/91-01 да се "Велика
Србија" сматра производом из
Тарифног броја 8, став 1. тачка 1.
алинеја 10. за чији промет се плаћа
основни порез по стопи од 3%.

Свим Србима и другим православним народима, као и свим
искреним хришћанима, Српска радикална странка жели срећан
Васкрс.

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ – ВАИСТИНУ ВОСКРЕСЕ!

У овом броју:

Митинг у Бијељини	2
Имам још доказа	10
Комесар у спаваћници	12
Оловка пише срцем	17
Остајем у Вуковару	30
Ратни пут најмлађег војводе	36
Меморандум о развоју науке и технологије	51
Меморандум о систему васпитања и образовања	57
Програмски манифест Либерално-демократске партије Русије	63

ЦЕНА ОГЛАСНОГ ПРОСТОРА

Последња колор страна корица
5000 динара

Унутрашња колор страна корица
4000 динара

Цела унутрашња страна
2000 динара

Пола унутрашње стране
1000 динара

Четвртина унутрашње стране
500 динара

Уплате се врше на жиро-рачун
Српске радикалне странке број:
40801-670-3-93490 СПП Стари Град
Све информације могу се добити
на телефон 011/625-231

Српска радикална странка
купује све бројеве листа
"Велика Србија" објављене
у другој половини XIX
и првој половини XX века.

Понуде слати на тел.
(011) 625-231

или на адресу:

Српска радикална странка,
Француска 31, 11000 Београд

СРПСКИ РАДИКАЛИ СУ БУДУЋНОСТ СРПСКОГ НАРОДА

Више од десет хиљада окупљених грађана на централном тргу у Бијељини дошло је да поздрави и чује челнике Српске радикалне странке. Међу паролама које су се могле видети биле су и "Кад Срби освоје Дедиње – Книн је опет наш", "Боље цвеће на шубари, него цвет у коси" и "Српски народ је уз Шешеља"

Аутобус пуно новинара, домаћих и страних медија, који су показали велико интересовање за оно што се догађало у Бијељини у суботу 23. марта, кренуо је из Београда пут Републике Српске у раним преподневним часовима, а у њему су се поред представника медија, налазили и председник Српске радикалне странке др Војислав Шешељ и генерални секретар странке Александар Вучић.

На граничном прелазу, који још увек дели СР Југославију од Републике Српске и ради као у "најбоља времена" блокаде на Дрини, аутобус је сачекало возило полиције Републике Српске и провело га поред дугачке колоне оних који су чекали на граници.

Глас о томе ко се налази у аутобусу који иде "преко реда" брзо се проширио, тако да су га дуж целог пута срдечно поздрављали путници који су напустили своја возила, не би ли што боље "видели Шешеља".

Одмах након доласка у Бијељину, и пријема у страначким просторијама Општинског одбора Српске радикалне странке у овом граду, челници радикала упутили су се на Скупштину странке која се тога дана одржавала у згради Дома омладине, у самом центру.

Већ тада, два сата пре заказаног почетка митинга, Трг краља Петра I Карађорђевића био је готово пун. Видело се да је заиста велики број оних

Бијељина 23. март, митинг на Тргу краља Петра I

који желе да чују и виде прваке Српске радикалне странке.

Свечану атмосферу употпуњавали су и звуци музике која је допирала са доброг и јаког разгласа, као и многобројне пароле које су донели окупљени грађани.

"Пробуди се Србијо", "Социјалисти – даље руке од српског народа", "Пад Крајине није пад српства", "Слобо пиздо опет си нас изд'о, Српско Сарајево", "Мандо, Мајевина је уз тебе",

"Америка и Слобо – Србин је свашта проб'о" или "Српски радикали су будућност српског народа" – само су неке од парола које су се могле видети.

Тачно у тринаест и тридесет, како је и било најављено, интонирањем химне "Боже правде" пред више од десет хиљада окупљених почео је велики митинг српских радикала.

Грађанима се први обратио др Никола Поплашен, председник Српске радикалне странке Републике Српске

"Поздрав" Милошевићу

Драги пријатељи, браћо Срби и сестре Српкиње, изгубили јесмо, али пропали нисмо.

Опет се показало да Срби за "зеленим столом", у такозваном преговарачком процесу редовно губе оно што успешно одбране и оно што је резултат јуначких борби српског народа на бојном пољу. Српски радикали нерадо морају да подсети да су упозоравали на изворе опасности и на оне који могу довести до овог до чега је дошло. Наша упозорења, наше молбе, наша инсистирања, на жалост нису прихваћени од државних руководства у српским земљама.

Учињене су кобне грешке.

Инсистирали смо на уједињењу Републике Српске и Републике Српске Крајине. То је био задатак број један свих државних руководства у српским земљама. То није учињено.

Инсистирали смо на много већом степену самосталности и независности државних руководства у РС и РСК. Уместо тога, наша државна руководства су се везала за државно руководство Србије, чак и онда када је са таквом везом требало прекинути. Српски радикали су убеђени да је било могуће остварити много више реда у Републици Српској, више реда а мање хаоса, више законитости, а мање криминала, више морала, а мање лоповлука и у државним органима и у војсци, полицији, у сваком селу, у сваком граду, у међуљудским односима у целини.

Уместо тога, смишљеном организацијом издаје, народ је доведен у ситуацију да изгуби морал за било коју врсту борбе – и војну и политичку.

Изгубљена је воља да се ради чак и да се живи. Но, све има свој крај.

Српски морал ће поново оживети, уверен сам да ће Срби поново дигнути главу, да ће висока чела и овај трачак светлости претворити у светао дан и

перспективу у којој ће Срби доћи до своје слободе.

Али, да би се могли борити морамо знати како је дошло до овога где смо сада. Српски народ је добро почео борбу за своју одбрану и своју слободу.

Готово да смо успели, требало је још само државно-политички дефинисати наше просторе и – пред Србима би била историјска победа. Сада бисмо били у својој држави и у потпуно другим околностима. Истини за вољу, нашу борбу је помогла Србија. Она је била ту негде, иза нас и помагала је на разне начине. Нама је и то било довољно.

Међутим, негде од марта деведесет и треће, дошло је до потпуног преокрета, као у цртаном филму. Онај витез Која са Дедиња, претворио се у

др Никола Попашен председник Српске радикалне странке за Републику Српску

Гаргамела и ту почињу наше огромне муке.

Српски радикали разумеју да су светски односи такви да нам у овом тренутку не иду у прилог, али ми смо незадовољни оним што су Срби у свим српским државама могли учинити, а нису.

Не можемо да прихватимо одлуку државног руководства да се да овлашћење једном човеку, који је сав свој ангажман свео на – један издајнички потпис!

Слободан Милошевић се врати из Америке и каже – у Дејтону смо постигли успех. Постигли смо успех тако што смо изгубили српску Далмацију, Лику, Кордун, Банију, Западну Славонију, Дрвар, Грахово, Гламоч! Српске крајеве који вековима нису пали у туђе руке. Слободан Милошевић дође из Рима и каже – договорио сам се са господином Изетбеговићем и решен је проблем Сарајева. Видели смо како је решен! У историји српског народа није било већег егзодуса, већег јада и веће туге од такозваног решења проблема Сарајева.

Слободан Милошевић и даље припрема издају. Разлога за тако нешто има много, а сигурно је један од разлога везан и за јулски део његове брачне постеле. Нама Србима западно од Дрине никако не може бити јасно да наведени део постеле изјављује, и то и напише, да српске мајке западно од Дрине "арлаучу" над својом децом.

Та иста, такозвана госпођа, или господин – не знам којег је пола, на званичној промоцији ЈУЛ-а у Новом Саду каже да су јој дражи Мађари него Срби западно од Дрине!

Са таквом политиком левих снага, анационалних снага, које нас воде у пропаст, Срби западно од Дрине су на крвав начин рапчистили у проте-

Александар Вучић: "Не прихватимо окупацију западних српских земаља"

клим годинама. Таквој политици се не смемо вратити!

У каквим смо сада условима? После дејтонског потписа изгледа да нема војног одговора окупационим снагама. Морамо се борити дипломатским и политичким средствима, исто толико оштро колико смо се борили на бојном пољу. Дејтонски споразум нуди ту могућност да се боримо за претварање међуентитетске линије у међудржавну границу. Не смемо дозволити да, такозвано слободно кретање, муслимани искористе за повратак у крајеве где сада живе Срби. Све наше представнике који не користе оне могућности заокруживања слободе и стварања државе Републике Српске, а чим услови дозволе и уједињење са Србијом – морамо јавно прозивати. Не смемо стати на пола пута.

Да бисмо у томе успели морамо бити јединствени. Српски радикали су одувек упозоравали на потребу српског јединства, али оног које произилази из патриотизма и потребе Срба да живе слободно у својој држави, а не јединства које је плод издаје, и не јединства у прављењу криминалне државе.

Морамо због тога, дигнута чела да се ослободимо депресије, да се ослободимо јада, да се ослободимо туге. Међународни односи ће нам, сигурно, у наредном периоду, ићи у прилог.

Да би дошло до промена које обећавају другачији живот ја вас све поздрављам и у име српских радикала поручујем – ми долазимо!

Радослав Кањарић, председник Општинског одбора Српске радикалне странке Бијељина је, обраћајући се окупљеним грађанима одмах након др Николе Поплашена, између осталог рекао:

"... Српска радикална странка жели, са српским народом, да створи јаку, моћну, организовану, ефикасну,

правну државу. Државу, која мора неопходно решити проблем ратних инвалида и породица погинулих бораца, омогућити достојан живот и egzистенцију свих својих грађана, а свима који су остали без свог дома да обезбеди кров над главом. Државу, која ће у своје окриље да узме железницу, поштански саобраћај, енергетику и рударство, а остало – као сав нормалан свет – да препусти тржишту и приватној иницијативи.

Ово би веома брзо регулисало и раздвојило добре од лоших, а на површину избацило паметне и умне људе. Српска радикална странка жели државу поштених и часних домаћина у којој свако може да живи од свога рада...

"... Српска радикална странка данас овде пред вама промовише част, поштење, таленат и умност, као основне одлике људских вредности и успеха у животу... Кажу да је понављање мајка знања, али српски народ више нема право на грешку. Свака следећа грешка била би кобна по овај народ.

Ми долазимо, а са нама и истинска демократија, слобода и економски просперитет, као основне одлике сваке власти радикала." После председника, на митингу је говорио и потпредседник Општинског одбора Српске радикалне странке Бијељина, мр Станко Бобић, поздравивши окупљене грађане следећим речима:

"Браћо и сестре, српски народе, поштовани грађани, срећни смо што на овако величанствен начин можемо народу Семберије да представимо Српску радикалну странку, једину која је спремна и способна да заштити интересе српског народа западно од Дрине..."

"... По преузимању власти, ми радикали ћемо да покажемо, пре свега, ми-

рољубиву страну и хуманост српскога патриотизма. Хуманим облицима владавине показаћемо да смо мирољубива странка и да нам је драг сваки човек који са нама жели живети у миру, уколико, наравно, признаје српску државотворност.

Афирмисаћемо све облике људских и економских слобода и на тај начин бићемо либералнији и од самих либерала.

Социјална питања поставићемо на модерне основе уз државно финансирање, јер ћемо народу коначно дати оно што им они годинама само лажно обећавају.

Укинућемо све облике тоталитаризма и диктатуре и афирмисати предности вишепартијске парламентарне демократије и у јавност увести политичке слободе.

"... Учинићемо да српски полицајац неће једва чекати да некога испребија и малтретира, већ ће он бити професионалац који ће радити по закону и који ће квалитетно репрезентовати нашу, српску државу. Исправићемо нагомилане неправде из области војних и одбрамбених питања. Српским борцима повратићемо веру у њихову отаџбину и показати да држава о њима може, и мора да се брине. Избеглицима ћемо да вратимо људско достојанство и грађански легалитет, а сви оштећени у овоме рату мораће да се, на неки начин, материјално обештете или помогну..."

"... Српска радикална странка је добро организована, спремна и способна да преузме власт и испуни сва народна очекивања."

Народу окупљеном на централном бијељинском тргу обратио се и мр Мирослав Радовановић потпредседник ОО СРС Бијељина, рекавши између осталог и следеће:

"... Оно што може да промени овај свет у коме живимо и у коме смо суочени са свим овим злом и несрећом налази се у вашим рукама! То нешто су ваши гласачки листићи! Њима треба да дате поверење најпатриотскијој и најсрпскијој од свих странака – Српској радикалној странци! Ми више немамо права на грешку, јер свака грешка значила би и наши коначни и дефинитивни нестанак. Зато браћо, дозовимо се у памет и схватимо да своју судбину држимо у сопственим рукама!..."

А, након њега говорио је и проф Милан Лазић, председник ОО СРС Угљевик:

"... У овоме рату највећи терет су поднели сељаци, незапослени и избеглице. Дакле, највећи степен патриотизма показали су они слојеви становништва који добијају најмање од овога друштва! О томе будући државници и политичари морају водити рачуна. Крајње је време да они добију оно што заслужују. Ми српски радикали, својим програмом гарантујемо

реализацију интереса најширих народних слојева...

... Државна телевизија у Србији последњих година упорно нас радикале проглашава за ратне хушкаче, а то је најобичнија бесмислица. Јер шта они у ствари кажу? Они кажу да постоји велики број Срба који не воли да живи, који једва чека да погине! То они кажу са том паролом...

... Ми, српски радикали организацијом овог данашњег митинга показујемо да смо изузетно добро организована странка на овим просторима, странка способна да преузме власт. У осталом, у својим редовима имамо и најпопуларнију личност Семберије и Мајевице, а то је војвода Митар Максимовић – Манда!..."

Окупљеним грађанима, на тргу који носи име краља Петра I Карађорђевића, затим се обратио и Александар Вучић, генерални секретар Српске радикалне странке, следећим речима:

Браћо Срби и сестре Српкиње, никада наш народ, у својој новијој историји, није био у тежој ситуацији. Никада српство није било тако поражено и понижено као што је данас. Републику Српску Крајину, најзападнију српску државу, изгубили смо захваљујући Милошевићевој издаји и капитулацији. Ко зна колико српских градова је дато у руке хрватске усташке војске, а да их више нико и не спомиње. Неко малопре помену ту несрећну државну телевизију, ми је у Београду зовемо Лажовизијом, па сетите се када су последњи пут споменули српски Книн, српски Бенковац, Војнић, Глину, Вргин Мост, Костајницу, Двор, Плитвице, Слуњ... Заборавили су на то. Више Српска Крајина не постоји, као да никада није ни постојала. Више је ни у временској прогнози не помињу.

Мисле они – Срби су заборавили! Мисле да Срби не знају шта је српско и да ће им бити српско оно што им каже црвени тиранин са Дедиња.

А, урадио је после тога још већу издају у Републици Српској. Сећате се колико је дуго причао Милошевић, и колико су дуго причали социјалисти, да је са Козиревом договорио да Република Српска има права на конфедералне везе са матицом Србијом. И ми, српски радикали му кажемо – дајте те папире да видимо, дајте да видимо где то пише – јер не верујемо Милошевићу. Милошевић каже – ех, ви да не верујете мени и Козиреву! Где су те конфедералне везе данас?

Данас он каже – желим вам лепе везе и сарадњу са муслиманско-хрватском федерацијом. Па, није ваљда то Козирев рекао?

Видите шта је урадио у Дејтону. Сећате се, мало ко је од нас могао да сазна шта се на тим преговорима дешавало. Додуше, сви сте могли да прочитате или чујете на државној телевизији како је председник, себи и

др Војислав Шешељ: "Морамо прво променити режим у Београду"

свом сину купио ципеле. А, шта је било са српским територијама – није било нарочито значајно. И онда, завршили су преговоре, прошло је двадесет дана како су били у Дејтону и направити заједничку конференцију за новинаре.

Милошевић излази, сећате се – то сте сви гледали у директним преносима, и каже – желим пре свега да се захвалим..., реко' сад ће се захвалити свом народу што је издржао све ово, све ове патње за ове четири године, кад он настави – америчком државном секретару Ворену Кристоферу! Ви ме исправите ако нешто погрешим, али заиста ћу се трудити да на најбољи начин све препричам, ја рекох, добро, можда је то из куртоазије, сад ће да каже нешто лепо о свом народу, о људима који су крварили све ове године, а он ће тад – а, посебно се захваљујем Ричарду Холбруку, помоћнику америчког државног секретара!

И онда, и онда се питате кога смо ми послали у Дејтон, ко је то тамо репрезентовао Србе, не само у Србији, него и у Републици Српској, а кад кажем Србији, мислим оној авнојевској, оној Брозовој – комунистичкој.

Е, видите, тај човек не може више да влада и српски радикали ће учинити све да му се то никада више не омогући!

Сећате се и када се после свега обратио и грађанима Републике Српске, желећи да их обрадује, па када је рекао – сада да вам кажем шта смо све добили, да кренем од запада, а ја мислим, добро ако баш не може Бенковац и Обровац, може сигурно Книн и Грачац, кад рече Милошевић – добили смо Мркоњић Град и Шипово. Безмало центар бивше Босне и Херцеговине! Онда каже – а, да вам кажем шта смо добили у Посавини, добили смо Дервенту, Модричу, Шамац и Брод. Као да

то српска војска већ не држи, као да Срби нису и дандас тамо, увек били и остали, никад нико други тамо није ни био!

Па, гледам и мислим – или је он луд, или смо сви ми луди! Али пре ће бити да је он, јер такве лажи нико други не може да изговори!

И, сада хоће да направи од свих нас послушнике који треба да му се захваљују за оно што је учинио у Дејтону. Да му кажемо – одлично си све урадио, ти си најпапетнији и најбољи. Нема везе што си им оставио Дрвар, Грахово, Гламоч, Јајце, Кључ, Србобран, Петровац, Сански Мост, Српско Сарајево, Горажде... Нема везе, ти си нама све добро урадио! Е, не може тако. Не може тако! Никада то од нас, српских радикала неће чути.

Шта вам српски радикали нуде? Биће избора у Републици Српској. Биће избора и то је прилика да се определите за странку која има знање, за странку која има способности да влада другачије од оних који су до сада владали. Од оних који су владали педесет година. За странку која има начина, воље и способности да влада у народном интересу, а не да влада преко народне грбаче као што је то до сада било.

Уосталом, најлакше вам је да упоредите наше и њихове људе. Ту је војвода Василије Видојевић из Сарајева, који је бранио Српски Илијаш, војвода Митар Максимовић – Манда, војвода Мирко Благојевић, све сами српски јунаци!

А, ко је у редовима Социјалистичке партије Србије? Некакав Илић некакви Царевићи, ко зна који, људи који су по кафанама и у Београду проводили ове ратне године!

Српски радикали су увек били са својим народом и увек тамо где му је најтеже. И, још нешто. Српска ради-

Митингу је присуствовало више од 10.000 људи

кална странка не мисли да је све изгубљено. Српска радикална странка не прихвата окупацију западних српских територија. Ми ћемо се борити свим својим снагама, најпре демократским и мирним путем, да учинимо све да оно што је српско – српски Книн и српски Јасеновац и Српско Сарајево – буду у српској држави!

Све за српство – српство ни за шта! Живели!

Доброј атмосфери која је владала све време митинга, својим говором допринео је и потпредседник Српске радикалне странке Републике Српске, проф Драган Јовановић:

„... Браћо Срби и сестре Српкиње, радикали из државе црвене Србије што браните слободу и за крст подносите муке, цењени скупе – свима поздрав из земље архепастира српског на-

рода светог Саве, из српске Херцеговине и – помаже Бог!...

... Због бола рода свога који му нанесе беловетске протуге и домаћа поган из Београда, Подгорице и са Пала, тако што свршише с нашом земљом мањехинском мером, потписаше све што им дадоше зланим пером, прославише то господским пиром и сад нашу пропаст зову миром!...

... С вером да ћете ово разумети, као и да ћете знати одвојити жито од кукоља у свакодневним саопштењима која слушате док гледате сликаоницу СДСе, у којима кажу – услов нашег опстанка на овим просторима је победа националне опције. Тачно. Али, недоречено! Покушавају истину да сакрију од вас! Е, не смеју, јер истина је ваша и не могу да је крију од вас, а она гласи – услов нашег опстанка на овим просторима је победа националне оп-

ције, под националним барјаком који ће развити српски радикали на челу са Николом Поплашеном!”

Најаву да ће говорити др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке, више од десет хиљада грађана Бијељине, колико их се тога дана окупило на митингу Српске радикалне странке, пропратило је скандирањем и дугим аплаузом. Др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке:

Браћо Срби и сестре Српкиње, српски народ западно од Дрине, у западним српским земљама, јуначки је у тренутку пропасти комунистичког режима и труле Југославије, узео сопствену судбину у своје руке и одбранио своја огњишта. Српски народ је победио. Победио је уз помоћ Србије и Црне Горе. Хиљаде и хиљаде добровољаца из источних српских земаља похрлило је да брани западно српство.

И онда, када је скоро све што је српско било у српским рукама, онда се десила издаја! Издаја највећа од Косовске битке, на овамо!

Том издајом остали смо без српског Книна, Дрниша, Бенковца, Обровца, Грачаца, Удбине, Коренице, Плитвица, Војнића, Топуског, Глине, Петриње, остали смо без Костајнице, Дворана Уни, Пакраца, Окучана, остали смо без Купреса, Гламоча, Дрвара, Сањског Моста, Петровца, Јајца, остали смо без долине Неретве, остали смо без Српског Сарајева!

Та издаја, никада у историји српства не може бити избрисана. И сада, док је цела Српска Крајина под окупацијом усташке Хрватске, њени источни део, Американци и њихови савезници, припремају за окупацију. Сада, када је отето више од једне трећине Републике Српске, окупацију проводе и над њеним остатком.

Трупе НАТО пакта, оног истог пакта који је немилосрдно бомбардовао српске градове и села, српске школе и болнице, убијао нашу децу, оног истог пакта који сада глуми миротворца. Ми српски радикали, верни отаџбини и српству, никада нећемо признати окупацију ни педља српске земље! Ми ћемо све оно што је данас у туђинским, душманским рукама повратити једног дана, све ће то бити у саставу Србије!

Наравно, ми знамо какве су сад околности. Издаја је почињена и послидице те издаје ми сада осећамо и трпимо. Ми сада, пре свега, морамо сачувати ово што је остало од Републике Српске, чврсто омеђити, ограничити и не дати никоме да на то на срне! А онда треба чекати промену односа снага у међународним односима, јер ништа није вечно.

Сетите се, Французи су четрдесет и седам година чекали да поврате Алзас и Лорен, које им је отео Бизмарк француско-пруском рату 1870. године. А, точак историје се стално убрзава ми сигурно нећемо чекати четрдесе-

и седам година. Али, морамо се и сами припремити за оно што нам историја доноси наредних година и деценија. Морамо прво променити режим у Београду, режим Слободана Милошевића и Социјалистичке партије! И, то је првенствени задатак нас, српских радикала из Србије, и ми ћемо то учинити!

На жалост, морамо то искључиво сопственим снагама, немамо с ким у савез. Не можемо у савез с Вуком Драшковићем који је већи издајник и од самог Милошевића! Не можемо у савез ни са Ђинђићем, који данас овако – а сутра онако, који кад треба да се једе по жури на Пале, а онда се одриче Републике Српске и каже – ја сам тамо био само у пролазу, на пропутавању!

Немамо с ким, браћо Срби и сестре Српкиње, морамо сами.

И, успећемо сами, не могу нас сломити, нема у Србији довољно затвора где могу ставити све српске радикале! Не могу нам ништа, јер се не бојимо и до краја одано служимо отаџбини и српству!

Онда кад радикали буду владали Србијом – тада ће и вама овде бити много боље. Онда ће се створити услови за уједињење свих српских земаља и за повратак окупираних српских територија. Српски непријатељи, предвођени Американцима и НАТО пактом, нису стали у својим подлим и подмуклим намерама. Није њима доста што су нам отели целу Српску Крајину и више од трећине Републике Српске – они би целу Републику Српску! Они би целу бившу Босну и Херцеговину да подведу под власт муслимана, и они се темељно спремају да то ураде.

Прво, покушавају изазвати што већу пометњу у српском народу. Није случајно што из српских редова форсирају најгоре издајнике, што се и у медијима у Србији све више протежирају људи који не заслужују никакво ваше поштовање. Што се протежирају људи из Социјалистичке партије, Савеза комуниста покрета за Југославију, такозване Југословенске удружене левице, или она група издајника око Милорада Додика.

Најгори шљам.

Најгори криминалци, јер зар може један частан човек да приступи Социјалистичкој партији, зар може данас један частан и исправан Србин да приступи комунистима? Или да приступи овим Додиковим издајницима, који су развили бизнис по Србији, опљачкали све што су могли и сад глуме демократе и миротворце. Сад би они да уведу правду, слободу, да штите ваше интересе. Такви људи не могу вам улити поверење.

Много ће НАТО пакт и Уједињене нације муњкати око предстојећих избора. Покушаће већ у старту да елиминишу неке партије, којих се највише боје. Видећемо како ће то ићи. Затим,

Ратник на митингу
војвода Василије Видојевић

настојаће да се избори прво спроведу у такозваној унији Босне и Херцеговине, па тек онда на нивоу ентитета, како их називају. Онда ће, преко сопственог телевизијског програма, форсирају најгоре издајнике. Нису они случајно порушили све телевизијске релеје у Републици Српској, нису случајно готово онеспособили Српску Телевизију. Они су темељито спремају и њима демократија ништа не представља. Њима је демократија само пука парола! Они би да своју вољу проведу по сваку цену, а да томе покушају дати и демократску обланду.

Браћо Срби и сестре Српкиње, они траже да ви који сте избегли пред терором, идете сад и да гласате у Зеници, Сарајеву или Тузли. Јер, ако ви не одете – гласаће тамо неки Суљо, Мујо, Мехмед или Фадила! То ће се и потписати вашим именом, шта их кошта?

Тако су већ један референдум спровели, '91. године, референдум који је изазвао рат!

Ми српски радикали зато захтевамо – прво попис становништва, па онда избори! Јер, Срби који су пред невољом избегли у Бијељину – има да гласају у Бијељини, а не да се од њих очекује да иду у Тузлу! Тек када се обави тај попис становништва може се приступити демократским изборима, па да видимо каква је воља народа. Кажу и да треба да гласају избеглице у земаљама у које су избегли! Нек се прво врате, па нека онда гласају. Јер, ако гласају у Немачкој, Америци, Канади или Србији, Милошевић, Клинтон или Кол наместиће резултате избора.

То се не сме дозволити!

Дакле, избори само тамо где људи живе. Срби у Републици Српској, а

муслимани и Хрвати у њиховој, такозваној, федерацији, која им сигурно неће бити дугог века.

Браћо Срби и сестре Српкиње, и друге подвале спрема НАТО пакт. Сазнали смо из неких обавештених извора да се спрема марш муслимана у Брчко. Спрема се да крене неколико хиљада муслимана, јер – они би хтели да пресеку Републику Српску на два дела, да нам отму Брчко! Ми им морамо ставити до знања да ће се Брчко бранити и оружјем! Доста су Срби бежали, сувише су дуги били избеглички збегови, нема више куда да се бежи!

Јер, куда? Преко Дрине – да вас Милошевић држи у спортским халама и да вам даје сув хлеб? Нема куд, браћо Срби и сестре Српкиње, тамо и ону помоћ која стигне на име избеглица покраду људи из режима, попут Бубе Морине и њој сличних.

Ово што је сад у српским рукама – сад мора и да се брани по сваку цену. Нема се куд из ове коже.

Док у Србији не победе слобода и демократија, док не победе радикали, Србија се неће мајчински односити према вама, браћо и сестре.

Биће као зла маћеха, јер је такав режим.

Народ је на вашој страни, али народ и тамо гуше, држе га у беди и прогоне, држе га у медијској блокади. Ми у Србији поново имамо комунистичку диктатуру, као у најгоре Брозово време. То морамо да променимо и зато ћемо се борити за ту промену, све док имамо даха!

Браћо Срби и сестре Српкиње, српски радикали у Републици Српској делују као самостална, посебна политичка партија. Партија која је регистрована по законима Републике Српске, којој је седиште у Бањалуци, дакле у Републици Српској. Не може нико да нам говори да се ми из Београда мешамо и да креирамо политику.

Ми и немамо потребе да то радимо.

Па, ви нас учите каква треба да буде српска политика! Ми, заправо, привремено дођемо из Србије овде да посисамо те сокове патриотизма, љубави према родној грудни. Онда када се тамо исцрпимо у политичким борбама, када се, евентуално негде и поколебамо, дођемо овде – где српство дише пуним плућима, где је осетило слободу, јунаштво, херојство и где је спремно да брани отаџбину!

Браћо Срби и сестре Српкиње, ми српски радикали смо, наравно, реални политичари. Ми бисмо желели да власт освојимо сами да добијемо више од педесет посто гласова, али реално процењујемо да то баш није тако вероватно. Поставља се онда питање – с ким ми можемо у коалицију? Постоји само једна странка с којом бисмо могли и то је Српска демократска странка. Ми смо данас у опозицији према

СДСи, ми нисмо странка која је у власти, која је у Парламенту. Ми смо касније и формирану, па нисмо ни могли на оне изборе '90. године.

Ми смо и критиковали СДСу кад год је заслуживала критику. Ми смо и државни врх критиковали кад је дао пуномоћ Милошевићу да га представља у Дејтону. Критиковали смо и многе криминалне афере, попут оне коју је починио Момчило Мандић – покравши две хиљаде "голфова" из Војвођине и продавши их у Србији, и многе друге криминалне смо раскринкавали.

Али, ево шта се дешава – у самој СДС и, оно што је било највише склоно криминалу и корупцији сада прелази у Социјалистичку партију и ЈУЛ, па ће ваљда и сама странка сада да се прочисти. Ми, дакле, задржавамо себи право да критикујемо власт сваки пут када она то заслужи. Али знамо да будућност Републике Српске може бити само коалиција СРС и СДС.

Наравно, ми радикали бисмо ипак волели да будемо јачи партнер у тој коалицији.

Браћо Срби и сестре Српкиње, поново неки амерички емисари шпартају по делу српских земаља, најновији је пример Мадлен Олбрајт. Она је јуче била у Вуковару и видели сте како су је Срби тамо дочекали. Јуче у Бијељини није смела ни да уђе.

И, она сада каже ко сме, а ко не сме да се бави политиком у Републици Српској! Она каже ко сме, а ко не сме овде да влада. Е, па ми српски политичари немамо намеру да излазимо на америчке изборе, а нећемо ни Американцима дозволити да се мешају у наше! Управо, из ината, ћемо гласати за оне које Американци буду највише нападали. Нека знају то унапред.

Траже да се српски држављани испоруче Хашком трибуналу, да им се суди, како кажу – за ратне злочине. Да се суди нама Србима над којима је геноцид, немилосрдно, шест стотина година спровођен! Србима да се суди за недоказане кривице. И, ко да нам суди? Они да нам суде! То никада не смемо дозволити.

И, браћо Срби и сестре Српкиње, ако неком падне на памет да испоручи Радована Караџића, Милана Мартића или Ратка Младића – ми Срби немамо право да постојимо ако то дозволимо!

Нико ко је Србин или држављанин српских земаља не сме бити на силу одведен са родне груде.

Ево, ја хоћу добровољно да идем и ја сам им се јављао. Прозивали су ме за ратне злочине, али ме не смедоше пустити у Холандију. Ни визу нису хтели да ми дају.

Е, сад неће нико да иде! Нико не сме бити испоручен. Морамо се држати сви као један по том питању, без обзира јесмо ли политички противници или нисмо, без обзира шта једни о другима мислили. Пред непријатељским силама морамо бити јединствени!

Нека у Хагу суде Клинтону, који је бомбардовао Републику Српску, нека суде Геншеру, нека суде Де Микелису.

Уосталом, ево, један уступак можемо да пружимо. Нека затраже у исто време изручење и Туђмана, Изетбеговића и Милошевића – па може!

Нек њима суде за све.

Али, неће они Милошевића. Милошевић им треба да им преда још Косово и Метохију, Војводину, Санџак, па ће тек онда доћи на ред. То је суштина њихове политике.

Мора Република Српска изнутра да се организује као демократска, слободарска држава са капиталистичким уређењем. Што пре се мора спровести приватизација. Државна и друштвена својина мора да се подели тако што ће

највеће делове добити борци, породице палих бораца, ратни инвалиди и избеглице – они који су све изгубили у овом рату. И, ако се приватизација спроведе на време и на праведним основама, врло брзо ће Република Српска бити економски развијенија од Србије под комунистичком чизмом, под црвеном куглом.

Мора и државна власт да се реорганизује. Шта значи то да још увек српском војском командују официри из Београда? Они своје плате примају у Београду, па док сте ви у рововима примали по тридесет или педесет динара, сваких шест месеци, они су добијали велике плате из Београда.

Па им је из Београда стигла наредба да предају и Дрвар и Грахово и Гламоч и Јајце и све друго што је српско!

Где то има, у некој цивилизованој земљи, да Народна скупштина донесе одлуку да се пензионису или смене неки генерали, а да они кажу – не прихватамо одлуку Народне скупштине!

А, управо то су учинили ови издајници, попут Милана Гвера или Здравка Толимира. Они немају шта да траже у српској војсци. Српски генерали и српски официри у Републици Српској могу да буду само они који овде живе, чије су породице овде, који примају плату од владе Републике Српске и који свама деле и добро и зло.

Само такви!

А они који не служе своме народу, који не слушају своју Народну скупштину и свој државни врх, него слушају Слободана Милошевића – нека иду Слободану Милошевићу у Београд.

Браћо Срби и сестре Српкиње, веома нам је тешко, у најтежој смо ситуацији. Нема више оног оптимизма и радости на вашим лицима као што је то било упрочеке деведесет треће године, када смо држали исто овако велики митинг, овде у Бијељини.

Много је тежа ситуација, али морамо издржати и морамо се борити док имамо даха, јер док се боримо – можемо и победити. Ако престанемо да се боримо, нема ништа од нас.

Сетите се, у пролеће деведесет и треће године, овде сам вам обећао, у Бијељини, да ћемо срушити Добрицу Ђосића, јер је издао српске националне интересе и тражио од вас да прихватите Венс-Овенов план.

Данас вам обећавам – срупићемо и Слободана Милошевића јер је издао српске националне интересе!

Ми смо спремни на борбу до краја. Ми, српски радикали, одани отаџбини и српству. И, ми ћемо победити и у Београду, у Србији, у Црној Гори, иако нас тамо прогоне, избацују из Скупштине, хапсе, протерују. Иако нам тамо медијски блокирају сваку политичку акцију ми ћемо издржати, јер смо уверени да се вреди борити за овај идеал који је пред нама и који ћемо заједничким снагама реализовати!

Створићемо јединствену српску државу на свим српским територијама, државу која ће бити слободарска,

Председник Шешељ и војвода Мирко Благојевић у седишту странке

демократска, економски просперитетна, државу социјалне правде.

У Србину још има снаге да одоли свим искушењима, свим изазовима и у најтежим историјским тренуцима да буде најјачи, најхрабрији!

Победићемо заједно, јер више немамо шта да изгубимо!

Србија је вечна док су јој деца верна! Живела велика Србија! – рекао је на крају свог говора др Војислав Шешел, председник Српске радикалне странке.

Одмах по завршетку митинга, у просторијама Српске радикалне странке Бијељина, др Војислав Шешел изашао је у сусрет захтеву присутних новинара и на импровизованој конференцији за штампу, одговорио на питања која су му постављена:

● **Како оцењујете данашњи митинг?**

Митинг је био веома успешан. Било је много људи, и сами сте видели, рачунамо да је било више од десет хиљада људи, а то је за мали град какав је Бијељина, заиста много. Рачунамо да је око 15% становника изашло данас на митинг.

Видели сте да деце није било, јер ми не манипулишемо децом, све су то били зрели, озбиљни људи, што нам улива велики оптимизам пред следеће изборе.

● **Да ли је овај митинг био уједно и предизборни наступ Српске радикалне странке, али и ваш лично?**

Сваки наступ било ког политичара заправо представља предизборни наступ. Политичар, кад год нешто ради или говори, рачуна и на следеће изборе.

Формално, ми још нисмо започели кампању, јер ти избори нису ни заказани, али на тим изборима ћемо учествовати и припремићемо се тако да остваримо што боље резултате.

Председник Шешел са пријатељима после митинга

● **Деведесет и треће, на конференцији за штампу на Палама, питала сам вас да ли ћете се кандидовати на председничким изборима у Републици Српској. Како бисте ми данас одговорили на то питање?**

Не знам шта сам вам одговорио прошли пут, али не верујем да сам то питање озбиљно схватио и вероватно сам одговорио неком шалом.

Ја се не мислим кандидовати на изборима у РС јер сам држављанин Републике Србије, односно СРЈ. Значи, и формално не постоји могућност за нешто такво.

Српска радикална странка ће у Републици Српској изаћи на изборе на свим нивоима, а да ли ће председник бити биран непосредно, или ће га бирати Скупштина, то ћемо још видети.

До сада је Скупштина бирала председника, па је и бесмислено кандидовати се на ту функцију.

Српска радикална странка је самостална за Републику Српску, дакле не постоји нека формална веза са Српском радикалном странком која постоји у СРЈ, али ми смо програмски потпуно јединствени и међусобно сарађујемо и помажемо се.

Српске радикалне странке Републике Српске ће на предстојећим изборима предводити др Никола Поплашен, председник странке, као носилац свих листа.

● **Ако се догоди да Српска радикална странка на предстојећим изборима не освоји власт, кога бисте ви лично, највише волели да видите на челу Републике Српске?**

Ако ни због чега другог, онда из ината Американцима и НАТО, Караџић треба да остане на челу Републике Српске.

Не сме се пристати на њихов притисак, не сме се попуштати. Не смемо дозволити да неко споља одређује ко

ће бити на челу неке од српских држава.

Ми, наравно, имамо и примедби на Караџићев рачун, уосталом то смо и јавно износили. Критиковали смо Караџића што је Милошевићу дао бланко пуномоћје да представља РС, па су због тога Срби били онако изиграни у Дејтону. Милошевића Американци напили – па је потписао све што су од њега тражили!

Сматрали смо, такође, да су августа '94. када је Милошевић спровео блокаду на Дрини, постојали сви услови, готово идеални услови за расписивање избора у РС. Бољих услова није могло бити и да су они тада спроведени, све би било другачије.

Али, у овом случају ми чврсто стојимо на позицијама српског патриотизма и ценимо Караџића као истакнутог српског патриоту и то никада нисмо доводили у питање.

● **Како ви коментаришете захтев за испоруку Радована Караџића и Ратка Младића Међународном суду за ратне злочине почињене на простору бивше Југославије са седиштем у Хагу?**

Ми смо апсолутно против тога да се било који Србин испоручује Хашком трибуналу. Хашки трибунал нема међународно-правно утемељење, а њиме диригују силе које су бомбардовале РС.

Они који су бомбардовали српску децу не могу да суде српским политичарима и генералима.

● **Споменули сте данас, у свом говору, могућност уласка муслимана у Брчко. Како радикали гледају на повоустановљену слободу кретања и можемо ли вас ускоро очекивати и у Брчком?**

Спреман сам да дођем у Брчко кад год то буде потребно, а Брчко мора да се брани свим средствима и не сме се дозволити никаква провокација или манипулација. Не сме се дозволити никакав марш који би значао окупацију Брчког. Брчко је српско, Брчко насељавају Срби и Брчко мора заувек остати у српским рукама.

Срби морају некако да преболе све ово што је пало и да издрже живећи у нади да ће то једног дана и повратити, али Брчко једноставно не сме пасти!

Мора остати српско, иначе неће бити ни Републике Српске.

● **Кажу да је блокада на Дрини пала, а сами смо и даље сведоци и двоструког царипљена и тражења које-каквих потврда и папира, што за људе, што за робу. Како то коментаришете?**

То су просто мафијашки послови. Знате, власт Социјалистичке партије Србије је криминална власт, власт мафије. Она се тако понаша са Србима свуда и на сваком месту и ту не постоји никаква разлика у односу на Србе у Републици Српској.

То је, једноставно, држава криминалаца.

Ксенија Јанковић

ПОВОДОМ ПРЕТЊЕ ТУЖБОМ ЗА КЛЕВЕТУ ДИРЕКТОРА ФАБРИКЕ ДУВАНА "НИШ", СМИЉКА КОСТИЋА, НАРОДНИ ПОСЛАНИК СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ, БРАНИСЛАВ ВАКИЋ, ИЗЈАВИО:

ИМАМ ЈОШ ДОКАЗА

После утаје пореза, штицовања, пљачке и изношења девиза из земље, Костићу повређена част. На крај памети му није да то што је организовао промоцију ЈУЛ-а у фабричким просторијама представља аморалан чин

Годинама се у Нишу прича о сумњивим работама Смиљка Костића, генералног директора Фабрике дувана у Нишу. Испредају се бајке о његовом богатству, повезаности са људима у врху власти, црногорском мафијом, махинацијама којима је оштетио државу за преко милијарду немачких марака, његовом наводном привођењу на информативне разговоре и о заштити коју ужива од Мирјане Марковић, супруге председника Републике Слободана Милошевића. Има и таквих који сматрају да се таквим причама благи један угледан и поштен човек, добар привредник, патриота и способан менаџер.

Шта је од свега тога истина покушаћемо да сазнамо у разговору са господином Браниславом Вакићем, народним послаником Српске радикалне странке који је први у јавност изнео тврдње и понудио доказе о криминалној делатности Смиљка Костића. Део доказног материјала господин Вакић је понудио и Влади Републике Србије, односно Министарству полиције, али одговора нема.

Непосредан повод за разговор са Браниславом Вакићем је писмо које је господин Смиљко Костић упутио средствима јавног информисања, а које је објављено и у информативном билтену Фабрике Дувана у Нишу. Тим путем, Костић је захтевао јавно извињење, а у супротном, запретио је подизањем приватне тужбе.

- Господине Вакићу, изнели сте веома тешке оптужбе, можете ли то документовати, да ли сте се извишили господину Смиљку Костићу или је он покренуо приватну тужбу за клевету?

— Наравно да поседујем документацију којом могу доказати све оно што сам изнео о Смиљку Костићу. Већ је познато да српски радикали никада нису говорили о нечему што не могу доказати. Разлога за извињење немам, говорио сам истину, а колико ми је познато, ни Смиљко Костић није поднео тужбу за клевету. Имам разлога да верујем да је и СУП Ниш упознат са мутним радњама Смиљка Костића, али да не реагује јер је Смиљко под

директном заштитом Мирјане Марковић. Познато је да је септембра 1995. године у великој сали Фабрике дувана у Нишу одржана оснивачка Скупштина општинског одбора Јула. Сада је Смиљко уважени члан ЈУЛ-а и под високим покровитељством Мире Марковић. Чак се смећући Миле Илић сада радо виђа са њим иако му је до скоро радио о глави желећи његово директорско место. Пронашли су интерес за сарадњу по принципу да "вра на врани не вади очи". Оно о чему ја говорим лако се може проверити.

Непотизам

Зар је тајна да Смиљко има само у непокретностима око 13 милина ДЕМ? Поменућу само кућу у Житораји, Матејевцу, станове и локале у Нишу. Зар је и то за некога тајна да је у "својој" фабрици запослио целу фамилију? Костић Лидија, његова супруга је шеф електро одељења, Костић Живојин његов стриц је генерални директор СОУР "Југодуван", Костић Бора, Живојинов син, је технички директор Фабрике дувана, Жикина кћерка, Живковић - Костић Биљана је помоћник финансијског директора. зетови Костић Живојина: Цветковић Жика, Петровић Славко и Живковић Љубиша обављају послове заменика директора Фабрике дувана, спољног сарадника и руководиоца комерцијале, сестра Лидије Костић ради у ХТЗ служби, а браћа Смиљка Костића раде у РЈ за одржавање, РЈ за израду и паковање, и РЈ комерцијали у магацину репроматеријала. Има још рођака, ближих и даљих, које је Смиљко запослио.

Илегално изношење девиза

Показаћу Вам изјаву Добривоја Тасића коју је дана 16. 11. 1992. године дао директору Фабрике дувана "Ниш". У том документу Тасић тврди да је по налогу директора ДП ДИН Фабрика дувана "Ниш" у сали хотела "Хајат" у Београду договорно одлазак у стовариште ДИН на Новом Београду заједно са Омером Кулаком и Душком Јовановићем. Одатле је позвао Зору Маслаковић да му по налогу директора припреми 300.000 УСД до његовог до

ласка у Ниш. Новац је подигнут из Српске комерцијалне банке у Нишу. Око 13,30 новац су Николи Никушеву и његовој сарадници Љиљани Шоћ предали Миливоје Добричић и Зора Маслаковић. Организован је илегални прелазак преко југословенско-македонске границе и од тада се новцу губи сваки траг. За то нико није позван на одговорност! Ево вам и изјаве Славољуба Миловановића у којој потврђује изјаву Добривоја Тасића и додаје да је он лично "откуцао налог за Љиљану Шоћ, као радника Фабрике дувана Ниш, који је потписао Д. Тасић". На крају Миловановић изјављује: "Са проблемом који је касније настао, немам никакве везе". Дакле, Љиљана Шоћ, сарадник Николе Никушева "постаје" радник Фабрике дувана у Нишу фалсификовањем службеног налога, новац се износи из земље и даље му се губи сваки траг.

Испарили долари

Следећа изјава је дата 11.05. 1994. године по налогу инспектора МУП-а Србије и говори да је купљен дуван из Зимбабвеа преко фирме "Casalee". Увоз је био "тежак" 5.164.750 УСД на укупну тежину увезеног дувана од 1.735.000 кг. Уговор о куповини дувана служба увоза није добила, а одговорном раднику је речено да овери закључак број 618 од 28. 12. 1992. године код Народне банке Србије, што је овај и урадио. Дуван је стигао у вредности од 5.089.528,75 УСД, што је мање за 74.471,25 УСД. О томе је овај службеник обавестио и Смиљка Костића у присуству Ж. Цветковића и још неких руководиоца. До дана давања изјаве (11. 05. 1994. године) недостајући дуван није стигао, нити је новац враћен.

Тата, купи ми ауто

Погледајте ове документе из 1993. године: Смиљко Костић купује својој деци нове аутомобиле (застава 101) од Фабрике "Црвена застава" у Крагујевцу, плаћа их "кешом" и то све у време када је просечна плата била од 5 до 10 ДМ!

У корист своје штете

Ево вам документа и о сумњивој куповини аутомобила преко фирме

"Зимоњић". Посредници се ређају и док аутомобил стигне до Фабрике дувана "Ниш" цена је знатно увећана, наравно опет на штету Фабрике дувана. Куповина и манипулација са нафтом преко уговора о компензационим пословима са ДД "Грађевинар" у Нишу и ПП "Нини" у Нишу су посебна прича. Примера ради: Једног дана ПП "Нини" купује нафту од Фабрике дувана у Нишу по једној цени, а сутра ту исту нафту (чак и исту количину) продаје Фабрици дувана у Нишу по другој цени! Од кад се то Фабрика дувана у Нишу бави прометом нафте и нафтних деривата?

Разговор са председником Народне скупштине

- Господине Вакићу, једном сте поминули да вас је Смиљко Костић звао на разговор, чини ми се одмах после вашег скупштинског излагања?

– Није ме директно позвао. Покушао је да закаже разговор преко неких мојих даљих рођака и пријатеља. Наравно, то нисам прихватио. Ја сам народни посланик и сваки грађанин може са мном разговарати у канцеларију народног посланика. Смиљко Костић у том погледу није никакав изузетак.

- Чини ми се да сте имали један "жустрији" разговор са председником Народне Скупштине Републике Србије, Драганом Томићем када сте хтели да Влади Републике Србије поставите питања везана за делатност Смиљка Костића?

– Да, Драган Томић је одбио да ми дозволи да поставим посланичко питање, али сам му подношењем наведених докумената изнудио то право. Захтевао је да никако не смем да говорим о документу од 21. 05. 1993. године који је ПНС Југопетрол упутио свим

прометним пословним организацијама (на руке директорима) који су у саставу НИС-а. Документ је имао карактер строго поверљивог! Потписао га је директор сектора набавке Д. Вуковић. Интересантно је да је тај, строго поверљиви документ, добио и Смиљко Костић!

У допису се наводи колике ће бити нове цене за 1 литар горива. Како је могуће да допис који представља строго поверљив документ буде истовремено и на столу Смиљка Костића? Том приликом ме је председник Народне скупштине Драган Томић упозорио да се "не качим" са Смиљком јер је он јак човек и да ми се то може осветити. Ни дан данас не знам да ли је то рекао добронамерно или је желео да ме заплаши.

Бачених 1.000.000 марака

- Говорили сте и о штетним уговорима које је склапао Смиљко Костић са иностраним фирмама?

– Да, ево вам уговора о куповини папира за дуван и целована за паковање вредног око 1.000.000 ДЕМ. Папир и целован никада нису употребљени јер су неадекватног квалитета. На тај начин је за наведени износ оштећена Фабрика дувана "Ниш".

Имам пуно примера злоупотребе, несавесног пословања и малверзација. Отприлике то исто има и инспектор Зарков из нишког СУП-а. Зашто ништа не предузима није ми познато. Најважнији материјал ипак нисам изнео пред јавност. То чувају за себе, ако Смиљко Костић ипак реши да ме тужи. Често ме питају пријатељи да ли се плашим, јер Смиљко важи за јаког, Мириног, човека. Ја сам са страхом одавно рашчистио још на ратиштима. Не бих био српски радикал када не бих јавно износио примере криминала и пљачки. То је и мој дуг према грађанима Ниша који су гласали за изборну листу Српске радикалне странке.

"ДИН" финансира ЈУЛ

Покушали смо да чујемо другу страну. На жалост, и поред многобројних покушаја нисмо успели да закажемо разговор са Костићем. Лица која су се јављала на телефонске позиве давала су обавештења да је заузет, на путу, да не знају када ће бити у канцеларији и слично.

Шта рећи на крају? Да ли је Смиљко Костић уистину недодирљив, штити ли га његова партијска припадност? Не смемо заборавити да је Смиљко Костић истакнути члан Јула, баш као и Шеврлић, управник Народне позоришта у Нишу о коме смо писали у прошлом броју. Има ли истине у томе да је Фабрика дувана један од већих спонзора Јула и СПС-а и да је то један од разлога недодирљивости Смиљка Костића?

Драгољуб Стаменковић

CENOVNIK

Prilazno od: 21/05/93 28:01 Str.
Fax otpremio: 21/05/93 28:01 Str.

НИС ЈУГОПЕТРОЛ

STROGO POVERLJIVO!

Свим чл. Скупштине
и Секторима

SVIM PROMETNIM POSLOVNIM ORGANIZACIJAMA

M/P ДИРЕКТОРА 22.05.93

Директор/ПО ЗА КОМ. ПОСЛОВИ

Одговорно за оцну

Београд, 21.05. 1993 г.

ПРИЛОЖИ: промена оцена базе робе.

Од 22.05.1993.г. у 0,01 час на основу Рођења о давању сагласности на оцне нафте и деривата нафте издатог од стране Министарства трговине и туризма број 338-3621/9304, ступају на снагу нове малопродајне оцне.

Малопродајне оцне горива уз бензине су:

02310-00 MB 86 octana	din. 222.000 за 1 lit.
02610-08 MI 98 octana	din. 250.000 за 1 lit.
02710-08 MIB 95 octana	din. 246.000 за 1 lit.
20010-08 D-1	din. 193.000 за 1 lit.
20020-09 D-1 за poljoprivredu	din. 193.000 за 1 lit.
21010-08 D-2	din. 192.000 за 1 lit.
21020-09 D-2 за poljoprivredu	din. 192.000 за 1 lit.
21029-03 D-2 за poljoprivredu	din. 192.000 за 1 lit.
21090-02 D-2 за poljoprivredu	din. 192.000 за 1 lit.
21110-08 D-2 S	din. 193.000 за 1 lit.
21120-09 D-2 S за poljoprivredu	din. 193.000 за 1 lit.
30210-00 BI.	din. 98.000 за 1 lit.

Оцне за CD бензове:

MB 98 octana	din. 93.984,962 за 1 lit.
MIB 95 octana	din. 113.364,055 за 1 lit.
D-2	din. 72.180,451 за 1 lit.

Поред моторних бензина, дизел горива и уља за ложиље менјају се и оцне слободних роба: мазно гориво, авио-бензин, толуол, петролеј за осветљење, сви епоксијски бензини, рафинати, деаилети, примарни бензин, мазути, битумени и сви остали производи енергетских рафинерија.

Поред горе наведених роба из свих извора обавештења је обавезан, а према Упутству Дирекције за економику и радноводство.

Пуни сте да нове малопродајне оцне прописно истакните на аутоматима за издавање горива.

/D. Vuković/

Факсимил строго поверљивог документа који је на волшебан начин дошао у руке Смиљка Костића

КОМЕСАР У СПАВАЊИЦИ

Стан и пословни простор у Београду, стан у Нишу, безбројна путовања, службени аутомобил и шофер који су непрестано на располагању, пензија и плата у исто време – само су неке од награда које је овај режим доделио Братислави Морини за све оне услуге које му чини преко своје тајне женске организације и преко републичког Комесаријата за избеглице

Недавно је један од најистакнутих домаћих модних креатора, говорећи о стилловима одевања на нашој политичкој сцени, а дајући свој суд о Братислави-Буби Морини, рекао следеће:

"Она је стално са избеглицама, болеснима, људима који умиру. Не може у таквим приликама да се појављује са оноликом фризуром. Природа посла захтева да не делује нападно. Можете мислити шта странци мисле о нама када она оде да им тражи помоћ за сиротињу."

Одело и фризура, кажу, не чине човека. Ипак, о човеку пуно говоре, а о Буби Морини, можда, посебно.

Братислава Морина је на (политичку) сцену Србије ступила '91. године. За њу се први пут чуло када је дошла на чело "Покрета жена за Југославију". На ту функцију је изабрана на оснивачкој Скупштини ове организације, те сада већ давне, '91. Од тада до данас (пуних пет година) Буба Морина избегава да сазове Скупштину, бојећи се, како кажу упућени, да би јој том приликом од самих чланица била постављена бројна непријатна питања, на које она упорно избегава да одговори. Или, што је још вероватније, нема одговоре.

Питања без одговора

Питања би се свакако односила на безбројна путовања гђе Морине, углавном у пријатељске и блиске Грчку, Бугарску и Румунију, али и (неким) све ближе земљу далеког истока – Кину.

А Кина није једина веза Бубе Морине са важнијим делом породице Милошевић-Марковић.

Међу двадесет и нешто (никад проверених и до краја набројаних) потписа оних који се зову "оснивачи ЈУЛ-а" налази се и потпис Братиславе Морине, испред "Покрета жена за Југославију".

Управо тада и настају први проблеми. Сазнавши да су на тај начин, колективно и без консултовања, увучене у ЈУЛ, већина жена се побунила и поставила питање легитимности тог чина. Буба Морина се тада, правдала тако, што је свој потпис тумачила као лични чин, не обазирајући се на

чињеницу да је та тврдња још више компромитује. Јер све и да је то истина, у оснивачком акту ЈУЛ-а морало би онда да стоји да је ЈУЛ основало двадесет и нешто странака и организација и Братислава – Буба Морина!

Међутим, ни тада председница "Покрета" није нашла за сходно да сазове Скупштину и ствар разјасни међу самим чланицама. Као да јој је тајност рада организације савршено одговорала.

У међувремену су, између осталих, "Покрет" самоиницијативно напустиле Снежана Алексић, Рабија Шубић и Нада Поповић-Перишић, а Буба Морина се ових (ма шта о њима мислили, ипак)

интелектуалки одрекла без имало жаљења. У "Покрету" остају, без намере да на било који начин омаловажимо те професије, углавном само банкарске службенице, дактилографкиње, учитељице и домаћице.

Двострука игра

Чему (или коме) служе безбројна путовања Братиславе Морине – нико не зна. Оно што се такође не зна је и статус ове организације. У оснивачком акту "Покрета жена за Југославију" стоји да је то невладина организација, али када то одговара Буби Морини (или неком изнад ње) организација наступа као владина. Овако понашање неминовно рађа питања – зашто и за чији рачун путује Буба Морина? Чиме се заправо бави њена (више него) тајна организација? Да ли преноси поруке? Да ли "Покрет" који је Братислава Морина у потпуности узурпи-

Братислава Морина

рала служи да покрије бројне нечисте радње око хуманитарне помоћи? Да ли "Покрет" покрива прљавштине у вези са трговином?

Наравно да није потребно подсећати да се Братислава Морина налази и на челу Комесаријата за избеглице Републике Србије (хуманитарна помоћ), али је можда потребно споменути да је (тренутни) пријатељ комесара Морине помоћник републичког министра за трговину, чије име у овом случају не би било коректно помињати јер се ради о породичном човеку из Параћина, вероватно угледном у својој околини.

Однос Бубе Морине према избеглицама је непотребно и спомињати, јер су сигурно свима у сећању остали њени више него груби иступи за време трагичног егзодуса српског народа из РС Крајине, августа прошле године.

Ове године, када се исти страшни прогон поновио, комесар Морина ни-

је ни осетила потребу да се огласи. Можда и боље што није, јер они који је добро познају кажу да би једино могла да приговори "прекодринским Србима" како су тежак народ који је немогуће задовољити. Јер, прво су се (у августу) жалили на врућину и тражили воде, а када им је Милошевић обезбедио да своја огњишта напуштају у зиму, онда су се жалили на снег и хладноћу!

Али, то су само пролазне муке са којима се један комесар за избеглице неминовно среће у току свог рада. Срећом, па је оних лепших и пријатнијих неупоредиво више.

Лепе ствари

Једна од њих је, свакако, стан у Небојшиној улици близу Карађорђевог парка, у згради у којој станује и министар Соколовић. Буба Морина је, кажу станари, сопствене сигурности ради (као да јој комшија задужен за те послове у овој републици не улива превише поверења) отуђила и део заједничких просторија. Наиме, део ходника испред самог стана преградила је гвозденом решетком, која је после интерфона, а пре самих улазних врата, још једна (средишња) препрека на путу до стана комесара Морине.

Они који су имали ту привилегију да све те препреке ипак прођу кажу да су мере сигурности уведене с разлогом, а да у најмањи од разлога спадају и луксузне "Симпо" гарнитуре, за које сама Буба Морина прича како их с муком отплаћује.

А, да ли у отплату кредита спада и седење у првом реду на промоцији књиге "Како постати успешан менаџер" (или већ нешто слично, оригинално) безпортфелног министра Драгана Томића, сасвим случајно и директора "Симпа", то Буба Морина – не каже.

Још једна од пријатних ствари које (у овом систему) прате место и челика Комесаријата за избеглице је и пословни простор, од 40 м² у непосредној близини стана. Спомињање службеног аутомобила и возача који комесару стоје на располагању двадесет и четири часа дневно, скоро да је депласирано у овако оштрој конкуренцији погодности.

Они који Бубу Морину добро познају кажу да је "покретач жена" била врло незадовољна прошлим дељењем министарских фотела, јер је у ону у којој је она видела себе, сео – Радован Панков.

Но, у међувремену, њене су амбиције прерасле министарске кабинете и сада Братислава Морина себе види као будућег амбасадора СРЈ у пријатељској нам (и готово суседној) Грчкој.

Једину препреку, за сада, представља неодговарајући брачни статус комесара Морине. Наиме, амбасадори морају бити – у браку. А, пошто је, као што смо већ нагласили, њен тренутни изабраник већ ожењен, биће то заиста велики проблем. Или можда и неће?

Занимљиво је (скоро и похвално) да амбиције Бубе Морине немају новац као мотив. Напротив, комесар Морина финансијски стоји више него добро.

Тренутно се у кућу Морина новац слива из пет (5!) легалних извора, дакле оних који се дају регистровати и проверити. Први је пензија покојног супруга Братиславе Морине, други и трећи су стипендије "Симпа" и "Inex-interexporta", пошто су деца (син и ћерка) стипендисти ових фирми.

Четврти је инвалидска пензија Бубе Морине, некада службеника републичког МУП-а, где је све до здравствених компликација са кичмом, радила на издавању возачких дозвола, а пети финансијски извор је плата (пун износ!) владе Србије, као награда за

више него предани рад у Комесаријату за избеглице.

Тако је Братислава Морина ваљда једина особа у Србији која поред пензије прима још и плату!

Непожељне и остале теме

Буба Морина не воли да прича о томе да су у Приштини, на вест да је изабрана за комесара, организоване демонстрације. Негодовале су тада оне које су је и најбоље познавале – жене Приштине. Српкиње, ако је то уопште битно, тек да не буде забуне. Вест о демонстрацијама осванула је у приштинском листу "Јединство", па се о томе заћутало.

Не воли да прича ни о томе ко је купио стан њеном сину. Стан је у Нишу, зато што младић тамо студира економију, а мајка на спомен стана само нервозно промрмља да су стан купили стричеви.

Још не воли ни о бившем комесару Добрици Вуловићу, коме је када је смењиван, замерено што је за време "комесаровања" купио клавир и што је неколико пута у приватне сврхе користио службени аутомобил!

А, о чему Буба воли да прича? Тачније, о чему највише прича? Још тачније – о чему она не престаје да прича?

Они који је добро познају, са већ приметним гађењем, спомињу њене кафанске (дакле у добром расположењу испричане) приче о владарском пару. У ствари о (условно речено) јакој половини пара.

Омиљена јој је она, а упућени тврде да је знају већ напамет, о томе како јој је "Слоба поклатио спавалицу". Следе, наравно, опис ситуације и самог одевног предмета, а то је део приче који Буба прича за две октаве повишеним тоном, како би избегла могућност да они који (ни криви – ни дужни) седе за суседним столовима, не чују оно о чему говори.

Друга на листи омиљених је о томе како је "Слоба, кад му досади ресторанска кухиња, назове њу и замоли је да донесе ручак". Буба, како кажу њени познаници, жена изузетно поносна на своје кулинарске квалитете, тада спреми ручак, седне у кола и оде да нахрани први стомак Србије.

И, тако, прича никад краја.

Али, да се на самом крају вратимо почетку текста. Да смо мање добронамерни, у опис комесара Морине који је дао наш познати модни стручњак, уврстили бисмо и наочаре без диоптрије (обична стакла) које она носи сваки пут када се појављује у јавности, јер су јој казали да тако изгледа интелектуалније. Али, то би већ био низак ударац, а тиме се не бавимо.

А, о слици о нама коју својом појавом код странаца (са којих тражи помоћ за избеглице) ствара ова жена – размислите сами. Можда ћете се и насмејати.

Од муке.

Ксенија Јанковић

Препуштени судбини и небризи Комесара за избеглице

МОЋНИ МОМЧИЛО МАНДИЋ

Феномен који је био министар полиције, затим правде, шеф Бироа Републике Српске у Београду, шеф комисије за односе са УНПРОФОР-ом, зове се Момчило Мандић, а тренутно је директор Привредне банке Сарајево (?) – у Зворнику!

Први састанак Пословодног савета Привредне банке Сарајево, одржан је средином октобра прошле године у – Зворнику. Значи, још много пре издаје и напуштања Сарајева. Одлуку о оснивању ове банке донела је, сада већ бивша, Влада Републике Српске. Наравно, седницом је председавао директор Момчило Мандић, који је на ово место постављен, како је сам изјавио, по задужењу. Није објаснио – чијем, а тешко да је ико и смео да га упита. Ово је Мандићу пета по реду функција у Републици Српској, не рачунајући оно што је радио у предатном Сарајеву. Пре директорске, Момчило Мандић је обављао две министарске функције, седео је у фотелији министра Унутрашњих послова и министра Правде. Најдуже се задржао на функцији шефа Бироа Републике Српске у Београду. Време његовог шефовања у Београду остаће запамћено по наплаћивању високих такси за издавање пасоша. Грађани Републике Српске морали су да издвоје хиљаду и више немачких марака, а све за путне исправе са ознакама Југославије. Истовремено, потпуно идентичне документе, држављани СРЈ плаћали су само неких двадесетак динара. Са овог удобног места, Мандић је отишао силом прилика и својим лапсусом. Када су севнуле прве варнице на линији Караџић – Милошевић, притиснут од новинара који су тих дана опседали Биро, Мандић је морао да се изјасни. Невољно, дуго покушавајући да балансира између две стране, на крају је ипак за право дао Милошевићу. Додуше, врло благо, у индиректној форми. Вероватно ценећи да је шеф београдског бироа колебљив и самим тим, непоуздан, др Караџић се није много двоумио. Сменио је Мандића и приближио га географски, Палама. Без медијске помпе, Мандић је преузео руковођење Државном комисијом Републике Српске за односе са УНПРОФОР-ом, чије се седиште налазило у (тада) Српском Сарајеву.

Момчило Мандић љубитељ "Голфова"

Научни доказ о постојању надчовек

Пада у очи не само да је Момчило Мандић за мање од пет година променио исто толико важних места, него да су све то потпуно различите стручне области. Практично, то значи да је Мандић најпаметнији и најобразованији Србин који поседује енормно знање из криминологије, права, дипломатије, филологије и економије. Плус што се хвалио како је у муслиманском делу Сарајева оставио имовину вредну око милион марака, коју је стекао као приватни предузетник. Једном економисти великог калибра тако нешто дође услут.

Према томе, лако је закључити да је човек са толиком концентрацијом образовања и знања, не само незаменљив, него и да је он прави надчовек. Вероватно му је и можда маса већа од просечне, или Срби (барем они преко Дрине) и немају велики мозак. Него само два мала мозга. Гледано шире, Мандић се квалификовао да у име целокупне планете, први оствари контакт са Марсовцима, уколико се ови удостоје да нас посете. Једино ће он, Момчило Мандић, бити на нивоу њихове супериорне интелигенције. Можда би се Американци и остали

Немци изненадили што виде Мандића у својству амбасадора Земље, Срби из Републике Српске остали би хладнокрвни.

Генијалчина на делу

Оволику генијалност приметио је и др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке. У интервјуу Сарајевском "Ослобођењу", који никад није угледао светлост дана, др Шешељ се осврнуо и на ратне профитере:

"Та одредница "ратни профитер" је сувише широка. Она сама по себи ништа не значи. Само замагљује суштину ствари. То су ратни криминалци и кад смо критиковали власт у Републици Српској, критиковали смо је, пре свега, што толерише те криминалце. Рецимо, један Момчило Мандић, који је покрао 2000 голфова из фабрике у Вогошњи, у околини Сарајева, чак је напредовао и постао директор банке. Како је један такав криминалац уопште може да нађе место у државној или привредној структури? Али, тај Момчило Мандић никад није доведен у питање ни у Београду! Зашто!? Зато што сарађује са службом Државне безбедности Србије. И они га чак подстичу да све дубље улази у криминал. Њима је важно да их служи и слуша, да буде пета колона унутар Републике Српске. На жалост, има их још таквих као што је он."

Иако договорен, прегледан од уредника "Ослобођења" Мирослава Јанковића (уједно и колумнисте у часопису "Аргумент"), па чак и лекторисан, интервју са др Шешељем никада није објављен. Зато што је уследила интервенција извесног Радомира Нинковића који је, као предатни припадник СУП-а БиХ, припадао а и данас припада Момчилу Мандићу. Нинковић се није либио да се успротиви објављивању овог интервјуа усред препуне канцеларије "Ослобођења", иако не ради у овој новинској кући, а камоли да има икакво право да прелистава још необјављене чланке.

Голфови

"Афера Голфови", о којој је говорио др Шешел, вечита је тема у Републици Српској, управо због тога што кривац или кривци, никада нису изведени пред лице правде. Иако је Мандић, у то доба директно надлежан и за ово питање, тврдио да је афера разрешена, те да је, у ствари, никада није ни било. Последњи пут о овоме је, у Београду, говорио 1994. године, у емисији "Црни бисери", коју је емитовала ТВ "Политика". Пред камером је изјавио да је већина аутомобила изузета за потребе војске и полиције Републике Српске, а да је само један мањи део продат, опет у наменске сврхе. "У лажи су кратке ноге", отрцано, али тачно. Да нешто не штима, показала је једна друга телевизија. Апсолутно нехотично. Само три дана након Мандићеве изјаве у Београду, у емисији под именом "Три Б", емитованој из студија ТВ "Пале", гостовао је Горан Мачар, начелник Криминалистичке службе МУП-а Републике Српске. Одговарао је на исто питање. Мачар је одмах, прилично оштро, одбио сваку помисао да се уопште ради о било каквој афери (звучи познато), али је нестак ових аутомобила објаснио дијаметрално различито од Мандића. По Горану Мачару, све те многобројне четвороточкаше (навео је прецизан податак, тачно 1210 Голфова) отуђили су – сељаци из околине. Како је рекао: "Истрага је готова и зна се ко је у шталу сакрио два, а богме и три голфа. Био је категоричан када је тврдио да ће, ускоро, сви Голфови бити враћени. До последње! Истина сигурно да је било и оваквих "гаражирања", али бде очи да се два човека, којима је та истрага била превасходна обавеза (у то време), и који су заузимали тако висока места у државној хијерархији, уопште не слажу у својим верзијама једног тако крупног криминалног акта, као што је крађа пар хиљада голфова. Рашамон на српски начин.

Техногеноцид

Од истраге коју је спомињао Горан Мачар прошло је неколико година и читав један рат, а у Републици Српској још нико није вратио ни тротинет, а камоли неког металик "дизелаша". За време рата, међу Србе је, за овакве ситуације упуштена крилатица "Још није време". Може бити да је сада дошло време за неке ствари. Или ће исти они, из врхова власти којој припада геније Мандић, поново лансирати неку нову, прилагођену, крилатицу.

Чекајући неко боље време, сарајевски Срби, нарочито они из Вогошће где се налазила фабрика Голфова, теше се шалом на сопствени рачун. Тврде да иако истерани из својих кућа, ипак нису прошли најгоре у овом рату. Сачували су своје животе. Најгоре су прошли голфови. Није преживео ни један!

Огњен Михајловић

ИРЕДЕНТИСТИ НА КОСМЕТУ НЕ КРИЈУ СВОЈЕ НАМЕРЕ

РЕПУБЉИКАНЦИ ДИЖУ ГЛАВУ

Један од водећих људи Демократског савеза Косова, Хидајет Хисени отворено говори о намерама Шиптара на Космету и тврди да "нема Албанца који би драге воље прихватио да Косово буде у оквиру Србије". Данас то и није нека храброст, јер је Хисени унапред знао да за овакав став има подршку власти у Србији.

Не тако давно, Срби на Космету су горко искусили тежње Шиптара да Космет постане република. Најблаже речено, Срби су преживели дуготрајни терор ове националне мањине на Космету, који је заиста оставио последице како на те Србе, тако и на српски национални интерес уопште. Мучно је присећати се пакла кроз који су косовски Срби пролазили пре неких петнаестак и више година, у својој рођеној земљи. И сасвим је логично да је таква свакодневица резултирала масовним иселјавањем српског становништва са Космета.

Међутим, ни данас косметско питање није решено. Шиптари се поново буне. Њихово дугогодишње илегално организовање са сепаратистичким тенденцијама, прети да дође до изражаја, да се претвори у изрежи-

рано "спонтани" бунт, потпомогнут и оправдан од светских сила, које ће и овога пута потпомоћи подривање Србије и њене целовитости. Многи Шиптари се већ помаљају из илегалне на светлост дана, отворено тражећи независност Космету. И то независност Космета као независне републике Шиптара и тек онда осталих који живе на Космету (Срби и Црногорци). Каква великодушност!

Један од тих безобразних и безобзирних Шиптара, који се отворено залаже за идеје о независности Косова и који ни најмање не крије праве намере је Хидајет Хисени, потпредседник некаквог "демократског" савеза Косова. Његова политичка активност, нарочито деструктивна по српску државу, забележена је још почетком 1981. године, када је са маском на лицу и мегафо-

Руговин суфлер

ном у руци усмеравао албанске студенте у време демонстрација у Приштини (26. март 1981.). Након тога добио је 15 година затвора, од којих је 10 провео и одлежао. По изласку из затвора 1992. године, на скупштини тог његовог савеза, добио је највише гласова, што одлично илуструје карактер ове организације.

Слободарска дивљања

И данас се Хисени врло смело залаже за оно због чега је одлежао робију. И јавно, не кријући праве, сепаратистичке намере "демократског" савеза Косова.

Тако Хисени демонстрације Шиптара '81. године карактерише као демократски, слободарски покрет са врло умереним захтевима. Јер захтевало се решавање албанског питања мирним путем, а илегалу оправдава као тада једини могући начин деловања. Хисени иде и даље у својој опакој бескрупулозности па истиче да су силовања, паљевине, убиства као и притисци за исељавање Срба измишљена и изрежирана ствар, те да су Срби уствари злоупотребљени у функцији великосрпске политике. Јер национална еуфорија Шиптара, како је дефинише Хисени, је слободарска еуфорија, племенита, неоптерећена шовинизмом и није уперена против осталих који живе на Космету. Наравно да су ове Хисенијеве речи, поред тога што представљају огромну лаж, уједино и огромна увреда српском народу, посебно оном дела који је искусио албански терор. То је увреда не само због неистина које износи Хисени и негирања српских страдања, већ и због чињенице да овај човек то чини јавно и бескрупулозно, право у очи Србима, и то у српској држави.

Егзодус старији од сарајевског

Косовски графит

Велика "републик"

Али Хидајет Хисени иде још даље. Он тврди да Косово република, у коме би Срби добили чак статус народа, а не националне мањине, заправо није најбоље решење албанског питања. Јер Шиптари би тада били одвојени у 3 или 4 државе (Македонија, Албанија, Косово) иако се ради о компактној територији и етничкој целини, због чега би то требало бити уједињена држава Албанаца. Но, Хисени побија да се ради о стварању Велике Албаније, и истиче да Шиптари зато нуде компромис. По њему Шиптари уствари никада нису били сепаратисти, из простог разлога што Космет никада није било део Србије.

Зна се како

Како реаговати на овакве изјаве Хидајета Хисенија? Да ли је потребно демантовати последњу тврдњу чињеницом да је Призрен својевремено био престоница Душанове српске државе? Да ли је потребно убеђивати господина Хисенија, и указивати му да је Космет уствари Србија? Непотребно је. Потребно је урадити само оно што се иначе чини са сепаратистима, сепаратистима и заговарачима оваквих идеја. На Космету ових људи има доста. И сам Хисени отворено говори о сизи Шиптара на економском, политичком, културном пољу. Отворено говори о огромном повећању финансијског доприноса Шиптара за свој илегални буџет, који самофинансирају. Говори да "нема Шиптара који би драге воље прихватио да Косово буде у оквиру Србије". За Хидајета "републик" Косово је већ реалност која функционише и постоји.

За нас Србе прича овог непријатеља је у најмању руку упозоравајућа. Ругова, Хисени, Демаћи, сви који уживају поверење Шиптара на Космету, не крију своје намере. Један од разлога је и нескривена подршка Америке, а и прећутна подршка режима у Србији, јер како се другачије може протумачити дозвољено отварање некаквог "информативног" (шпијунског) центра на Космету. Али то није разлог да ми Срби то трпимо. Истина је на нашој страни, а и испуњени смо горким искуством због губитка западних српских територија. Такве поразе дозволити више не смо, јер они воде у пропаст целокупног српства.

Стога треба одлучно стати на крају оваквим и сличним сепаратистичким тежњама, као и њиховим заговорницима, ради очувања пре свега територијалног и националног суверенитета земље. Губини Срба у последње време су и неправедни и превелики, што је само још један разлог да отворимо очи, скупимо снагу и заједно станемо на крај свему томе.

Љиљана Јеличић

Оловка и срцем

СТАЉИН И МУГАБЕ

О небитним датумима, хорору код "Ктитора" и о двојцу коме треба кормилар

Март месец обележио је свашта и ништа, зависи са чијег становишта се догађаји посматрају. Поједине припаднице женског пола славиле су револуционарним жаром 8. март, а неке жене покушавају да у историју Србије убаци 9. март. Ја сам оба датума негирала женском незаинтересованошћу за ствари које више нису ИИ. Да у Србији постоји издање "Вогуе" на српском језику, и осми и девети март били би на ОУТ листи месеца марта. Ја сам тих дана имала важнија посла.

Како не желим да историчаре, који ће се испилити из будућих генерација, доводим у заблуду поводом моје улоге у политичким догађајима, са акцентом на деведесете године двадесетог века, дајем на знање да сам 9. март ове године утврдила на разгледање Сајма намештаја у Новом Саду, из чисте потребе да кулим канабе јер ми се старо распало. Како и не би када ми је намештај који краси моју дневну собу у аманет оставила Марија Терезија, лично. Неколико дана касније, прочитала сам у дневној штампи, да господин Вук Драшковић тврди да је за неуспех његове манифестације под називом "Сад, одмах, сутра је прошло јуче", или нешто слично, крива Српска радикална странка, односно Војислав Шешељ. Зато што нисмо дошли на Трг, криви смо.

Да сам знала да је до мене, не бих губила време на "Ктиторовом" штанду страве и ужаса", већ бих ишла у Београд да помогнем" "птићу ждрало-

вићу". Шта је Војислав Шешељ радио тога дана не знам, то ће већ он Вуку да објасни, ја се у те мушке ствари не мешам. Само знам да кад нешто волим – волим, а кад не волим – не волим. Ето, тако волим да читам у доколици књиге Стивена Кинга, волим Кополдине филмове, хладан сок од шљива, Кока-Колу, италијанску храну, шпанску моду, Карла Лагерфилда, кајмак и сир из Горње Трепче, руковети Стевана Мокрањца, филмове из Пирота, бајку "Баш-челик"... "Његов" 9. 03. 1991. год. не волим, и нисам крива што је пропао митинг подршке политици Слободана Милошевића и разно-разних левичарских групација Европе. Србија то неће. Неће у 21. век ни са комунистима, ни са левицом уопште. И зато не могу радикали против Стаљина са Мугабем.

Србији је 9. март важан колико и 29. – наравно, март. Није ни вредан некакве посебне пажње, него организатор толико инсистира на том неуспеху да просто тражи да му се каже. Када се само. Али, да се вратим намештају.

Шта мислите, шта може било кога да истера из стана на зубато сунце да разгледа провинцијални сајам намештаја, помпезно назван "Амбијента"? Један разлог сам већ навела (распад система у дневној соби), а други је што је град у којем живим запао у такву жабокречину да је и шетња по сајму већ "нешто" за убијање вишка времена. А на сајму – блага катастро-

фа. Можете замислити како је тај амбијент изгледао када су организатори, "цвет из пожаревачког расадника", Влајка Стојиљковића гурнули да се фотографише и слика за РТС, на некаквој гарнитурџи (најбољој коју су имали), а предметна гарнитура је имала "све" што ови са пејсером, мобилним телефоном (мобил-дебил), плавушама и пиштољима могу пожелети у својој кући. Дакле: дрво, зелена кожа, огромне нитне, огледала, стакла, и као врхунац "дизајна" – на слону столице насликан Свети Ђорђе који убија аждају. Не знам како је било Влајку, али ја сам побегла главом без обзира са њиховог штанда на штанд Кларе Такач. Клара ми је пружила уочиште и зато је похваљујем за предиван намештај за дечу и њену достојанственост. Сипала ми је виски да што пре заборавим хорор који сам доживела код "Ктитора" и Влајка Стојиљковића. Светог Ђорђа код госпође Такач није било. Неуспела потрага за ТВ фотељом за стан завршила се мојом дефинитивном одлуком да се вратим рециклирању намештаја који већ поседујем. Фотељу наслеђену од госпође Олге Лазић ћу поправити. У животу увек поправљам све што се поправити може. Оно што не може да се поправи је изгубљено време за оног ко се труди да од ничега направи нешто. Тако је прошао и овај март, а нико се не узбуђује што скупштина Југославије у којој сам и ја посланик не ради, нити неко има намеру да да наговештај да му је стало до Лилића, Контића, Божовића и до државе коју они представљају. Зграду овог Парламента чак и не крече, нити врше деретизацију. Да ли се неко у овој држави још уопште увек сећа Уроша Кликовца и речи коју је дао 95. – да ће Савезна влада доставити посланицима стотинак закона ради почетка функционисања Југославије? Нико, али ја сам приметила да је време демантовало Кликовца. Моје посланичко искуство показало је да ни сама Влада не показује баш никакву ефикасност у законодавној активности. До данас није донет ни један закон вредан помена.

Нисам малициозна. И ја хоћу да се пророчанство Уроша Кликовца оствари. Али не вређам, јер ако је до двојца Контић – Божовић, фали им кормилар да их тресне веслом по глави и нареди да приону на посао. Док се не појави неко коме је стало да скупштина ради и да се седнице сазивају, морамо да чекамо и певамо "I am waiting for my man."

Закон о заштити сорти пољопривредног и шумског биља смо, на сву срећу, донели. Можда је тај закон неком од социјалиста од животне важности. Да би таквим "оптимистима" и Кликовцу улила веру да ће зимски распуст ускоро престати, препоручујем им да од "заштићеног биља" узимају "Ацутил фосфора" који лечи ментални замор и нестанак меморије. Након краткотрајне и ефикасне терапије питају опет Уроша Кликовца шта је прошле године у ово време обећао својим гласачима?

Маја Гојковић

Због њих је неопходно кречење и деретизација Савезне скупштине

ЗЛОЧИН У НАСТАВЦИМА

Крвави Васкрс 1944. године
Уместо немачких војних објеката "савезници" гађали и
погађали цивилне објекте
Страдале скоро све здравствене установе
Тито наручилац бомбардовања.

Када више није било сумње да ће се рат завршити немачким поразом, непотребно из војностратешких а нечувено из етичких разлога, без да тог повода, бомбардован је окупирани и изгладнели Београд.

Бомбардовање је врло темељно обављено и није било грешка, како је део наивних Београђана покушао да оправда злочиначки поступак "савезника". Многи нису хтели да погледају истини у очи, па су се тешили уверењем да "Енглези знају шта раде".

Евакуација преживелих

Погођено породилиште београдске општине

То је, заиста, било тачно. Енглези и Американци знали су шта и за кога раде!

Летелим "супер тврђавама" крчили су пут до власти свом "цокеру" Титу, који је и наручио бомбардовање. (Докази се могу наћи у Зборнику докумената из британске архиве, "Англо-Југословенски односи 1941-1948", Бирмингем 1985.)

Запад се отворено определио, а Београђани нису могли да поверују да су остављени на цедилу и да су у плановима "савезника" увек били само монета за поткусуривање.

"Ружно је за народе, онако исто као и за појединце, кад учине нешто недостојно и нечасно, па ма каквим се именом тај њихов чин крстио. Специјално у бомбардовању Београда од стране Англоамериканаца, има нешто што је за навек погодило њихов престиж. То је нискост победа које су их навеле на то недостојно дело". Записао је у поговору књиге "Београдски крвави Ускрс" др М. Спалајковић.

За наводни обрачун са посусталом немачком војном силом и напад на њене стратешке објекте, које су "савезници" лоцирали у круговима болница и међу сиротињским кућерцима Пашиног брда и Маринкове बारे, изабран је (по православном рачунању времена) највећи хришћански празник Васкрс.

Зар њихови политичари и војни стратеги нису могли да изаберу неки други дан, пре или после Васкрса, за своје прљаве работе? Зар су морали да оскрнавe празник и окрваве руке баш тога дана? И зашто су, уопште, наоружали на савезничку државу.

Боље гроб него роб

Три године пре тог терористичког акта, 27. марта 1941. године, Београђани су за рачун својих ускршњих целата иницирали раскид споразума о приступању Југославије Тројном пакту. Иза "спонтаних демонстрација", које су том приликом избиле, стајали су невидљиви агенти Енглеске обавештајне службе. Постигли су циљ, играјући на карту "савезништва".

Доведени у ситуацију избора између роба (услови Пакта су били изузетно коректни па се ни у ком случају нису могли назвати ни понижавајућим ни ропским) и гроба, изманипулисани Београђани изабрали су ово друго. Последице тог избора прва је осетила неспремна Војска која је гурнута у рат против најмоћније војне силе света. Главна казна у облику слома државе стигла је муњевитом брзином. Изгубљено је све што је вековима стицано.

Била је то једна од највећих историјских грешака. Брзоплета подршка Западу плаћена је превисоком ценом. Идеја о јакој националној држави отишла је у неповрат. Утисак је да смо сада, иако је недавно решење било на дохват руке, много удаљенији од тог циља. Питање је да ли ће и када будући нараштаји изравнати рачуне.

То што је 27. марта 1941. године потврђена привреженост западним "савезницима" (која нас је и у Првом светском рату скупо коштала) само три године касније није било уопште важно!

Чојство и част немају никакву вредност на лихварском берзама!

Избор православног Васкрса за војну акцију био је цинично ниподаштавање жртве која се због својих особина и нашла на путу волстритској плутократији. Господари рата и профита проценили су да ће Срби бити стална препрека њиховој, још у прошлом веку планираној, експанзији. Као такве требало их је, у првој фази, ослабити а касније научити памети. Трeбало их је, уствари, ликвидирати.

Право име злочина

"Прошла су она времена кад се још могло говорити о политичком престижу великих сила и о моралном угледу великих народа. Двaдесети век је век ликвидације. И сам тај берзански израз даје обележје времену у коме живимо. Чисто меркантилног порекла, та неугледна реч прешла је из пословне терминологије у политички речник. У своме бездушно материјалистичком схватању човека и живота, бољшевизам и плутократија су проширили, и језички и практично, примену тог сувопарног израза и на регулисање друштвених и међународних односа...

... У њиховом речнику "ликвидирати" противника не значи победити га, већ збрисати са лица земље, дакле просто "убити" га. Али – као сваки еуфимизам – за њихов слух је много пријат-

нији израз из њиховог берзанског језика, јер оно што не вређа њихово уво не узнемирује ни њихову савест."

(Др М. Спалајковић)

И коцка и бомбе бачене су те године.

Зато су, без претходних наговештаја, 16. априла 1944. године, око пола једанаест, ексцириле "савезничких" бомбардера истресле свој смртоносни товар на запањене Београђане.

Бомбе су, уместо на војне циљеве, падале на стамбене зграде, здравствене установе и друга здања, која ни по којем критеријуму нису спадала у категорију војностратешких објеката. Блокови зграда и читаве улице претварани су у гомиле шута и пепела. Успаничени људи трчали су на све стране у потрази за склоништима. Приземне куће на периферији нису имале подруме па је тамо било највише жртава.

Срушени "војностратешки објекат" на Пашином брду

Рашчишћавање рушевина

Судбина Срба – ко зна која сеоба по реду

Био је то први наставак ускршњег злочина. Други је уследио сутрадан, 17. априла. Дајући публицитет својој блиставој "победи" све англоамеричке радио станице бесрамно су разгласиле лаж да су "бомбардовани војни објекти у Београду". Прећутале су податак да, уствари, није озбиљније оштећен, а камо ли уништен, ни један војни објекат и да није погинуо ни један немачки војник!

Рачун су измирили Београђани. Број погинулих цивила износио је више од две хиљаде људи. Страдала је углавном сиротиња. Погинуо је и велики број болесника смештених у погођеним болницама. Само у Градском породилишту у улици Кнегиње Персиде живот је изгубило петнаест породиља са тек рођеном децом!

Очевици говоре

Очевидец бомбардовања главни уредник "Новог времена" Станислав Краков говором чије делове преносимо осудио је починиоце злочина:

... Ми смо чули енглеске званичне и незваничне извештаје како су у Београду тучени само војни објекти. Изгледа да је то и енглески премијер господина Черчил тврдио. То је безочна лаж!

Ми не знамо шта су англоамерички авијатичари намеравали да тучу, али исувише добро знамо шта су погодили. Приредили су масован покољ београдског становништва и најбезобзирније разарање овог нашег града.

Не знамо да ли је требало да буде, али је то био типично терористички напад са непоштеним уништавањем наше престонице.

... Био сам два дана после бомбардовања на гробљу. Иако су чланови екипе добровољних гробара већ два дана непрекидно покопавали жртве, на улазу у гробље стајала је страшна поворка од 450 мртвачких ковчега. То су били они знани, они који су имали породице да се за њихову сахрану побрину. По капелама стајали су

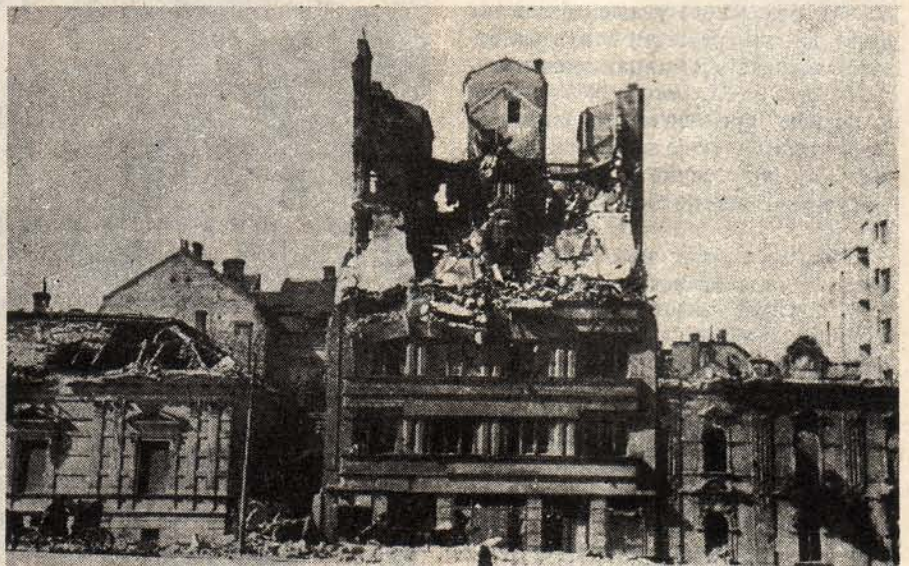
лешеве жена, људи и деце, искидани, унакажени, наслагани до у висини човека. То су биле незнане жртве око којих су лутали сви они којима су бомбе такозваних "савезника", оно што им је најмилије било, уништиле и отеле. Мајке су тражиле децу, жене мужеве, деца родитеље.

... Видео сам једну жену раччупане косе и помуњеног погледа како иде улицом, док се свет са ужасом уклања од ње. Она једнако шири руке и виче: "Мико сине, где си, мајка ти је ручак спремила!"

Англоамеричке бомбе су јој убиле мужа и двоје деце, а она у својој душевној поремећености тражи само свог разнетог првенца. И то није једина полудела мајка која данас лута Београдом. Могао бих стотину и стотину имена поубијане српске деце изнети.

Уништење здравствених установа

О размерама разарања града и рушењу санитарних, хуманитарних и социјалних установа, одмах после

Рушевине и згаришта – докази англоамеричког "пријатељства"

бомбардовања министар Танасије Динић дао је следећу изјаву:

"Оштећене су, пре свега, све болнице. У кругу Опште државне болнице највише је упропашћено дечије унутрашње одељење, али и поред више бачених бомби на њу, болница ради нормално. У Главној војној болници погођени су рентгенолошко и зубно одељење и било је мртвих. Жртве су били болесници а и две болничарке теже су повређене. На болницу за душевне болести пало је, такође, више бомби али није било жртава. Настрдала су такође Болница за заразне болести, амфитеатар Патолошког института и Централни хигијенски завод.

Ортопедски завод са болницом и Инвалидско одељење потпуно су уништени и ту се једино не може обављати рад. Сем тога, демолирани су Државни дом за мушку децу, Државни дом за женску децу и Дом слепих. Школа за нудиље је срушена а две сестре су погинуле. Берза рада је тешко оштећена, као и Главни уред за осигурање радника.

Дом Српске заједнице рада добио је пуни погодак.

Иако су биле тешко оштећене, све установе, изузев оних срушених, наставиле су рад а многе га нису уопште прекидале упркос бомбардовању. Пример у томе давале су Општа државна болница, Главна војна болница, Болница за душевне болести и Болница за заразне болести, која је под ватром успела да евакуише најтеже болеснике. Исто тако, показало је велико пожртвовање Материнско удружење. А и све остале установе продужиле су рад, иако, на жалост, не све у својим просторијама".

Протест српске владе

Реагујући на злочиначко ускршње бомбардовање "савезника" председник Владе националног спаса која је непрестано заседала и без ичије помоћи, како је знала и умела, ефикасно

Председник владе генерал Милан Недић одаје пошту погинулима

решавала проблеме, генерал Милан Недић јунак из Првог светског рата и спасилац поробљене отаџбине, упутио је Међународном црвеном крсту у Женеви писмо следеће садржине:

"Под видом рушења војних објеката англо-америчка авијација извршила је 6. о. м. на дан протестантског Великог четвртка, пето терористичко бомбардовање српског града Ниша, порушивши при том болнице и цркве, побивши стотине невиних грађана, махом жене и децу.

Убрзо затим, на дан православног Ускрса, 16. и 17. о. м. извршила је иста авијација терористичко бомбардовање Београда, тако да се велики делови града налазе потпуно у рушевинама. Порушено је Општинско породилиште, дечији домови, тако су оштећене све болнице а исто тако срушено је више стотина зграда за становање, док број људских жртава за сада прелази две хиљаде.

Српска влада обраћа вам се као највишој међународној хуманој установи са молбом да код енглеске и америчке владе предузмете хитне кораке да се заштити српски народ.

Рат против незаштићеног српског становништва не да се оправдати никаквим разлозима.

Бол и огорчење српског народа су неописиви. И Божија и људска правда захтевају да се престане са оваквим уништавањем српског народа, који је током овог рата поднео велике жртве."

Страна реаговања "Највећа енглеска бестидност"

Злочиначко и бесмислено бомбардовање Београда узбудило је духове, и у делу Француске који је био под управом владе у Вишију.

Обраћајући се суграђанима министар пропаганде у Петеновој влади, Анри Шарл, одржао је говор преко Француског радија у коме је догађаје везане за бомбардовање цивилних објеката у Београду назвао правим именом: "Највећа енглеска бестидност"!

Министар Шарл је још између осталог рекао:

"Има један по броју мали али по духу и витештву велики народ у Европи, који се зове српски, а који је одувек био предмет симпатија нас Француза. Тај народ коме сте се ви Енглези пријатељима, данас је вашом заслугом упропаштен и уништен и на путу је, опет вашом заслугом, да савим нестане.

Последњи догађаји са бомбардовањем њихове престонице Београда представљају несумњиво једну од највећих ваших свињарија, које сте учинили у овом рату. Пре нешто више од три године ви сте Енглези те исте Србе натерали да уђу у рат који њима није требао!

Већ пуне три године ви Енглези вршљате по тој истој намученој земљи, натерујући је да брат на брата диже оружје и најзад да пре неколико дана, на највећи српски празник, ударите на њихову престоницу. Заиста,

ово је за вас, иако сте Енглези, исувише! Француска, са нашим шефом државе Филипом Петеном, саучествује у туги и болу кога данас витешки и јуначки народ Србије подноси под теретом кога му ви Енглези намешете.

Али запамтите, да кад једном дође час одмазде народа Европе, које сте ви издали, и овај догађај биће убележен у стране дуговања".

Поговор

У земљама западне алијансе није било осуде "савезничког" злочина. Погрешно обавештена јавност реаговала је на супротан начин. Преварена од стране медија величала је победу својих ваздухопловних снага.

Београд је после промене власти, која је уследила само шест месеци касније, престао да помиње догађај који је "убрзао победу револуционарних снага".

На прву годишњицу, 1945. године, режим није дозволио никакве парастосе. Пошта се одавала само њиховим неумрлим херојима којих је, како су године пролазиле, било све више. Титова ратна поруџбина, ускршњи злочин, није смела ни да се помене.

На крају време је учинило своје. Стигли су неки нови клинци који су имали друге преокупације. Данас девет од десет анкетираних Београђана нема појма да су Англоамериканци на Ускрс 1944. године бомбардовали Београд и убили преко две хиљаде невиних људи.

Синиша Аксентијевић

ПО ПРИРОДИ СТВАРИ, САМО ПОСТОЈАЊЕ ЈЕДНЕ ПРАВЕ ДАМЕ,
БОЛАН ЈЕ УДАРАЦ ЗА БИЛО КОЈУ ДРУГАРИЦУ

ДАМА МАТИРА ДРУГАРИЦУ

Никада ниједна другарица није имала шансе против даме. Другарицама ће то објаснити сваки мушкарац. Тако је и у политици.

Без увреде старијим и политички потрошеним представницама слабијег пола у парламенту и око њега, Маја Гојковић је, објективно, заиста прва дама опозиције.

Рођена је у национално оријентисаној породици. Можда изгледа необично, али је прва жена која признаје да није КОМУНИСТИЧКА Српкиња, него само Српкиња, и да није другарица него дама. Може јој се, јер је Ђилас дао сва острва брату по идеологији, па нема више Голог отока, него само св. Стефан, а он је резервисан за два ока у глави СПС и ЈУЛ. Ипак, да анализирамо због чега је Маја Гојковић дама. Шта је то издиже над другарицом?

Образовање

Правни факултет је дипломирала без посредства кума, значи да зна знање. Можда је то утицај породице, јер се сећам њеног оца Мите Гојковића, који је за време диктатуре над пролетаријатом био избегаван од социјалистичких звезда адвокатури, а бранио је угрожене странке, на које су јуришали комитети, секретарчићи и комесарчићи. И она сада брани угрожене чланове СРС, па и остале опозиционаре, из убеђења и уверења да је последњи минут пре 12. да та диктатура "у континуитету" престане. Да ли ће моћи све сама да учини? Сигурно да неће! А друге опозиционе странке? Залажу се за паролу: поштено, мир по сваку цену, од сечења руку до савезништва са Алијом итд.

Достојанство

Одрекла се функције потпредседника Савезне скупштине, изгледа да су јој се смучили незаконити поступци "нашег" Божовића. Крива је! Наравно да је крива: та има сопствено мишљење, па и политички став. Какво мишљење? Какво сопствено? Постоји само једно једино мишљење – владајуће партије у континуитету. И комесара ЈУЛ-а, последње другарице позиције (о, Боже, услиши нашу молбу), сиве еминенције СПС и црвене еминенције ЈУЛ-а. СПС, ватрени удварач "америчке демократије" заборавила је америчку пословицу: "Са

Прва дама опозиције

мишљењем је као са дупетом – свако има своје!"

Пожртвовање

Политички се ангажује за народ (не масе) са обе стране Дрине. Није чудно што оба ока у глави прогоне СРС, јер хоће од полувеконих маса да створе народ састављен од индивидуалних воља и мишљења! Маја (о антисоцијалистичког и антикомунистичког ужаса!) не признаје да је народ маса. А комунисти се толико муче да своју револуцију – која тече већ 50 година – продуже у 21. век, а тамо неки адвокат опозиције тврди да се народ састоји од индивидуалних воља са самосталним мишљењима! Каква индивидуалност? Каква воља? Какво

мишљење? Па још је наш сеоски учак све то исцепкао у ситно иверје самоуправљања и стрпао у заједничку врећу, како би се са њом лакше манипулисало. А сада смо у континуитету. И још се прва дама опозиције стално позива на нека људска и грађанска права? Каквих људи? Каква права? А шта је са правима авангарде? Шта је са "монолитношћу" партија у континуитету?

Шта је са правом милионера пролетерске партије?

За кога се прва дама опозиције нарочито залаже? За Србе преко Дрине, преварене па напуштене! Какве Србе? Какве Дрине? Оне на коју је СПС ставио границу и санкције? Па докле ће опозиција оспоравити СПС-у "континуитет са СКЈ"? Зашто се опозиција

одриче свете паролe "И после Тита – Тито" – односно Милошевић? И докле ће бранити ухапшене и угрожене опозиционаре? Зар није Највећи Учитель Лењин рекао "треба уништити те штетне инсекте са земље". Нека на Ђиласовом гробу (у феуду Режевићи) запали свећу – захвалницу што је идеолошком брату поклонио Јадранско море, иначе би она на Голем отоку видела ко је Бог у новој "демократији".

Скромност

И поред тоталне блокаде опозиционих странака, ваљда има начина да се прва дама опозиције чешће појављује у јавности ради придобијања жена за своју странку. Сви знамо да су – од врха до дна – жене господари у кући, па ће и друга брачна половина скренути у десном правцу. Почев од Толстојеве улице, па "и шире" свизнамо ко у кући коси а ко воду носи.

Обавеза према народу и програму своје странке јој је – сви Срби у једној држави, али не декларативно. Не бојте се, ово нису речи са Газиместана, него рад на остварењу програма.

Хоби: учешће у међународним правним институцијама и примена закона о заштити људских и грађанских права код нас.

Танка је биографија, ретки су јој интервјуи за јавност, али порука прве даме опозиције је велика: Борба за правну државу, право за сваког појединца (не масе!).

Последња другарица на власти

Е, овде смо на склиском терену, морамо бити опрезни да не прођемо као Марко на поледици, јер ми немамо маму да нас заштити, а немамо ни куда да побегнемо после несреће која нас може снаћи. Већ сам наслов изражава само наду да више неће бити другарица на власти, него да ће бити само дама. Ах, пусте жеље!

Неукост

Дакле, појмимо од образовања, односно дипломе из социјализма (злим језици ту помињу и кума, али ко ће веровати свим истинама?). Немојте се вратити: не овог социјализма, него оног из комунистичке ере, јер се овај сада назива демократија.

Али требало би нам три стране да наређамо званичне и незваничне функције, јер она није у опозицији, него у опозицији свој опозицији. Мало нејасно, као програм СК-ПЈ, али вам обећавамо да ћете уживати у једнакости и богатом животу, макар док будете ћутали. Дакле, да ређамо: директор Дирекције СК-ПЈ; па петокрака звезда-водиља ЈУЛ-а; па писац сентименталних дневника о прељубницима, шверцерима, процени мушких могућности неистомисљеника, о

Лажјрани академик – другарица Марковић

сунцу, цвећу, птичицама, месечни; па главни стрелац против неистомисљеника; па незванични (породични) емисар у преговорима о Балканској федерацији са свим суседима, осим прекодринских Срба (док не побиду њихове вође – конкуренцију два ока у глави); па руски академик за књигу коју су написали разни новинари; па "главни социјалистички економичар" и борац против приватизације; директор душегупке за слободне мислиоце; па инспиратор страха (оног скоро заборављеног – комунистичког) свих мислећих људи и целог народа и најглавније: председник УО Психијатријске клинике "Л. Лазаревић" где ће бити смештени неистомисљеници ако Палинска скела буде препуна када СК-ПЈ дође на власт. Није ми јасно шта чека САНУ са доделом академске титуле том најплоднијем дневничару? Наредње, или и они траже паре?

Садизам и непотизам

Па пређимо на политичку активност: продавац магле (оне старе – немодификоване-полувековне у којој смо се скоро угушили) о једнакости, братству-јединству, реинтеграцији велике Југославије, о слободама (за њих) и богатом животу – опет за њих. То је само теорија, а пракса је много прозаичнија: увођење вербалног деликта (опет Јово наново); постављање, истеривање или хапшење уредника и новинара; присвајања свих масмедиа (нека се зна ко је газда!); призивање прошлости, умрле и неумрле; прикупљање са сметлишта историје "свих позитивних тековина" полувековне комунистичке диктатуре; писање дневничких претњи политичким противницима ("ко није с нама тај је против нас" – па нека види свог Бога!!!)

Обавља државничке посете бившим комунистичким земљама (по породичној линији и овлашћењу); штити мањине од "народности" одагресивних српских националиста; истерује избеглице из Србије, у коју су побегли са најлон кесама због политике "два ока у глави" СПС и СК-ПЈ; енергично захтева захвалност за досадашње малтретирање избеглица од власти, а не као замрзнути председник који се задовољава да тражи "враћање дуга" за сво зло које су та два ока нанела избеглицама – дао Бог да им то и врате; до краја брани (у шестој офанзиви) друштвену Алајбегову сламу, јер су још жељни дрпања и отимачине народне имовине.

Егоизам и уображеност

У слободном времену врши промоције "својих" књига или свога ЈУЛ-а, уз кавијар и шампањац (сви смо смртни и грешни); кроји капу народу Србије; "поучава" га како да живи као неумрли сеоски уца који је поучавао академике; иде у иностранство у шопинг, јер се овде "не осећа лагодно, пошто је сви препознају" само не каже да ли је то страх за почињена дела, или машта о популарности – углавном непријатно јој је да "опћи са масама", па то ти је; писање интимних приповести да би цео свет сазнао о њеним интимностима.

Замерке: савршено их је описао Филип Давид у једној реченици: "Култура примитиваца у мрачним временима постаје државна култура, њихови идоли – идоли маса" и у тумачењу речи додаје: "оличење примитивизма (код нас) налазимо управо код оних који имају неко образовање" и додаје "њихова неутољива глад и жеђ да се прилагоде и потчине себи делује будаласто и мегаломански". И наглашава: "Све што ови додирну претварају у своју супротност. Вера постаје blasphemична, родољубље компромитујуће, култура понижавајућа, власт заштита безвлашћу, високоучене институције заштитни знак за глупости, политика – уочиште за примитивизам и примитивце". Да завршимо цитирање овог велеума: "Примитивизам је изругивање духу и истовремено означава сиромаштво духа. Самољубље без икаквог покрића, охолост према немоћнима, понизност према господарима. Примитивни стварају историју самообмана, а самообмана је убитачна и за људе и за народе". Паметном човеку – комарац музика!

И поред свих обавеза око управљања земљом и масама, другарица идеолог има и хоби: пије и везе бисаге у којима ће Милош(евић) однети главе Караџића и Младића новом султану Клинтону и великом везиру Голдстону. Историја се понавља! Истина кадрирана, као и главни јунаци.

Враћа нас у прошлост!

За утеху: Пред зору је ноћ најцрња!

Марија Благојевић

ПУТНИЦИ КАМИКАЗЕ

Судећи по стању у Градском саобраћајном предузећу Београђани у нови век иду пешке

Док смо небројено пута досад слушали градоначелника Човића како говори о плановима развоја Београда, о разним акцијама за лепши и бољи Београд, "Еурополису" – Београду као европском граду, нисмо могли да се отлемо утиску да ми и господин Човић не живимо у истом граду. Приче које излазе из уста градоначелника Београда, бајке о светлијој и лепшој будућности, окренуте су за 180 степени од београдске стварности.

Катастрополис

Када је, не тако давно, градоначелник Човић изашао пред београдску јавност са причом о "Еурополису", београдски радикали реаговали су тврдњама да Човић и социјалистичка власт од Београда могу да направе само Катастрополис, никако да га приближе Европи. На жалост, сва злослутна предвиђања српских радикала (а каква би другачија предвиђања и могла бити везана уз овај социјалистички режим) су се обистинила. Београд се, заиста, под владавином овог режима никако не може назвати боље него Катастрополис. Не постоји ни један део друштвеног живота у Београду који није уништен.

Таљигари монополисти

Свакодневно смо сведоци до каквог катастрофалног стања је доведен јавни превоз. На свакодневне гужве у возилима, недовољан број линија, недовољан број возила, непоштовање возног реда и нередовно саобраћање Београђани су се већ навикли. Али стање Градског саобраћајног предузећа се у последње време толико погоршало да је потпуно угрожена и доведена у питање безбедност путника и безбедност саобраћаја.

Монополски положај ГСП-а над јавним градским и приградским превозом дозволио је руководству ГСП-а да неодговорно и према сопственом нахођењу приступа решавању проблема у јавном превозу, а ти проблеми су се током година само нагомилавали. Руководство ГСП-а никада није покушало да поправи стање градског превоза у Београду. Скупштина Београда, као оснивач ГСП, и градоначелник Човић, уместо да су успоставили контролу над функционисањем овог

друштвено важног предузећа, толерисали су свако стање у јавном превозу. Тако се небригом градских власти јавни превоз у Београду све више и више компликовао, док коначно није доведен у стање да је угрожена и безбедност путника и саобраћаја. Вожња у возилима ГСП постала је вожња уз ризик.

Цензори у ГСП

У последња 3 месеца Синдикат возача ГСП покушао је да скрене пажњу јавности на катастрофално стање у том колективу. Возачи овог предузећа већ су дуже време малтретирани од стране директора Михаила Главичића који их тера да возе неисправне аутобусе. Они радници који одбију да управљају неисправним возилом бивају кажњени премештањем на лошије радно место. Овакве казнене мере директора Главичића нису миомиле ни активисте Синдиката возача ГСП, који су (у немогућности да се у овом информативном мраку на било који други начин обрате јавности) штампали плакат с намером да ставе на знање путницима да је због неисправности возила потпуно угро-

жена њихова безбедност као и безбедност саобраћаја. Званичници ГСП-а спречавали су на све могуће начине лепљење ових плаката, некад чак и уз помоћ милиције, али су плакати ипак осванули на неким стајалиштима.

Текст плаката је гласио:
"ПУТНИЦИ!

ГСП нема ни једно возило које мже да прође озбиљнији технички преглед, а већина их је опасна за безбедност саобраћаја

ДА ЛИ ЗНАТЕ ДА...

– у току војње отпадају точкови
– због трулих "шасија" отпадају читави "мостови" или проваљују кроз труле патосе у унутрашњост аутобуса

– због уградње неодговарајућих делова и њиховог лошег квалитета долази до експлозија (на линији 50 су, недавно, због такве експлозије делови мењачког звона разбили стакла на путничким аутомобилима удаљеним 150 метара)

– возаче претњама и кажњавањем присиљавају да возе таква возила, а многи нису издржали притисак, па су напустили ГСП (конкурс је стално отворен)

– примају као возаче неискусне младиће или избеглице и склапају с њима уговор на шест месеци, а онда их упењују да им неће продужити уго-

Ко то тамо пева о XXI веку

вор ако буду искључивали неисправна возила из саобраћаја.

ОДГОВОРНО ТВРДИМО

– да она несрећна жена не би пропала кроз трули патос после експлозије гуме и погинула на стравичан начин (код "Меркатора" линија 73) да нема безочних притисака на возаче да возе неисправна возила

УПОЗОРАВАМО

– да руководиоци ГСП-а, господи Главичић и Живановић, обмањују јавност понављањем неистинитих изјава о потпуној безбедности система за кочење и управљање возилима

ЗАХТЕВАМО

– од Управе за безбедност саобраћаја да реагује и спречи да се не догоди нека већа несрећа, јер је таква могућност, с обзиром на постојеће стање, потпуно реална

ПОЗИВАМО

– градоначелника, господина Небојшу Човића да реагује и заштити Београђане за чију је безбедност и животе најодговорнији

НАДАМО СЕ

– да смо ово упозорење и апел упутили на време, а ако се после овог ништа не промени и догоди се нешто трагично, нико неће моћи да каже да није знао – због ЧЕГА и због КОГА

СИНДИКАТ ВОЗАЧА ГСП"

Остаје нам да се упитамо да ли ће тек нека већа трагедија, као што упозорава Синдикат возача ГСП, натерати градоначелника и градске власти да реагују. Градска влада никада до сад није реаговала адекватно и правовремено на проблеме у јавном превозу.

Контролори десперадоси

Да се не бисмо враћали много уназад, сетимо се инцидента који се десио почетком марта на трамвајској линији број 7, при чему су контролори уз претњу пиштољима претукли путнике одуевши им карте. Да ли се градоначелник Београда тада упитао како би реаговале власти у неком европском граду да се тамо десио овакав инцидент? По свему судећи Београд преличи на дивљи запад него на европски град. Његови грађани не само да су свакодневно малтретирани услед катастрофалног стања у јавном превозу, великим гужвама, нередовним саобраћањем и не само да им је угрожена безбедност превоза због неисправности возила, већ су доведени и у ситуацију да им је у физичким и оружаним обрачунима са контролорима угрожен живот. Грађани су, додуше, дужни да измирују своје обавезе према ГСП, али је недопустиво и скандалозно да било ко настрада само зато што не поседује возну карту. Зна ли градоначелник Београда да је у модерним европским градовима потпуно незамисливо да путник у току вожње пропадне кроз патос аутобуса? То је за Београђане стварност.

Гутачи српских пара

Градске власти и Небојша Човић пред овим проблемима затварају очи. Градски секретар за саобраћај Душан Бошковић, средином марта је изјавио: "Узимајући у обзир околности у којима се цела земља налазила протеклих

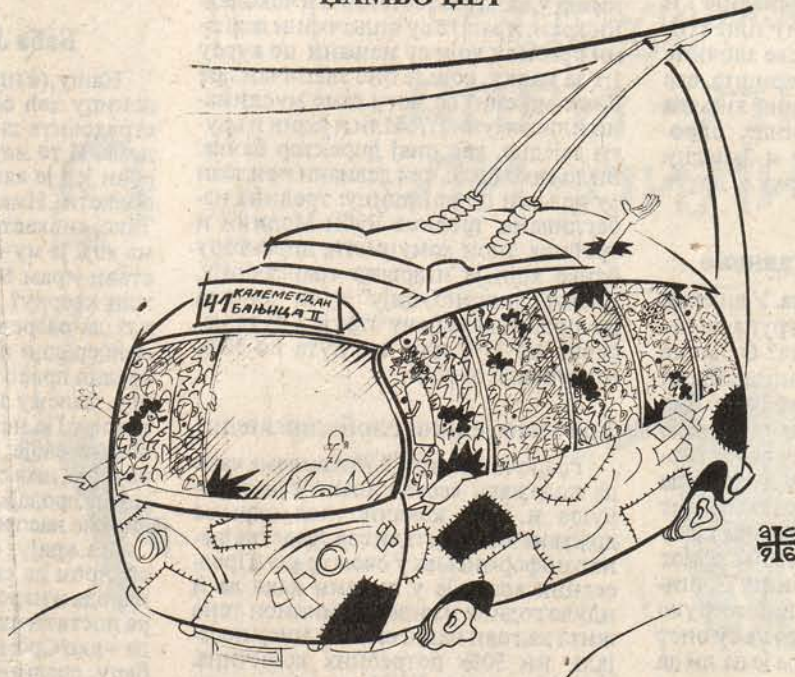
година, могу да кажем да је градски аутобуски превоз функционисао слидно." Градске власти, дакле, у целом овом хаосу, траже и налазе само оправдања за сопствене грешке. Када се међутим погледа завршни рачун ГСП-а види се да оправдања не може бити. Град је, наиме, у прошлој години ГСП-у дао 152 милиона динара (између 65 и 70 милиона марака). Неки процењују да се за тај новац могло набавити више од 300 комплетних аутобуса са моторима познатих светских произвођача, а свима је познато да није набављен ни један. Уложени новац је велики, а резултати су никакви.

Станица за чекање 21. века

Једино што је Небојша Човић икада направио, а везано је за градски превоз у Београду, је то што је поставио нове и лепше станице за чекање. Али ни те станице нису успеле да улепшају нашу стварност, за време дугих чекања у снегу и леду ове зиме. Станице, додуше, заиста изгледају европски, али што год су модерније то су више неприлагођеније нашим условима. Нове станице имају само три места за седење што је премало за наше велике гужве. И док огромна средства одлазе на побољшање јавног превоза у Београду, огромном броју Београђана не преостаје ништа друго него да се возилима ГСП-а возе уз ризик и на сопствену одговорност.

Јасна Јеличић

ЦАМБО ЦЕТ

КАКО ПРЕВАРИТИ ПРЕВАРЕНЕ

Милошевић објашњава избеглицама да их је издао за њихово добро, а Човића мучи како да трач, сада једини слободни медиј, подведе под државно старатељство

Ово је прича о држави у дилеми. На моју и вашу жалост, о мојој и вашој држави. Оној, која је за врло кратко време променила толико статуса и стања да је запањујуће. Прво смо имали државу благостања и просечне људе у колхозима, затим смо били "исток на западу и запад на истоку". Онда смо постали вође несвртаности, затим прва самоуправна држава. Кад смо се насамоуправљали до миле воље највећи син наших народа и народности благоизволео се преселити у вечна ловашта, срећан што нас оставља у братском загрљају који су многи Срби касније једва преживели. Многи и нису. Потом смо постали разбијена земља, земља под санкцијама. Па земља под пресвученим комунистима. Затим су нам укинули санкције, јер смо постали земља за опшију мира по сваку цену. За Миру која нема алтернативу. Комунисте нам нису укинули. Вероватно испаштамо неке давне грехе. Можда оне из периода 1914-1918. Затим смо постали земља са праштајућом политиком, тачније земља праштања. Опраштали смо, опраштамо и опростићемо свима све грехе које су нам учинили. Наши дежурни праштачи витлају и широм и дилем покојне Југославије и праштају свима које сретну или стигну путем. Опростили су све злочине које су нам нанели, сва згаришта, све збегове од по више стотина хиљада људи, све масовне гробнице, опростише и Лику и Крајину и Западну Славонију и Манастир Крку и друге манастире и цркве.

Кокице појеле наставнике

Данас смо земља дилема. У дилеми су сваки појединац, свака група па све до државе. Како? Где? Шта? Основна су питања и основне питалице. Бащи су у дилеми јесу ли уопште ђаци. Ако јесу, како да науче градиво кад сваке године доживе 3-4 штрајка својих наставника. Наставници су у дилеми да ли да и после окончања последњег штрајка поново држе предавања гладни, с обзиром да осим обећања врлог министра нису ништа добили. Тачније, последње повећање вишеструко поједоше поскутљена тако да су опет на истом. Друга дилема им је да ли да поподне припремају наставу за сутра или да се баве неким допунским занимањем. Поготово откад су чули да јед-

на професорка продајући кокице заради 4-5 професорских плата. Ни она, додуше, не заради ових 4-5 плата зато што јој је зарада огромна, већ зато што су плате професора мизерне. Пензионери су у дилеми да ли да ручају или вечерају јер за оба obroка нема пара. Ако ручају како да спавају гладни, а ако се одлуче за вечеру, како да током данас лушају крчање празних creва. Ем боли, ем крчи па ти непријатно међу колегама. Поготово што сви знају зашто creва крче. Већину пензионера муче исте бриге и дилеме па их не можеш лагати да је нешто друго у питању. Раднике мучи дилема како да финансијски покрију оне две недеље између аконтације и плате и оне две између плате и аконтације. За остале дане у месецу могу да изгурају са платом.

Комесар за мушке

Избегле Србе из Босне мучи дилема да ли је било боље да су остали у Босни па да их тамо малтретирају и понижавају муслимани или што су дошли овде да их малтретира и понижава Комесар за избеглице, Буба Морина. Јасно је, зашто избеглице од овог комесара за цео месец добијају литар уља, кило тестенина и чоколадни крем, и зашто су олпљачкани девизни прилози који су мењани по курсу 1:1 за марку, који је био званичан пре више месеци. То могу само муслимани или комунисти. Или и једни и други заједно, као онај директор банке. Било како било, тек девизни прилози су дељени по принципу: трећина избеглицама, трећина Буби Морини и трећина оном комунисти, директору банке који је извршио трансакцију. Електродистрибуцију мучи дилема да ли да повећа цену струје 3 пута месечно по 35% или два пута по 50%. Комуналце, такође.

Трач као једини слободни медиј

Градоначелника мучи дилема како да подржави сеоске алапаче и горокуше и тако коначно под окриље државне власти стави сва средства јавног информисања у овом граду. Председник владе је у дилеми како да и идуће године извезе бар милион тона жита кад ови наши сељаци нису посејали ни 50% потребних количина. Лењ неки народ ЈУЛ је у дилеми да ли се сеоски задружни домови могу адаптирати, па да у сваком селу њихов

председник направи по један "театар". Наши су сељаци, наиме, к'о луди без казалишта и театара, а о гледалишту да и не говоримо. У ту сврху је већ путовала њихова делегација на челу са Деском (то је онај што стално истиче да је нормалан). Нормалнима се, ваљда, види да су нормални. А ако се њему не види неки човек понавља. Ваљда ће неког и убедити. Већину садашњих властодржаца мучи дилема да ли да већ бришу из земље или да ипак сачекају изборе.

Избеглице без земље ослобођене орања

Председника државе мучи дилема како да Србима из Босне и Крајине објасни да их је издао и продао за њихово добро. Сад не морају да устају рано, да хране и поје стоку или цео дан под врелим суњем обрађују земљу. Или да иду у фабрике и брину како да произведу и продају у ова тешка времена. Сад могу мирно да се излежавају по спортским халама. Онако по две три стотине. Тако ће се најлакше зближити. Могу и да се баве спортом ако расклопе струњаче на којима спавају. Све им је то он обезбедио. Избеглице га зато стално помињу. И њега и драгу му фамилију.

Баба Јула у трилеми

Нашу, (а ипак страну) дописну академишу већ скоро годину дана мучи страховита дилема, можда чак и трилема. И то научна. Социолошка, тако рећи јер је академица стручњак из те области. Има она, наиме, један рам. Тако, сивкасте боје. Много леп. Дилема која је мучи - коју и чију слику да стави у рам. Кога да урама њега, сина или кћерку? Пошто дилему није могла да разреши сама, одлучила је да непосредно преко листа "Дуга" а посредно преко Хаџи-политике пренесе ову дилему на народ. И народности такође. Па нека народи и народности оставе своје дилеме и прво разреше ову. Јер, шта су глад, избеглиштво, издаја и продаја, шта су све друге муке и дилеме наспрам дилеме празног рама?.

На крају, остаје дилема. Хоће ли, обзиром да смо већ имали сина свих народа и народности, овај, после избора постати отац свих Срба. Или прадеда - ако Срби побенаве па га опет изберу, средиће он Србима нану нанину.

Момир Марковић

ГРЕШНИЦА

ПАТРИЈАРШИЈА

... И
ИЗБАВИ
НАС ОД
ЛУКАВОГА!!

аџ
9/16

ЊЕГОВА
ЕКСЕЛЕНЦИЈА
ПРЕДСЕДНИК
СР ЈУГОСЛАВИЈЕ
ГОСПОДИН

АПРИ - ЛИ -
ЛИ - ЛИЛИЋ!

аџ
9/16

КОМУНИСТИ НАМЕРНО ОД СЕЉАКА, ЗА НАПЛАТУ ПОРЕЗА, ОДУЗИМАЈУ ПОЉОПРИВРЕДНЕ МАШИНЕ, А НЕ ЛЕТИНУ КОЈУ НИЈЕ МОГАО ДА ПРОДА

СЕЛО У ДРАКУЛИНОМ ЗАГРЉАЈУ

Економска независност сељака је одувек трн у оку комуниста

Комунизам је поново отворио Пандорину кутију зла, а његови опсценари облећу око наших градова и села као лептири око пламена свеће. Окружују свет својом црвеном реком Стикс, а њихове чамшије превозе душе грешника жедне преко воде. Село је њихов најслађи залагај, а даће Бог да у њему и поломе зубе. Дракулини потомци, и сам Дракула, ухватили су се поново за села и држе га у своме самртном загрљају.

Вампирска злодела

Наведимо само неке од многобројних, које дају скоро мрачну свакодневицу села:

1. Код 50% сељака остаће необрађене њиве, а од планираних површина за сетву пшенице засејана је само једна четвртина, а и то је у катастрофалном стању (неприхрањено, измрзло и пропало од кошаве).

2. Обећани репроматеријал споро долази, или не долази уопште, а оно што стигне је папreno скупо, што се види и према следећем:

а) За један килограм ђубрива треба издвојити један килограм и три сто-

тине грама пшенице овогодишњег рода, уз обавезу (потпис на уговору) да ће те на свако катастарско јутро под овогодишњом пшеницом, након вршидбе, испоручити задрузи и по 1.000 кг пшенице, према ценовнику на дан откупа, уз напомену да се добија одмах само половина купљеног ђубрива, а друга половина – кад стигне.

б) За сваки цак, само са 30.000 некалибрираног семенског кукуруза, од осам или десет килограма (где је број зрна нешто већи) сељак је обавезан да испоручи по 150 кг (15 кг за 1 кг) меркантилног кукуруза у зрну прошлогодишњег рода.

в) За сваки килограм овогодишњег семенског јечма (пиварац) сељак је морао да издвоји чак три и по килограма меркантилног кукуруза у зрну, такође прошлогодишњег рода, уколико га је и уопште добио.

Шта тек рећи о нафти и другом обећаном репроматеријалу? Ништа добро, осим да од, на сва уста хвалене, натуралне замене – остаје само шарена лажа! Пример са ђубривом у то нас је најбоље уверио: обећан је килограм

за килограм, а у пракси то није било тако!

3. Откупљена пшеница прошлогодишњег рода исплаћивала се по 0,24 паре по килограму (и то још у шест рата), а произведена пшеница стајала је сељака 0,44 паре по килограму. Питају се шта би са разликом и у чији је џеп отишао толики новац.

4. Порез сељацима није свесно и намерно по две и три године наплаћиван, а сада се, за све уназад, тражи на једном чеку, уз претњу каматом од 0,4% дневно. Изражено у динарима то би, примера ради (само на 1.000 лин.) месечна камата износила 120 динара. О насилној продаји разног пољопривре-

дног инвентара и покућства да и не говоримо, па се сељаци питају од чега и како да плате када је скоро све одузето по богателној цени, а решења о принудној наплати почела су да пљуште, уз остављени рок од 10 дана за уплату дуга (или ће им се дуг наплатити принудним путем).

Бал вампира

Пописи, процена и пленидба покретне имовине и њене јавне продаје, при чему сви трошкови принудне наплате падају опет на сељачка леђа, тужна су свакодневница српског села.

Сељаци за себе кажу да су грађани другог реда у својој рођеној земљи, и то илуструју овако: кажу да личе на државни шпајз са отвореним вратима, из којег држава узима шта хоће и колико хоће, а да за то и не плаћа праву цену, већ даје милостињу од које се не може живети.

Више не постоје организоване земљорадничке задруге за покретање и креирање праве, рентабилне производње, па је овакво стање у аграру више него алармантна природе. Сељаци се понајвише жале на школе и директоре, који њиховој деци бране да одлазе у цркве, а неки наставници чак то и отворено чине.

Свануће!

Дракуле и Дракулице, ако будемо окренули нови лист према селу, и сељаку, неће имати више шта да траже. Селу све више прети (заслугом комуниста) и бела куга, која му виси као омча око врата, па не остаје друго него да се уздамо још само у Бога. На нама је да селу помогнемо да се једном и заувек отргне из Дракулиног загрљаја, а ми ћемо сељаку у свако доба пружити руку и помоћи да живи безбеднијим, срећнијим и пристојнијим животом – животом какав и заслужује, јер је он прави мученик, неморни стваралац и хранитељ свих нас на овој планети, која се и зове Земља, ваљда и зато што је он, сељак, свакодневно напада својим знојем, па она буја и цвета да јој се и звезде небеске радују што у њему препознају чувара не само дрвета добра и зла, већ и дрвета живота док га Дракуле поново облећу и боре се за његову душу, коју је он посветио само Богу, јер њему и припада.

А овогодишњи избори, ако Бог да, увериће село и сељака да је Дракула мртав.

Радислав Лазин

Чекајући нафту

СЕЛО НЕВЕСЕЛО

Селјак, последња рупа на свирали у социјалистичкој држави

Пред сам почетак пролећне сетве, сасвим је сигурно да се тешко стање у пољопривреди неће нимало побољшати. Сви су изгледи да ће се продужити агонија у којој се налази ова производња од животног интереса. Протагонисти економске политике, оличени у актуелној власти, наставаљају стару праксу по принципу "већ виђено". Њихова забринутост за проблеме је чиста демагогија, а и даље се служе триковима и подвалама производњи и произвођачима. Мере које помпезно најављују, лишене су сваке реалности, а одсуство ефеката побољшања стања је сасвим неминовно.

Пролећни радови скуп посао

Да би обавили сетву на око 2,5 милиона хектара и прихранили пшеницу на површини од око 400 000 хектара, потребно је обезбедити близу 3 милијарде динара. Оволико потребног новца овако неспособна држава није у стању да обезбеди.

Познато је да пољопривреда дуже време болује од тешке хроничне беспарице и да нема обртних средстава. Кредита нема ниоткуда, нити финансирања из примарне емисије новца (то је већ резервисано за профитабилне послове којима се приватно баве људи из државног и политичког врха). Пословне банке такође немају новца и опседнуте су проблемом голе егзистенције и постојања, а и уколико добију нешто новца намењеног пољопривреди ни на памет им не пада да то чине јер га усмеравају у краткорочне пласмане уз високе камате.

Новца у аграрном буџету нема и неће га бити (то је познато од раније), и илузорно би било да оваква пољопривреда обезбди новац самофинансирањем. Уз све ово, држава касни са обавезама према произвођачима код исплате премија, регреса и по другим основама.

Да би помогла пролећну сетву, држава је одлучила да емитује комерцијалне записе у вредности од близу 500 000 милиона динара. Нема ни приближно реалних услова како би се обезбедило да овај обим средстава буде у директној финансијској функцији пољопривреде. Сигурно је да ће трансакцијама зарадити они који већ сада имају нешто новца за куповину

ових записа и којима пољопривреда није занимање. Записе ће користити и велики пољопривредни комбинати који су по свим показатељима на путу стечаја. Сигурно је да ће записи служити и за пеглање рачуна и ликвидност пословних банака као и за неке друге шпекулативне послове.

Захваљујући прерађивачкој индустрији (уљарицама, шећеранама) обезбеђена је минимална количина разних врста репро материјала, све у свему, реално је очекивати једва половичне резултате у решењу укупног проблема.

У овом тренутку више од пола милиона хектара земљишта није обрађено (узорано) и на овим површинама заснивање било какве производње у овој години нема смисла.

Проблем дуге зиме

Ове године зима се неуобичајено одужила и трајала је пуних пет месеци. То је створило посебне и велике тешкоће ратарима. Због изложености мразевима и ниским температурама у дужем временском периоду, пшеница је потпуно изнурена, изгубила је потребну зелену боју и у врло лошој кондицији (стању). Овако лоше стање ратари нису запамтили у задњих 30 година. Ђубриво за прихрањивање није на време, и у довољној количини, обезбеђено што указује на неминовност смањења приноса зрна у великом обиму.

Хладно време одложило је почетак сетве шећерне репе и других радова на терену. Површине под слатким кореном ове године биће далеко испод потребног нивоа а укупна производња шећера преполовљена. Ово већ сада указује на потребу увоза великих количина. Слично је са сојом, дуваном и још неким производњама које се планирају на 2-3 године унапред. Одсуство ових најелементарнијих планова најбоље илуструју и говоре о онима што намеравају да нас воде у 21 век.

Владине уредбе без ефеката

У настојању да јавности покаже интересовање за проблеме у пољопривреди, влада је и ове године издала уредбу о размени готових пољопривредних производа за репроматеријале (нафту, семе, минерално ђубриво, за-

штитна средства). И ова уредба, као и све оне раније, остаће мртво слово на папиру. Потпуним бирократским прилазом у уређењу паритета и односа између субјеката учесника другог и трећег реда у ланцу пољопривредне производње, влада показује потпуно одсуство смисла за реалност. Тако је уредбом предвиђено да се КАН размењује за пшеницу у односу 1:1. У пракси је ова размена у односима од 1:1,25 до 1:1,5 кг пшенице.

Код нафте овај пример је још индикативнији. Уредбом је предвиђено да се литар нафте мења за 4 килограма пшенице. Ако се има у виду да је тржна цена пшенице у ово време достигла вредност близу 1 дин. за килограм, значи нафта кошта близу 4 дин./литар. У слободној продаји цена нафте се креће од 2,25 - 2,75 дин./литар. Питање је за кога су прихватљиви овакви паритети. Нису, наравно, ни за кога. Да је влада искрено заинтересована да реално утврди паритете и успостави прихватљиве односе и релације, она би ову размену сама регулисала преко државних материјалних резерви где би се без посредника размењивали репроматеријали за готове производе. Оваква уредба којом се просто одређују неприхватљиви услови размене за фабрике минералних ђубрива и произвођаче нема никаквог смисла, политички је крајње неозбиљна и неодговорна.

Стање механизације

За реализацију послова пролећне сетве, који како је већ најављено прилично касне са почетком, од великог значаја је функционално стање машинског парка у пољопривреди. Према испитивањима стручњака ово стање је врло проблематично. Машински парк није озбиљно одржаван и реновиран у задњих неколико година. Недостатак резервних делова као и некавалитетан и неблагоприятан ремонт машина, довео је ову функционалност на ниво од 50% у односу на ниво у 1992. г. Због недостатка новца и скупих резервних делова, питање коришћења машинског парка у наредном периоду биће веома актуелно.

Процењује се да ће умањење приноса због наведених проблема у механизацији бити неминовно, и да ће износити минимум 15% у просеку за све усеве.

Др Радомир Поповић

ОСТАЈЕМ У ВУКОВАРУ

У Вуковару је све завијено у таму полуинформација. Људи су уплашени, а додатни страх изазива то што су телевизије Вуковар и Бели Манастир прекинуле емитовање програма. Иако су у парламенту добили апсолутну већину, српски радикали су избрисани из јавног живота. Хрвати су јасни, поручују нам да идемо ономе ко је рекао "Сви Срби у једној држави", Не смемо отићи, морамо остати и организовати се! Комунисти су, не питајући народ, од државе направили област, за њих је Република Српска Крајина "Сремско-барањска област". Зов гробова предака је најјачи ехо који човек може да чује.

Иако долази из велике неизвесности, из Вуковара, Ранко Вујић, потпредседник Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке, оставља утисак изузетно прибраног и рационалног човека. Човека и политичара који зна шта хоће. Рођен у седмом месецу 1950. (име месеца, јули, не употребљава из принципијелних разлога), у селу Кањани, код Дрниша, после завршене Педагошке академије у Београду, одлази у Вуковар, где живи и данас, у истој кући у којој га је затекао рат. Још увек оштећена, она је ипак дом за Ранка Вујића, његову супругу и двоје деце, у којем, заједно са осталим вуковарским Србима, чекају извршење пресуде која је изречена у Београду. Пре овога рата и политичког ангажмана у Српској радикалној странци, живот Ранка Вујића је био посвећен готово једином циљу, како сам каже: "Његовом величанству детету". Уосталом, због тога се и посветио педагошкој струци, у којој је активан и данас, као директор Основне школе "Вук Стефановић Караџић", у Вуковару. Просто је природно да су једном оваквом човеку његови суграђани поверили и дужност председника општинског "Црвеног крста".

На политичкој сцени за Ранка Вујића се много више чуло, када је постао председник Посланичког клуба Српске радикалне странке, у тадашњем парламенту Републике Српске Крајине. У то време, изабран је и за председника Скупштинског одбора за спорт. Остаће запамећена његова активна улога у покушају уједињења Републике Српске крајине и Републике Српске.

Са господином Вујићем смо разговарали непосредно пре почетка седнице Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке, због чега је, накратко, дошао у Београд. Наравно, највише нас је интересовало како живе и како се осећају Срби у Вуковару и осталим деловима Источне Славоније, после најновије у низу издаја,

Ранко Вујић

оне која ће у историју ући под именом "Дејтонска".

У 70-ом броју "Велике Србије", од 20. фебруара ове године, објављена је репортажа под насловом "Вуковар – дани после издаје". Она у потпуности одговара фактичком стању, Вуковар је и даље сабластан, разрушен, у њему се тешко живи, људи живе као духови. Не само због сиромаштва, у атмосфери града без престанка лебди управо питање из ове репортаже: "Шта ће нам се десити"? Вуковар дјелује застрашујуће, али га, и таквог, Вуковарчани још увек воле. Сви Вуковарчани су увек нарочито истицали лепоту свог града, поносили се њим, и сада, када су га ослободили, тешко им пада то што је издан у једној ноћи, после стотина година које су узидали у њега. Посебно им тешко пада било каква помисао да треба да оду. Људи су уплашени, влада права психоза, јер не знају права решења. Остати или отићи, ако треба ићи-куда? Ако остану, шта ће бити с њима? Ако се одлуче

да крену, властодршци им не сугеришу неки, иоле, одређен правац, куда би ишли. Све је завијено у таму полуинформација, дезинформација, обавијено сугестијама које су у интересу политике оних који су Вуковар направили таквим какав је данас. У интересу "директора" из Београда.

● У таквим условима, да ли уопште може да делује Српска радикална странка? Политички живот је "убијен" још много раније, пре Дејтона, а народ је плански доведен у очај. Има ли уопште било каквих назнака политичког живота?

У ономе што они зову Сремско-барањска област, а за нас радикале, то је још увек Република Српска Крајина, не пристајемо на било какву промену назива, јер једино народ који живи на том простору, у тој држави, има право да мења њено име, не постоји ништа слично, што би се могло назвати "политички живот". Најсликовитији пример је управо ова, незаконита, промена имена. Група људи, како да их другачије назовем, кад нису имали ничија овлашћења, променила је име наше државе у твз. "Сремско-барањску област". Преговарач, именован од заиста не знам кога, пожурио је да од државе направи област. Генерал Лончар забранио је скупштински рад, а Милан Милановић сваку страначку активност и остала, било каква, окупљања. Сам је изјавио да је то урадио на иницијативу и сугестију Београда. Признао је да је свесно прекршио закон, јер су "они" проценили да тако треба. Ту је очит сукоб две воље, воље народа и воље режима у Београду. Оно што је интересантно, то је што је у овом случају јавно признато да не зависи ништа од воље народа, него да је све у рукама режима. Сви они су били у обавези да питају народ, а институција у којој се проверава народна воља је скупштина, без обзира да ли је, рецимо, воља народа, истоветна са вољом режима.

Упркос свему, Српска радикална странка је увек радила и увек ради, понајвише тако што су наши састанци више илегални, него легални. По свом карактеру, ова забрана је била усмерена, пре свега, против наше странке. Проценили смо да треба избегавати било какве могућности које би довеле до експлоатације, како би нас окривили. Ускратили смо им то задовољство. Сигурно да не бисмо урадили нешто против интереса српског националног бића. Зато је и Српска радикална странка, на неки начин, била изолована. Нисмо могли да уђемо у органе власти, а и да су нас позвали не бисмо им се прикључили. И препорука Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке гласила је тако, да се не укључујемо у власт, те да јој на тај начин дајемо легитимитет, тој тзв. "Сремско-Барањској обалти".

Наши ставови су познати, увек смо чврсти, српски национални интерес је наша заклетва, никада нећемо одустати.

- Из преосталих делова Републике Српске Крајине врло ретко стижу информације, очигледно да је уведена информативна блокада. Како тамо, на лицу места функционисаће информације, има ли га уопште?

Тренутно је у прекиду емитовање програма из телевизије Бели Манастир и телевизије Вуковар. Не постоји нека званична или било каква прецизна информација због чега су ове две телевизије оставиле рад. Протеже се некаква полуинформација да су забрањене од извршне власти, која је незадовољна емитованим програмом. Наравно, у међувремену су довели "неизбежног" Петка Копривицу, уредника из РТС-а, човека који је прокрстарио етером читаве Републике Српске Крајине, од Книна, преко Плитвица, да би завршио са испирањем мозга гледалаца овде, у Вуковару.

- То оставља празан простор за хрватску телевизију. Шта вам они поручују?

На овај начин, обушавом емитовања програма из студија Бели Манастир и Вуковар, информисање је практично препуштено Хрватима. Они никада не крију, како појединци, тако и глобално, значи званична политика Загреба, своје гађење према Србима. Увек на понижавајући, врло низак, тежак начин говоре о српском народу. Никад не пропусте прилику да нам објасне да смо ми грађани другог реда, да смо нижа раса, да је тај њихов "суживот немогућ и да имамо два излаза: један је Богојево, други је Илок. Да идемо тамо преко, ономе ко је рекао "Сви Срби треба да живе у једној држави" и да се "Србија сагинути неће". Да нам он да простор за живот, да од њих Хрвата, немамо шта да тражимо. Обавезно, у сваком обра-

На конференцији за штампу у Француској 31

ћању, проглашавају нас злочинцима. Намерно заборављају да смо ми, Срби, били ти који су први протерани из Вуковара, протерани од усташке, ХДЗ-овске власти. Најпре смо протерани из Устава Хрватске, као народ који је био носилац суверенитета, не само носилац, него и стваралац суверенитета Хрватске. Тврде да смо ми криви за рат, што је, како кажу, и потврђено, прво признањем Хрватске, а затим њеном вањском политиком. Као кривци, изложени смо "милости" наших непријатеља. Тачније речено, наших крвника. Све је то усмерено на "ишчишћавање" овог простора од Срба, пре него Хрвати ућу и преузму власт. Под утицајем овакве пропаганде са једне, и индиференције власти са друге стране, није тешко закључити како се народ осећа. Можда је најбољније стање оних који су се доселили после пада других делова Републике Српске Крајине. Прво Западне Славоније, па онда и свих осталих, људи који су на тим просторима пронашли један кутак за, колико-толико, достојанствен живот, сада су поново у дилеми, где сада? Куда даље? Међутим, те муке брину како њих, тако нас, староседеоце. Ништа се они не разликују од нас, јер нико не зна шта ће са собом.

Ја тврдим да не смемо да одемо, да морамо да се организујемо. Ако треба и да платимо било коју цену, али не смемо да напустимо наше домове, јер напуштањем и тог, последњег дела Републике Српске Крајине остајемо без перспективе да икада вратимо оно што нам је отето. Ми смо катастарски поседовали 30,5 одсто авнојевске Хрватске, као власници те својине на њу гледамо као неутуђиву, неприкосновену. Она се не може одузети ни по међународним ни по природним законима. Морамо покушати да у будућности, када се промени клима и у Србији и у свету, вратимо наша гроб-

ља. И да није ситуација оваква, тешко да би народ који је протеран из Западне Славоније, Лике, Кордуна, Баније, Далмације, из урбаних средина, прихватио да остане у Источној Славонији, да се никад не врати тамо одакле је. Ипак тај део у којем су сада наши своје уточиште, није оно где су рођени. Сви протерани, њих око 500.000 желе да се врате.

Зов гробова предака је најјачи ехо који човек може да чује, у то сам се лично уверио, јер сам рођен у Далмацији, где су гробови мог оца, мог брата и свих мојих дедова и прадедова. Са њим их, траже да их штитим, њихови гласови ми одзвањају у души. Тај ехо је снажан, врло снажан, до те мере да човек престаје да осећа логику живота. Јер, када ни своју прошлост не можете да посетите, ни садашњост нема смисла, нити је потребна човеку. Самим тим, будућност је неизвесна, код нас Срба, на том делу, поготово. Свесни смо да је ово највећи пораз Срба у њиховом постојању. Интересантно је да тај пораз сви виде, цели свет, осим "вође" Срба, камоли да јавно призна и објасни шта се догодило.

- Један од покушаја да се спречи пораз био је и покушај уједињења Републике Српске и Републике Српске Крајине. Ви сте активно учествовали у припреми уједињења до којег, на жалост, никада није дошло. Шта је права истина? Да ли је икада било праве жеље да до уједињења и дође?

На скупштинским заседањима Републике Српске и Републике Српске Крајине, путем расправе, дошли смо до спознаје да је уједињење ове две западне српске државе, сам чин њиховог уједињења, гаранција која ће да нас спаси од овога што нам се догодило. Још увек мислим, сигуран сам, да смо били у праву. Тако смо и одлучили, најпре августа месеца 1994. го-

дине, на Плитвицама, да се по хитном поступку уједине ове две младе државе. Иако су такве иницијативе постојале и раније, увек се нашло нешто или неко да то спречи. Међутим, карактеристична је 94. година, када је уједињење постало општа потреба, неминовност. Оно је спречено на нецивилизован, разбојнички начин. Тадашњи председник Владе, Микелић, уздигао је себе изнад скупштине. Самим тим, негирао је и свој народ, не признајући одлуке народних посланика. Кршење Устава резултирало је иницијативом Српске радикалне странке, на основу које је поведена расправа о поверењу влади. Даљи развој догађаја је познат. Али да се вратимо још раније, док Микелић још није, по наређењу из Београда, узурпирао власт. Након постизања сагласности око уједињења, у Бањалуци, у мају месецу, састале су се Државне комисије које су донеле Уставни закон и све одредбе потребне за чин уједињења. У свему томе радикали су се много залагали, били смо стални иницијатори уједињења републике Српске и Републике Српске Крајине. То је требао, по нама, да буде само први чин, само прва степенница, ка уједињењу свих српских земаља. У онолику Србију колико би у њој народ могао да буде суверен. Колика би то била територија, велика или мала, по географским стандардима, за нас није важно, за нас би она била велика Србија. Дакле, стално смо форсирали идеју о уједињењу, па сам зато и добио место у комисији за уједињење.

У Комисији Републике Српске Крајине учествовао је и Милан Бабић, као и Урош Фурдук, министар Правосуђа. И Комисија Републике Српске такође се састојала од три члана, сачињавали су је: Никола Кољевић, Гашо Вујановић – председник Уставног суда и Мирослав Вјештица, народни посланик. За тих десетак дана, колико смо радили на потребним документима, у рад је био укључен и велики број стручњака из свих области, највише из Међународног права. Рад смо концентрисали на израду Уставног закона, на чијим би основама била заснована, најпре заједничка скупштина, па тек онда сви остали органи и институције.

- Да ли су сви учесници искрено приступили овом историјском послу?

Тада, у Бањалуци, нисам осетио ни код једног члана, ни из наше ни из делегације Републике Српске да је против уједињења. Ни сада не верујем да је ико био против интереса српског народа. Тек доласком у Бјељину, почетком јуна, на наредни састанак, постало је опипљиво нешто што ми никако није дало мира. Конкретно, поставило се питање у којој смо мери зависни од Београда, тачније од политике Слободана Милошевића. Изгледало је, у то време, да заказивање Уста-

Са глумцем Милорадом Мандићем Мандом у обиласку Вуковара

вотворне скупштине нема никаквог смисла, као и читав наш рад на стварању заједничке државе. Управо на том састанку у Бјељини требали смо договорити сазивање те заједничке скупштине, а већ је свима било готово потпуно јасно да не можемо донети одлуку о уједињењу. Иначе у том тренутку је било актуелно заробљавање припадника УНПРОФОР-а и бомбардовање Републике Српске, што је додатно компликовало ситуацију. Кад се све сабере, превагнуло је мишљење да морамо узети у обзир релевантне чињенице које су тих дана искрсле на нашем терену. Без обзира на све, ја сам сматрао да треба ризиковати и ујединити се. Било би последица, али овако су још горе. Иако је неколико чланова руководства Републике Српске такође инсистирало на уједињењу, и чак тражило да се одреди тачан датум када ће се то десити, одлучено је да морамо чекати на даљни развој ситуације и вребати повољан моменат. После оваког одгађања, почео сам да сумњам да ће до уједињења икада и доћи.

Што се тиче "релевантних чињеница" о којима сам говорио, највећи опоненти су нам долазили из Источне Славоније, Барање и Срема. Тада је власт у Београду нашла своје поданике на том терену, који су отворено претили да ће се отцепити, што би у сваком случају, било погубно за српски народ.

Само уједињење, да је тада до њега дошло, било би изузетан чин којим би се српски народ штитио од стварног, биолошког истребљења и протеривања из своје отаџбине. Уједно, био би то први корак, платформа за будуће испуњење српског националног програма. Или сам зачетак програма, ако га до тада и није било.

- Они који су тада претили отцепљењем, данас своју власт у остатку Републике Српске Крајине чувају уз помоћ разних паравојних формација. Како се ови наоружани момци односе према народу?

Посебно бих истакао да су званично све војне формације под контролом генерала Лончара. То је оно с чим би јавност требало да буде задовољена. Не могу да кажем да је то истина, јер заиста постоје различите ознаке, па чак су и униформе различите, толико да је просто невероватно да припадају истој војсци. Тешко је одгнетнути коме и којој служби полагају рачуне. Оно што знам, је да је насилним довођењем Срба из делова републике Српске Крајине, који су окупирани од Хрвата, учињено једно од најружнијих понижења српског човека. Били су врло препознатљиви онако, до главе ошишани, пребијени и измриварени. Сви они су били без породице, често не знајући ни да ли су живи њихови најближи, а камоли где се налазе. Чак и када би дознали, нису могли да им се јаве. У свему томе су учествовали припадници ових паравојних формација, а сада им је главна брига контролисање грађанства.

На улазу и излазу из свих насељених места постављени су пунктови на којима се прегледају документа и претресају возила. Безброј пута сам показивао документа не знајући зашто и коме их то показујем. Увек се питам шта раде на тим местима која су дубоко у унутрашњости српске територије. Чак сам у неколико наврата био у могућности да званично поставим ово питање. Сваки пут је моје питање остало без одговора.

- Да ли контактирате са представницима међународних снага?

Скоро никад. Српски радикали немају приступа било каквим преговорима, зна се ко је узео сва овлашћења за контакте у име Срба. Уосталом, зашто да контактирамо са таквим човеком, какав је Питер Галбрајт, који заступа искључиво интересе хрватске државе? Он је до те мере искључив, да се врло често поставља питање да ли је амбасадор Америке у Хрватској или хрватски амбасадор у Америци? Тај заговорник хрватске власти, самим тим и заговорник прогона Срба, је јасно рекао да смо ми интегрални део Хрватске, што потврђује и Резолуција 1037 Уједињених нација, те да се тако и наонашамо. Можемо бити сигурни да ће, по истеку ових година дана "прелазног периода", Хрватска и те како знати да успостави своју власт. Уз свој суверенитет, спровешће и оно што је најпогубније по српски народ, учење Старчевића и праксу Павелића. Питер Галбрајт је јавно, на телевизији Бели Манастир рекао, да је то готово, да је на све пристао и Слободан Милошевић.

Неминовно, у човеку се ствара аверзија према мировним снагама, не само зато што су отворено на непријатељској страни, него и зато што долазе са предрасудама о српском народу. Они сматрају да смо ми дивљаци, кад нас виде, мисле да то нисмо ми ти Срби о којима су слушали све најгоре, просто зато што се не уклапамо у такву визију. Осим тога, на терену се понашају бахато, непристојно, тако да заиста ни немам жељу да се упуштам с њима у разговор било које врсте. Због свега тога, као и због саме чињенице да су на нашој земљи, доживљавам их као окупаторе. Мислим да они нису надлежни да уређују мој живот на мојој земљи.

● **Колико има становника у Републици Српској Крајини?**

Тачних података нема, али барата се са бројком између 160.000 и 170.000 људи. По мени је тај број најближи стварном стању, а од тог броја око 30 одсто су становници других националности. Сам град Вуковар има нешто више од 30.000 грађана, шире, у вуковарској општини живи око 75.000 становника.

● **Колико их се спрема да напусти своје домовне?**

То је најбољније питање, поготово што пред очима народа већ одлази онај слој или боље рећи сој људи који рат није осетио. Ради се о криминалцима, јер то су у ствари "ратни профитери". Та флоскула "ратни профитери" као да је измишљена да би се умањило њихов злочин према сопственом народу, којег су пљачкали и за чији очај нису хтели да знају све ове ратне године. Сада, се тек тако зарађеним парама купују станови и куће широм Србије, чак и боље него што су имали пре рата. Немам намеру да претим тим

Код водоторња, кључне тачке за ослобођење Вуковара

криминалцима од којих су власти имале не само материјалне користи, него су одлично искоришћени и за подривање морала код бораца и народа, али чини ми се да тако зарађен новац нема будућност. Пребогата породица Кенеди зарадила је свој капитал шверцом алкохола у доба прохибиције. То су платиле нове генерације које можда нису ни знале како је тај новац зарађен. Верујем да ће тако проћи и породични клан који сада управља српском судбином.

Сигурно да ће се покренути колоне избеглица, опет ће нас задесити сеоба, реч за коју знају само Срби. Грдно се варају они који мисле да ће то бити и последња сеоба. Све док сами не прекинемо са том традицијом, дешаваће нам се увек изнова. Ко каже да следећи нису Срби са Косова и Метохије, Рашке или Војводине? Сада смо имали прилику да сеобе прекинемо једном заувек, али како, кад Срби-

јом владају несрби, које не интересује српска судбина. То им никада неће опростити генерације које долазе.

Најискреније се надам да ће за ових година дана доћи до неке промене, да нећемо морати да се селимо. Пре свега, да ће доћи до неке промене међу самим Србима, да ће збацити ненародну власт коју не боли то што је из главе једно око извађено, а друго то мирно посматра. Не могу да верујем да ћемо морати да напустимо и тај простор који је око четири и по одсто авнојевске Хрватске и као толики још увек пристојан простор за развој српске нације. Никада Срби из ових крајева нису делили остале Србе на основу различитог географског порекла и то је њихов додатни квалитет, једноставно им то није у начину мишљења. С обзиром да власт у Србији систематски производи или бар то покушава, нетрпељивост према избеглима, биће то

посебан удар на тај њихов квалитет. Ако крену у сеобу.

Поново наглашавам, сматрам да упркос свему треба остати и чак платити било коју цену тог остатка, јер платили бисмо много више да одемо. Треба се организovati и тако организovan дочекати све невоље. Ако се одупремо притисцима и присилама, мораће једног дана да се покажу резултати. Колико се уложи толико се и добије.

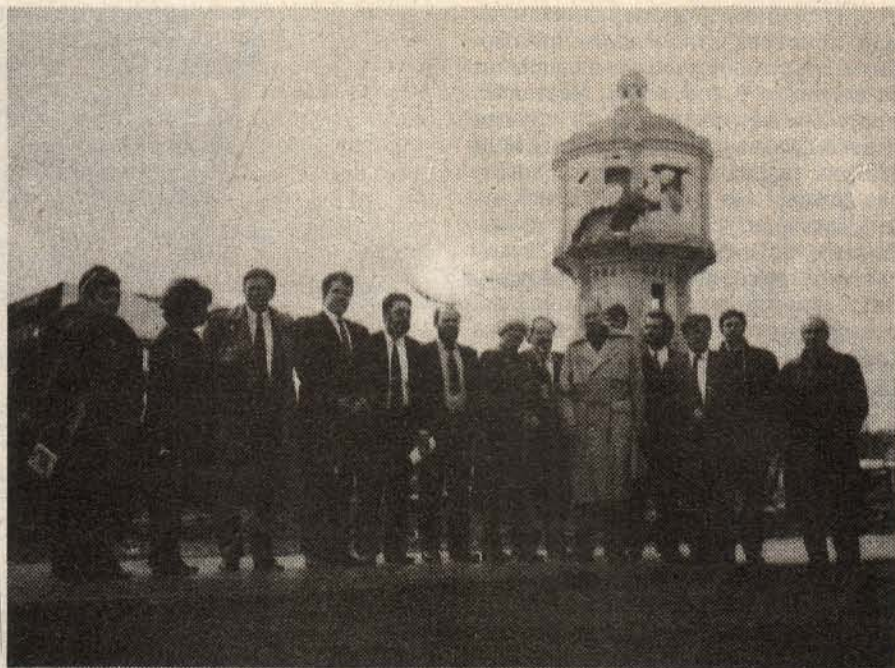
- Први вођа тог отпора био је Милан Мартић, шта мислите о њему?

Тачно је да је Милан Мартић изабран вољом режима исто као што је неоспорно да је био и један од државотвораца Републике Српске Крајине. Међутим, испоставило се да је то његово постављење једина добра ствар, зато што није хтео да по наређењу са Дедиња напусти Книн, то није могао да уради и то га је коштало. Био сам његов саветник у време његовог председничког мандата, у то време просто није веровао да неко може оставити српски народ усташама.

Али, да се вратим сеобама. Није проблем што смо поражени од Хрвата, па можда и муслимана. Ако се не вратимо, можда ће нека генерација заборавити где је живела, међутим Хрвати нам никада неће дозволити да заборавимо срамоту која нам је нанесена, за коју је крив човек из нашег народа. Срамота је што нас је натерао ои, Слободан Милошевић, да препустимо наше територије на којима смо живели вековима, где смо вековима чували традицију српства, свој идентитет и интегритет истински бранили. Били смо препознатљиви Срби на тој територији и по православљу и светослављу. Понављам, препознатљиви и по томе што нисмо издвајали Србе по томе где живе. Ми смо Срби, српски национални идентитет је жив код нас. Ми смо га љубоморно чували, уз све жртве које смо кроз историју морали да подносимо. Још од оних раних сукоба католицизма и православља, па све до Марије Терезије, Фране Јосипа, Хитлера и Павелића. Опстали смо тамо, али сада када смо заиста помислили да не може нико да нам науди, ми смо отерани. Надам се да то није за сва времена, али за сада, како ствари стоје, повратак нема. Толико је мржње и одбојности према српском роду, тако да нема реалности у којеквким позивима за повратак. То доказује безброј чињеница, то што су Хрвати убијали старе и немоћне на најгнусније начине, пошто су ушли у Книн, није само излив њихове фашистичке мржње, него и јасно упућена порука онима који размишљају о повратку.

- Како бисте описали своје сутрађане који су у Српској радикалној странци? Какви су они људи?

Српска радикална странка у Славонији, Барањи и западном Срему је

Са делегацијом Руске думе која је посетила Вуковар

изузетно жива. Имамо инфраструктуру сигурно највећу на том простору.

Нисмо и нећемо никад изневерити наше бираче, који су за нас, пре свега, наш народ, па тек онда бирачи. Ми смо легално победили на изборима, а срушени смо вољом режима. И то не захваљујући нашим грешкама, него што смо игнорисани и опструирани од стране власти у Србији. Победили смо, а избрисани смо из јавног живота. На изборима, од 26 места радикали су освојили тринаест посланичких мандата, такође, у свим општинама, већину су имали српски радикали. Међутим, нигде нисмо на власти. Логично је питање како је то могуће, питање које само по себи носи и одговор. Наравно да је могуће док год Србима и Србијом влада пар са Дедиња.

Сви тренутни чланови Српске радикалне странке труде се да личним примером, својом чашћу и залагањем на радном месту и у обичном животу, покажу основну разлику између нас и режимских поданика. Једноставно, не постоји српски радикал који је компромитован на било који начин. Ниједан српски радикал није ставио свој лични интерес изнад народног, за то ће бити времена када Република Српска Крајина буде загарантован српски национални простор, када наш народ почне да живи као сав остали свет, онако како заслужује. Ми смо свесни да то сада изгледа као готово немогуће, али ми не одустајемо. Иначе не би били српски радикали.

На састанцима које смо одржавали и сада одржавамо, превладао је став да не треба напуштати Славонију, али да треба створити одбрамбени механизам који ће заштитити Србе. Ми немамо где да идемо, отаџбина се брани на граници српства, никако се не може бранити попуштањем, нашим

одласком, јер попуштање нема краја, тако се и сама Србија доводи у опасност.

Народ све то види, ко су и какви су српски радикали, а какви су послушници власти. Намерно кажем послушници, јер се садашња власт у Србији понаша исто као и Аустроугарска монархија. Бирају се само послушни људи, полтрони који од свих способности имају само једну, улизивање. У томе је и највећа "Ахилова пета" властодржаца. Што имају неспособне људе који немају појма о струци у којој су запослени, нити за њу маре. Сигурно да ће доћи време када ће за опстанак ове власти бити потребан и неко учен. А они ће имати само своје полтроне. Дакле, не треба гледати само одакле ствари иду, већ и како ће се завршити, и по саме креаторе, поготово када се зна на који начин спроводе политику. Ја бих политику према свету, коју води Милошевић, окарактерисао у две речи: "Политика панике". И на том, спољном плану политике, доћи ће до зида, до момента када више неће бити уступака које он одобрава. Тада ће га завитлати на сметлиште, исто као што је и он одбацио српски народ преко Дрине и Дунава. Као исцеђену тубу калодонта.

- Између осталог, режим је обећавао и знатну економску помоћ, нарочито за изградњу Вуковара. Да ли је ишта од тога остварено?

Све је то било само на речима. Економске везе су само вербалне. Једино ако још нешто треба одвући, али у обрнутом правцу, довући, то једноставно не постоји. Долазили су, обећавали, после тога се седело, причало, понекад је и било искрености. Међутим, крајњи резултат је ништаван. Сва "помоћ" Вуковару, па чак и у вре-

ме када се мислило да Србија чврсто стоји иза нас, своди се на пар објеката. Сва њихова обећања су типа "шта би било кад би било".

- Мало пре сте поменили да се отацбина брани на граници српства, никако попуштањем. Мислите ли да ће се Хрвати задовољити само избијањем на Дунав, да неће кренути даље?

Свет је створио малог монструма. Типујући на погрешну страну, на Хрвате, и сам ће се наћи у чуду, када Хрвати повуку свој наредни потез. Наравно да ће покушати да продру преко Дунава, али није то оно што ће изненадити свет. Нација која постоји само када је мобилисана у мржњи, увек се може окренути као Франкенштајн против свог творца. Народ који је узрок трагедије, било којег другог народа, једноставно није поуздан за сарадњу са било којим, трећим народом. Нас Србе, Хрвати мрзе најискреније и најснажније, али тиме није исцрпљен њихов асортиман мржње. На њиховој листи су још многи, велики и мали народи.

- Када је почео рат, да ли сте очекивали да ће се све овако одвијати?

Никада. Она мобилизација српског рода, оне речи "Сви Срби у једној држави" и "Србија се сагињати неће", испоставило се, била је само вешта манипулација. Никад се нисам борио за некаку Југославију, зашто Југославија кад сам ја Србин, кад само моја национална држава може да омогући остварење властитога, српског, националног интереса. Није то никакав болесни шовинизам, само то да ја као Србин могу да школујем своје дете на српском језику. Ја сам цео свој живот етикетан као човек који говори другачије, који не говори "липо млеко".

- Да ли ће Српска радикална странка наставити свој рад и после онога што је у речнику издаје познато као "мирна реинтеграција"? Међународна заједница би морала да обезбеди бар толико демократије да странке могу мирно пласирати своје програме!?

Тачно. Као и свуда у свету, не верујем да постоји могућност да се забрани окупљање у политичкој или ма којој другој форми. Ја ћу вечно бити ради-

На радном месту

кал, увек ћу тако размишљати, моја свест је тако формирана и ту нема много дискусије. О томе да ли размишљам исправно, пресудио је народ, ја сам изабран у парламент Републике Српске Крајине са огромним бројем гласова. У целом парламенту сам био четврти по броју гласова, што значи да је политика за коју се залажем прихваћена у народу. Срећан сам због тога, и то ми даје снаге да се борим за свој народ у било којим условима. Пронашао сам самог себе у Српској радикалној странци и њеном програму, странци која се првенствено бори за бољитак свог народа. Зато смо ми национална странка. Од самог почетка смо се у парламенту Републике Српске Крајине борили против типова који су, у најмању руку, сумњиви, који су у скупштини седели по "задатку", а не да помогну народу.

- Суд у Хагу недавно је актуелизовао питање ратних злочина на територији Вуковара. Кривци су, наравно, Срби. Да ли би сте се појавили као сведок пред овим трибуналом?

Једва бих дочекао. Ако је неко био против рата били су то Срби. С обзиром да су авнојевске границе Хрватске Србима запретиле страшном судбином, били смо присиљени да пружи-мо отпор. Сада се заборавља да је Вуковар "чишћен" од Срба још много пре рата. Хрвати су то радили на разне начине. Привођењем у полицијске станице, сумњичењима, претресима и премлаћивањима, дакле потпуним државним терором, методом државног притиска. Број убијених и несталих Срба, још од пре рата, ни данас није познат. Да не спомињем шта је све рађено Србима када је почео рат.

Сигуран сам да бранити свој народ није никакав злочин, исто као што сам сигуран да су Хрвати и муслимани чинили монструозне злочине.

- Не плашите се останка у Вуковару?

Шта год да се деси, остајем у Вуковару. И ја и читава моја породица. Тамо, преко Дунава, у оном већем делу Србије, не бих могао да издржим ехо гробова мојих предака.

Огњен Михајловић

МЕЂУРЕПУБЛИЧКА КОМИСИЈА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА И АКТА УЈЕДИЊЕЊА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ И РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Бања Лука, 27. мај 1995. године

СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Међурепубличка комисија за израду плана и аката уједињења Републике Српске Крајине и Републике Српске је 27. маја 1995. године утврдила текст предлог Одлуке о уједињењу Републике Српске Крајине и Републике Српске, који вам достављамо на давање сагласности, прије сазивања заједничке сједнице скупштина република.

Nikola Koljević
Проф. др Никола Кољевић

Milan Babic
Др Милан Бабић

Gasho Mijanovic
Проф. др Гашо Мијановић

Uros Funduk
Урош Фундук

Mirislav Vjestica
Мирислав Вјештица

Ranko Vujic
Ранко Вујић

Факсимил одлуке о уједињењу Републике Српске и Републике Српске Крајине

РАТНИ ПУТ НАЈМЛАЂЕГ ВОЈВОДЕ

• Српска Илица није имала кулисе пијаче Маркале, ни морбидни сценарио под насловом "убиство у реду за хлеб" и педесет покретних мртаца, које простиру пред камере. Илица је имала срушене зграде. Са две хиљаде погинулих, Илица је надмашила и трагични пример страдања библијског града

Само рат је могао тако неразмрсиво да испреплиће живот војводе Бранислава Гавриловића Брнета и Илице у којој се борио.

Војвода је био само одраз, жива слика њене ратне судбине. Илица – права мера његове вредности!

Никада и нигде индивидуалне људске вредности не постају тако нагло и јасно видљиве, као у рату. Храброст, срчаност и патриотизам у време мира представљају само лепе особине појединца. У рату су то личне вредности, пресудне за углед и његов положај. Врлине, које га избацују на место народног првака и доводе у сами вихор пресудних историјских збивања.

Рат има своју логику правде. Своје праве мере вредности свега, када изгледа да је све изгубило смисао и вредност. Има свој поредак у средишту хаоса и стихије рата.

Илицу је у овом рату разарало хиљаде граната. Војвода Брне је у овом рату осам пута рањен. Даље је стварно престао да броји своја рањавања. Ужас брзо постаје редовна појава и људска навика. Броји се само жива глава. Уосталом, нису избројани ни сви напади на Илицу. Ко ће у рату бројати све њене ране. То остаје комоцији изучавања историје.

Три године, дању и ноћу грмљавина артиљерије је потресала и засипала Илицу. На њеним првим линијама сламала су се халакања потурица у јуришима.

Илица је постала симбол слободе српског Сарајева. Војвода Брне, његови четници, симбол њене одбране. Живи бедем јунаштва и поноса. Је ли то, уопште, могуће без великог бола и тешких рана?!

Ту, у Неђарићима нема куће, коју нису сравниле гранате потурица. Све је претворено у гомилу малтера и цигала. Градска четврт у којој више нема зграда. Неђарићи су пример стравичног разарања града, каквих је мало, или их уопште нема у дугој и крвавој историји ратова целог света. Неђари-

Легенда са осмехом,
војвода Брне

ћи су симбол срушеног српског слемена. Неђарићи су рушевине српске Картагине. Неђарићи су срушени библијски Јерихон... Неђарићи... то је само тек део Илице!

Илица и њен део Неђарићи, нису у овом рату имали своје кулисе пијаче Маркале. Ни режију монструозно смишљеног самоубилачког спота са насловом: "Изгинули у реду за хлеб."

Нису имали педесетак мртаца, које преносе, развлаче и простиру у грозним призорима пред нацистичким камерама над чијим филмовима би плакале телевизије земаља влада и управа. Остатку честитог и невиног света је остављено да плаче, као што се плаче над потресним филмом, никада се и не питајући о истини.

Невини плачу и на само могућу ситуацију једног ужаса. Стварност тим сузама није ни потребна. Ко би то, чисте душе и отвореног срца, могао и да претпостави да морбидна дрскост пропаганде може да иде тако далеко.

Све то нису имали Срби, јер тога немају ни у својој свести ни у својим срцима. Имали су само своју истину, која данас изгледа служи само Богу.

Са две хиљаде изгинулих душа у три године рата, Илица је надмашила и трагични пример страдања библијског града!

"Јерихонске трубе" папине дече

Артиљерија потурица је рушила њене зграде, убијала жене, децу, ратнике и старце. Али је на том страдању израстао неслућени колективни морал жртвовања. На новим рушевинама је обновљена стара етика. Њихови непријатељи, душамни читаваог српског народа су у свом искуству имали доказе да је такав горостасни дух непобедив само голим оружјем. Зато су покренули стравичну галаму лажи, која је надмашила и најмрачнију пропаганду једног Гебелса. Та ларма је сакрила две хиљаде гробова на Илици. Заглушила кукњаву њихових породица и фамилија.

Убијене Србе је сакрила, живе прогласила злочинцима!

Три године, дању и ноћу, слушали смо хорове тих лажи као "Јерихонске трубе" од Београда до Њујорка и натраг. Од Техерана до Бона и Берлина и натраг до Београда. Од Анакре до Париза и Лондона и натраг до Београда, и опет до апостолских прагова Ватикана и натраг до Београда... натраг до Београда... натраг до Београда!

Трупкали су око Илице, као рушиоци тврђаве око библијског Јерихона. Галамили су у микрофоне, као рушиоци Јерихона у пискове труба од ољуштене коре.

Заглушиле су нас "Јерихонске трубе" из београдских кругова "мудраца" и Запада. Католичких прелата и исламских мула. Сваком Србину ће остати страшна и болна тајна питање: па, колики је тај новац да би ти београдски кругови "мудраца" и "мироствораца" тако мрзели сопствени народ, сопствену крв и порекло.

Потурице и покатоличени Срби то чине излућени насиљем током покрштавања. Београдске нове потурице и усташе то чине добровољно, мотивисани само прљавим новцем.

Кривица првих се не може оправдати. Срамота и кривица других – ни оправдати ни разумети!

Плаћени и "благословени" од папе, трупкали су подкорак око Илице, док су њихове газде Србе засипали бомбама. Дували су у трубе, док су авиони просули ефективна разорности две и по атомске бомбе по српском народу и земљи и пробијали звучни зид српског неба.

Убијали су и чекали да се над Илицом, као под зидинама Јерихона, поклопи резонанца марширања и звука. Резонанца челика граната и галаме лажи. Резонанцу лунарног круга новог комунистичког интернационализма и издаје, која ће од свих српских земаља направити Долину губаваца.

Како је једна Илица то могла да издржи?

Сручена је као тврђава библијског Јерихона! Предата је потурицама без испалењеног метка. Изручена је без гласа протеста српских писаца и академика. Истог дана у Београду је објављена ударна вест: "Академик Михајло Ђурић и академик Дејан Медаковић примљени у Европску академију наука и уметности."

А у последњим часовима постојања Илице, као пред судбином општег потопа, свештеник је у цркви одржао последњу службу Господу. Изашао је, пољубио праг храма, прекрстио се и рекао народу:

"Ово је била последња литургија! Праштај Господо и збогом браћо!"

Последња литургија, као последњи парастос.

Испред цркве се осуо последњи остатак живе Илице. Разилазили су се кријући очи једни од других, да се никада више не скупе на једном месту. Стидели су се туђег стида и туђег злочина издаје. Одлазили су голи и боси, само са прњама своје сиротиње. Ништа више није подсећало на храбри војнички табор, а "негде ту беше јуначки збор"...

Само један потез пера је њихову победу претворио у страшни пораз. Понос у незаслужени стид. Ако су где људи положили жртве и заслужили свој мирни живот и своје куће, онда су то ови бескућници са Илице.

Вукла се та колона ратника под страшним теретом неправде и осећања горчине. Одлазили су српски јунаци Илице, као да су неко скитничко племе Бедуина у пустињи.

Остало је једно биће две мртве Илице: њене рушевине и гробови две хиљаде изгинулих душа. Војска западних сила стражари, док потурице као лешинари пљачкају опустелу Илицу, газе њене гробове и симболе, мршваре један одсто стараца, који нису имали снаге ни да оду, чекајући смрт као олакшање.

Илица је мртва и нема пустиња

Далеко од ње срео сам и војводу Бранислава Гавриловића Брнета. До јуче неустрашива младост, остала је то још само по годинама живота. Оборене главе, војвода види само своју ногу, згречену у колену. Из бутине, кроз ногавицу, стрче оне грозне поникловане шипке. Арматура, којом хирурзи спајају пребијене кости.

Некада је војвода међу првима утрачо уз страшну стрмину до Голог брда. Ускочио у бункер на каменом платоу, те, најзначајније коте и положаја овог рата. Његове снажне мишице су држале одбрану Илице. Испод њих су сада само инвалидске штаке.

Кроз његов табор на Илици је прошло хиљаду и пет стотина добровољаца. Стотине тих неустрашивих момака је било иза њега у журишима на потурице и усташе. Сада, за његовом сакатом ногом, за лупкањем дрвених штака, иде само његова жена са дететом у наручју у сусрет животу на туђем прагу и од туђе помоћи.

Војводи, све ће то народ позлатити! Војвода Бранислав Гавриловић Брне је и у том последњем чину поделио судбину Илице!

Напустио је Илицу, када је горе са њеног пункта однет у ловки своје крви, два дана пре потписа у Дејтону. Он је прва жртва Дејтона, два дана пре него што је тај страшни појам наше пропасти настао. Пао је два дана пре Илице! Више је није видео. Хоће ли је икада више неко као српску, уопште, видети?!

Дух Илице лута српским небом. Тражи достојније друштво, бољи део Срба. Њена жртва се као језа ноћу увлачи и мили испод сваке српске кошуље. Притиска сваку истинску српску савест и душу.

Илица ће својим примером у српској историји остати и крепост јуначких подвига и опомена страшне цене издаје.

Војвода Брне је својим ратним путем, својим ранама и страдањем спојио славонску равницу и Илицу српског Сарајева, дао пример српске Саборности. Његова кратка, али бурна биографија је сведочанство и јасна слика променљивости судбине и појединца и читавог једног народа од победе до потпуног расула. Сведочанство судбине рата кога нису желели ни заслужили.

Војвода Бранислав Гавриловић Брне је рођен на Дан славе миру и људске кроткости. Рођен је у Сарајеву на дан Божића 1964. године, од оца Милана и мајке Раде. Један његов деда је са Романије, други са Озрена из честитих и јуначких четничких породица.

И у условима сатирања српства и православља од усташко-комунистичких зликоваца Броза, он је имао привилегију да буде васпитан на примерима српских знамења и вредностима своје вере. Такве куће су знамо

стварале озбиљне и темељне појединце, али и тежак и трновит пут њиховим животима, који су били осуђени на сударање са комунистичким насиљем. У комунистичкој Босни и Херцеговини мухамеданске варијанте Србима је било забрањено и свако сећање на прошлост и историју од времена турског набијања на колац до бацања у јаме и клања Срба од "Ханџар дивизија".

Оно што је било избрисано у комунистичким читанкама историје, војвода Брне је научио у кући. Његова бујна природа није дозволила да по својој земљи иде на прстима, прича шапатом и крије своје порекло.

Таква природа није умела да се привија и улизује потурицама.

Војвода Брне је пратио политичке догађаје и послушковао шта се у новим условима распадања комунизма догађа у матици Срба. Бистар и окретан по природи, брзо је схватао шта се то спрема на обалама српске Дрине. Чим је војвода Војислав Шешељ у свој Слободарски покрет примио Вука Драшковића, Бранислав је ушао у Српски покрет обнове. Постао је председник Српског оmlадинског покрета за Босну и Херцеговину.

На демонстрације СПО 9. марта послао је свог заменика и секретара. Био му је чудно да неко лупа свој Београд, зато што ратује против усташа. Та збуњеност је трајала кратко. Војвода Брне је схватио да он припада идеји српске слободе, а не називу странке. Чим је чуо да долази Војвода Војислав Шешељ и да ће бити у кафани "Велика Србија" код Мирка Благојевића у Бијелини, отишао је на разговор и целу своју младу организацију превео у Српски четнички покрет.

У то време војвода је радио као шеф обезбеђења у једном сарајевском казину. Уместо игле на елегантној кравати, носио је значку двоглавог орла. Многи су га тада виђали и познавали. Код већине, његов двоглави орао је остављао пријатан утисак и то нису скривали. Наравно, неки су на то гледали са подозрењем, али су ћутали, или због респектовања кршног момка, или су сматрали да је луд, или лудо храбар.

Ратиште Вуковара уместо скупштине

Политички догађаји су се одвијали брзином, коју је било тешко испратити. Бранислав Гавриловић је са својим момцима журио да ухвати тај темпо. Само организовани људи су се могли нечему надати. Припремили су зато да у дому "Васа Пелагић" на Грбавици одрже оснивачку скупштину Српске радикалне странке. Све већ припремили, одштампали су плакате и обавестили народ. Уговорено је било да дође и др Војислав Шешељ.

Догађај првог оружаног обрачуна између усташа и Срба у Борову Селу

је много тога изменио. Бранислав Гавриловић је у Сарајеву јавно дао подшку Србима, подсећајући на усташка клања и искуство историје усташких логора и јама.

Стари усташки савез је оживео у атмосфери Сарајева. Војислав Шешел

бровољци Српске радикалне странке са својим командантом Брнетом су први стигли до пруге између Борова Насеља и Вуковара. Дошао је мајор ЈНА, који је био командант читаве операције и наредио четницима да се повуку. Било им је несхватљиво за-

очекиване, нити резултат случајности. Та војска је у свом врху имала команданте читавих родова, који су и својим пореклом и својом душом и својим титоистичким заклетвама припадали усташтву. Српски командни кадар биран је и напредовао по доказима својих антисрпских ставова, које је редовно прилагао у својој служби.

Сем часних и ретких изузетака ти командатни српског порекла у ЈНА су најблаже речено били негде на средини, затечени и безнадежни.

Била је то војска без јасног циља, збуњена и дезорјентисана. Војводи Брнету је та прича постала очигледна и јасна.

Двадесетог дана изашао је из болнице. Са завојима испод униформе повео је Трпињском цестом у напад своје четнике. Лево крило је држао Српски четнички покрет. Десну страну напада су водили Даљани, које је предводио Новица Вученовић. Војвода Брне је тада поново рањен гелером у раме. Та његова рањавања остаће најјаснија прича његовог ратног пута. Он их спомиње само, ако га конкретно питате и речима: "Е ту ме мало окрзнуло..."

Организовање за одбрану – састанак у Бјелини

је позвао Бранислава и рекао:

"Мораш да напустиш Сарајево!"

Сместа је отишао за Београд. Војвода Шешел га је поставио за команданта четничких добровољаца Славоније, Барање и Западног Срема.

Тако се Бранислав Гавриловић, уместо на скупштини, нашао у рату. Његов штаб је био у Трпињи. Тек је почело постављање барикада испред српских села и насеља. Српски четници су били прва група, која је отишла у дубину територије Славоније.

Штаб Бранислава Гавриловића је био између Вуковара и Осијека, а оба града су држале усташе. Зато су испред Трпиње поставили барикаде и држали их од марта до јуна месеца.

И тада је Бранислав самоиницијативно са још девет својих добровољаца напао усташку барикаду код кафића "Цирих", на Трпињској цести. Био је то први организовани напад према Вуковару.

Храброст и пожртвовање су стално пратиле издаје, као да је то нека законитост рата. Често су се јављале издаје у ослобођеном Борову Селу. У међузони је била економија "Орловача", где је ЈНА стационирала своју јединицу. У њиховом саставу је било и потурица и Шиптара и није тешко претпоставити шта се све догађало. Шест пута су Брне и његови четнички добровољци, који су у све већем броју долазили преко Српске радикалне странке кретали да ослободе Борово Насеље. Успели су тек у седмом покушају.

Тек 14. септембра кренули су у ослобађање Вуковара. Четнички до-

што уступају пола километра тако важног ослобођеног простора, али су дисциплиновано извршили наређење војске, јер су били под њиховом командом.

Сутрадан цела операција је поновљена. Али тог 15. септембра Бранислав Гавриловић Брне је тешко рањен шрапнелима гранате.

Тек у болничком кревету је поређао мозаик свих чињеница у борбама око Вуковара. Први пут су без испаљеног метка заузели Херцеговачку улицу. Повукли су се по наредби. Други пут су опет заузели Херцеговачку улицу, и опет је напустили по наредби. Касније ће Херцеговачка улица бити кобна: стотине и стотине неустрашивих бораца ће погинути у њеном ослобађању.

Те чињенице су војводи Брнету у болници сугерисале јасан закључак – издаја! Реч, коју највише мрзи сваки ратник. Реч, која колеба сваког борца, уноси пометњу и препеда и најнеустрашивије.

Које је било у интересу да се Вуковар ослободи тек када је срушен? Није непознат комунистички манир узалудног трошења младих српских живота у овој равници, нити комунистичка стара савезничка повезаност са усташама. Чињеница је да је ЈНА била обликована по тим идеолошким поставкама.

Њена свест, њена структура и командни кадар били су затечени ратом у таквом стању. И та срамносна колебања и наопаке наредбе – корак напред, два корака назад – нису биле не-

Потерница у Сарајеву: "Ухитити Бранислава Гавриловића, или његовог оца и брата"!

Српски Вуковар је ослобођен. Међутим, војвода Бранислав Гавриловић Брне је изгубио слободу у свом Сарајеву и рођеној кући.

Усташе и потурице у Сарајеву су јавно жалиле за Вуковаром. Припремали су се ујурбано за сопствени рат. Тадашњи министар полиције Алија Делимуштафић је већ давно уценио главу војводе Брнета.

Војвода је био у контакту са оцем, братом и пријатељима и знао је шта се све у Сарајеву догађа. Још у време борбе за Вуковар по његовим порукама су долазиле групе српских младића из Сарајева на вуковарско ратиште.

Међутим, довољна је била "кривица" што је прешао Дрину и Дунав да би га власт потурица у Сарајеву ставила на листу за одстрел.

Већ седмог дана по доласку на вуковарско ратиште, дошао му је један пријатељ и донео "Сарајевске новине". У њима је била објављена потерница за четничким војводом Браниславом Гавриловићем Брнетом.

Тако су му чин четничког војводе дале прво потурице. За њих је, уосталом, свако ко се осећао Србином, био четнички војвода.

У тих првих седам дана на ратишту Вуковара, Бранислав Гавриловић није испалио ни један метак, а у потерници "Сарајевских новина", "Аса" и "Јутела" писало је да је он велики зликовац и да је на ратишту чинио велике злочине. Без икаквог претходног чи-

на од муслиманске власти тадашње Босне и Херцеговине је проглашен четничким војводом.

Паралелно, Брнетов дух је већ кружио Сарајевом. По зградама су освајивали графити који су га величали. Мит је већ створен.

Опорављао се од рана када је на телевизији угледао прве барикаде у Сарајеву. Замолио је војводу Војислава Гавриловића да га некако пребаци у Босну, али то није било једноставно. Путеви од Дрине до Пала, Соколца и Сарајева били су пуни барикада, које су држале потурице и усташе.

Сусрет са председником Караџићем

Преко начелника ратног штаба Српске радикалне странке Бранислав Гавриловић је у ССНО добио униформу и са четничким добровољцима у два хеликоптера је пребачен до Соколца на Романији.

Пре рата се у Сарајеву већ био експонирао као вођа младих Срба. После писања новина, за њега су знали многи. Познавао га је и председник Републике Српске др Радован Караџић.

У његовој канцеларији била је обешена потерница ХОС-а за Брнетом, који је већ и од њих проглашен за четничког војводу и ратног злочинца.

"Ако се не ухити четнички војвода и ратни злочинац Бранислав Гавриловић Брне, има се ухитити његов отац Милан, или брат Братислав", писало је на "Тјералици".

Председник Радован Караџић је том "тјералицом", типичном за усташе, још из прошлог рата, домаћим и страним новинарима показивао како изгледа "демократија" за Србе у Босни и Херцеговини, у којој се и чланови породице прогањају и хапсе за оптужбе против њиховог сина и брата.

Бранислав Гавриловић је са Соколца отишао на Пале. Примили су га тада председник Радован Караџић и Момчило Крајишник. Предложили су му пуно ствари и Брне их је прихватио. Најважније од свега, тада је била одбрана САО Романије, која још није имала сасвим организовану војску.

Званично тада је, у ствари, постојала САО Романија. Сарајево и Романија и цео појас са Власеницом носили су тај назив. Био је то зачетак српске државе. Командант САО Романије је био Батишић, човек из народа. Његов штаб се налазио на Соколцу, али је требало одбранили многе српске територије и на чистину извести све оно што се догађало у Сарајеву. Бранислав Гавриловић је са десет момака припадао специјалној јединици ТО.

У пратњи својих момака, прво је отишао да обиђе оца. Његова породица је још у време расписивања потерница избегла из самог Сарајева и сместила се у породичну кућу, једанаест километара далеко од Башчаршије.

Кућа је била на граници општина Пале и Стари град.

На Палама је у то време био само Интервентни вод под командом Радомира Којића, касније команданта Паљанског батаљона. У том воду је било много великих и неустрашивих јунака, као што је покојни Рајко Кушић, чувени цудиста. Иста таква јединица је постојала и на Соколцу и њу је водио храбри Пеђа Бартула, честити Србин и велики јунак.

Војвода је сазнао да је десет момака отишло да покуша да одбрани војни магацин у Фалетићима, седам километара далеко од Брнетове породичне куће и са друге стране четири километара од општине Стари Град. У магацину је било много оружја и требало је то сачувати док не дође војска да га евакуише.

Поред тих десет момака добровољаца у магацину је било и десетак војника. Војвода је сазнао да су потурице управо напале магацин. Командант ТО тога дела Црепољског, Вучје луке и тог дела општине Стари град, коју су држали Срби, био је Илија Малетић, Брнетов рођак, иначе, пре рата милиционер.

Брне је са својим момцима стигао на једну чуку изнад Фалетића. Чуо је да су се Сокочани управо извукли. Потурице предвођене неким Сахибом већ на колима вуку троцевац и из магацина односе оружје.

Брне је на брзину организовао своје момке и Сокочане. На срећу пристигао је и Радомир Којић са десетак бораца. По искуству из Славоније организовао је јуриш на левој и десној страни, а он је држао средину. Било је то вешто и муњевито изведено. Разбили су потурице и заузели прво капију, а онда читав магацин. Поставили су одбрану, сачекали да се све смири, а

онда јавили војсци да почну евакуацију наоружања.

Збогом оружје

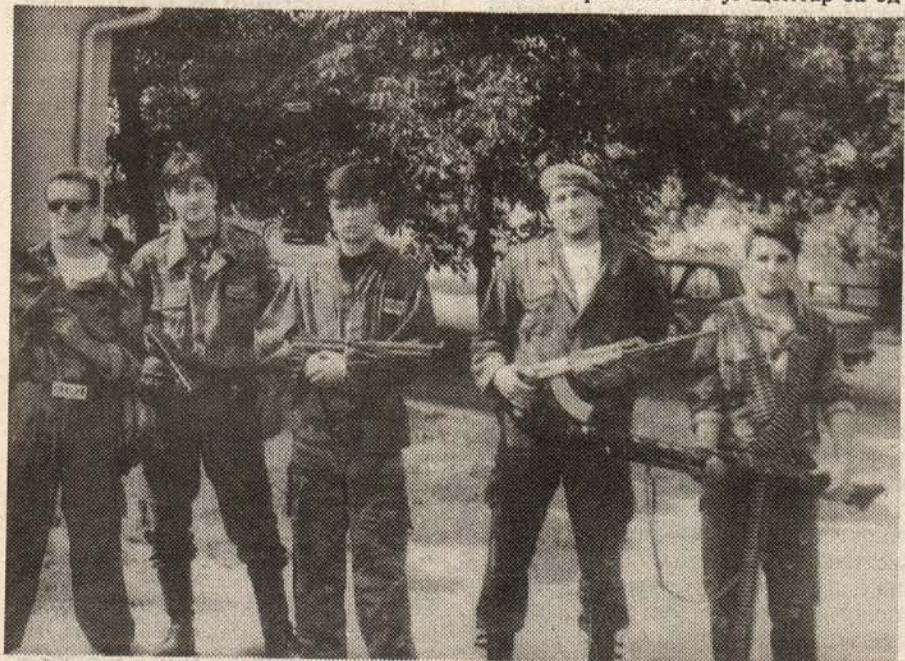
Три дана је трајало извлачење оружја. То је био магацин ТО Сарајево и тим оружјем је могла да се наоружа читав потурчењачка војска. Довољно је рећи да је у магацину било 50000 комада само стрељачког наоружања.

Касније се нетачно тврдило да је то ослобађање магацина и спашавање наоружања извела ЈНА. Да је то оружје отишло у руке потурица са њим би заузели и Илићу и све делове Сарајева.

Три дана су на "ЈУТЕЛУ" плакале усташе Горан Милић, Гордана Суша и Џевад Сабљакловић за оружјем из Фалетића. Алија Изетбеговић је за команданта војске потурчењака био поставио Вехбију Карића, генерала ЈНА, јер је Вехбија гарантовао да је магацин оружја из Фалетића већ у његовим, сигурним рукама. Брне је помрсио све рачуне: Вехбија Карић је са места команданта војске послат за управника Боксерског клуба "Златни љиљан". Кад му је Брне отео оружје, нека удара у празан чак.

Брне је рођен и одрастао у Сарајеву, прво на Кошевском брду, а затим на Алипашином пољу. Познавао је град и као градском детету, ту му је било најлакше да се бори. Дошао је на Враца, јер је Грбавица у којој су увек живели Срби, била већ заузета од потурица. Енергичан и предузимљив, одмах је почео организовање одбране и борбе за окупиране делове града. Састао се са својим старим пријатељем Славком Алексићем.

Бранислав Гавриловић Брне је око себе већ окупио триста бораца. У бившој згради основне школе "Радојке Лакић" организовао је Центар за ол-

Војвода Брне са својим четницима на славонском ратишту

Манастир Кнежина на Романији, мај 1994. године
– рукоположење у чин војводе

брану и обуку бораца. Имао је среће да упозна мајора Гвоздена Крстовића, који је био поштен и честит Србин, храбар и мудар официр. Мајор је наоружао његове људе.

Заједнички су испланирали ослобађање српске Грбавице. По том плану требало је пресећи град на пола и спотити Пофалиће и Грбавицу.

Тај план је током читавог рата остао мистерија и кључно питање Сарајева. Да је он остварен, многи догађаји у току рата имали би другачји ток, а многе жртве не би пале. Питање је како би изгледао и сам крај на Сарајевском ратишту. Једно је, ипак, сасвим очигледно и јасно: и мајор Гвозден Крстовић и војвода Брне су таквом проценом исказали велику војничку, стратешку и политичку зрелост на самом почетку рата.

Међутим када је та војна акција испланирана, војвода је ступио у контакт са генералом Кукањцем, човеком кога ће и народ и војна наука упамтити као незнаницу и кукавицу, чија је неспособност уткана у кривицу што су му потурице упале у војну колону и поклате војнике и офицере, као жртвене јагањце. Војвода Брне је, дакле, дошао код генерала Кукањца и упознао га са намерама и планираном акцијом.

Кукавни генерал је захтевао да то никако не чине. Изналазио је разне изговоре. Правдао се како он још није извукао војску и наоружање. Било је то, у ствари, одуговлачење, неодлучност и кукавичлук. Било је то титоистичко учење о братству и јединству на делу, које ће се, знамо, завршити покољем колоне његових војника кроз град, док се он са Алијом Изетбеговићем возио на челу колоне и потурицу Алију, као такси, довезао до згра-

де председништва. Подсећање на изопачену структуру свести генерала Кукањца важно је само као пример за поуку шта се догађа када се одбаци мудрост својих предака, плаћена крвавом ценом. И последња баба у српском селу зна за народну мудрост: "У Турчина вере нема".

Али Титов генерал Кукањца није своју свест човека и официра обликовао на тој мудрости. Његова изопачена свест је стварана на ватиканско-усташко-комунистичким фразама, које су и српски народ и његову државу довели на опасну низбрдицу пропасти.

Војводи Брне у је Кукањца још тада био јасан. Заједно са мајором Гвозденим Крстовићем, иначе тада командантом одбране града, одбио је наредбу Кукањца. Акцији је одређен правец. Војвода Славко Алексић је са својим четницима ударио на Врбања мост. Вуле је кренуо на мост "Братство-јединство", са дванаест момака, који су себе тада звали "Српски соколони". Касније су пришли четницима војводе Брнета.

Војвода је себи поставио у задатак да се пробије преко целе Грбавице, изађе на Трг Пере Косорића и нападне станицу полиције и намију, коју су потурице претвориле у свој бункер.

У "кума" два ујма: зашто Сарајево није српско

Према развоју догађаја, било је јасно да је читаву акцију неко издао, ко је био врло стручан и добро упућен. Кључ те акције је кључ сарајевског ратишта и завршетка рата уопште. Има далеке и замршене нити. Командант контраобавештајне службе ЈНА Васиљевић, генерал који је открио заверу Шпегел-Тус, изненада и у тиши-

ни је смењен, а на његово место је доведен генерал Бошковић. Бошковић је тада дошао у Сарајево. Тамо је имао кумове, неке потурчењачке породице. "ЈУТЕЛ" га је исхвалио као човека који ће "спасити углед ЈНА код муслимана" и назвао га: "Сарајевски кум"! Кум је српску страну стишавао обећањима "да је Сарајево пуно нишких специјалаца и да ће они заузети правца: Грбавица – касарна "Маршал Тито" – Пофалићи." Касарне су предате потурицама, а "кум" се вратио у Београд. Кључ за браву победе је тада изгубљен.

Вођен искуством из Вуковара, Брне није чекао "специјалце из Ниша" и кренуо је у ту акцију по својој вољи. Акцијом "Палма" планирао је да ослободи Грбавицу и да је ослобађањем правца зграде "Електропривреде" и зграде Социјалног осигурања, преко улице "Давалаца крви" повеже са Пофалићима.

Борећи се жестоко војвода је успео да прође и широку улицу, која ће током читавог рата остати граница подељеног Сарајева. Потурице су га сачекале у припремљеној заседи. Били су на време обавештени, и тако добро припремљени, да су чак поставили и камеру да сниме читаву борбу.

Војвода Брне и његови момци ишли су право на припремљене нишане и припремљено снимање њихове сигурне смрти.

Већ су из улице улазили на Трг. Отворен и без заклона, а окружен са свих страна. Трг је био чистина на којој би сви изгинули. На срећу неко од потурица из заседе је изгубио живце. Није сачекао још тих пола минута, или нешто мање и тих још неколико корака. Припуцао је из снајпера и Брне и његови четници су снајпали ситуацију. Били су већ блокирани и опкољени, али су почели жестоко да се боре. Настао је прави хаос. Преко везе су некако усред те страшне пуцњаве сазнали још гору вест. Војвода Славко Алексић је налетео на исто тако постављену заседу на Врбања мосту. Вулета су сачекали истом таквом заседом. Под тешком борбом сви се повлаче.

Да би све постало још горе и потурице су имале своју испланирану акцију ширих размера. Жестоко су напали Јеврејско гробље на Грбавици и Славко Алексић са својим четницима повукао се од планираног напада и отишао да се бори на Јеврејском гробљу. Брне и његова група четника били су у вишеструком, тоталном окружењу.

Извукли су се тек пред вече и то крвавом борбом. Један момак је погинуо и један је тешко рањен. Брне је рањен у ногу. Зграда осигурања је изгорела са целом документацијом о свим подацима о радном стажу и пензијама за целу Босну и Херцеговину.

Повукли су се на Враца, а онда на Илици и то у незгодан час. Већ сутра-

дан, 23. априла потурице су жестоко нападе Илицу. Нападали су и просто извирали са свих страна. Било је очигледно да је акција заузимања била дуго и брижљиво планирана. Покренуте су све снаге. Грмело је небо и земља. Браниоци су жестоко бранили сваку стопу. Потурица је било, толико много, да су већ неке њихове групе успеле да угрозе и сам центар Илице. Ту се више није знало ко у кога пуца и шта се догађа.

Прву српску линију напали су снајперисти из зграде болнице код хотела "Терме". Директор болнице потурица је у болници распоредио снајперисте и они су са прозора пуцали у само језгро одбране. Паралелно из саме Илице су пуцали снајперисти са пригушивачима. Срби су их оставили да ту мирно живе и они су их сада напали подмукло с леђа. За два, три сата погинуло је 12 српских бораца, а 25 тешко рањено, много више, лакше рањено. Тек када су потурице схватиле да се не могу пробити и престали да офанзивно делују тек тада се појавила ЈНА са два тенка да "раздвоји" снаге. Све време су ту били присутни посматрачи европске заједнице. Њихови "стручњаци" су ту акцију потурица и испланирали.

Страшном борбом и великим жртвовањем Илица је одбрањена. "Сам Бог је одбранио", – каже Брне. Сিনিша Буха је рањен са три метка у плућа. Хеликоптер ЈНА је био ту, али је посада уместо Бухе хтела да превезе енглеског камермана, који је рањен у руку. Бухин отац их је оружјем натерао да Сিনিшу превезу само до Пала. Само захваљујући спортском организму, Буха је остао жив. Војвода Брне због оне задобијене ране, није учествовао у овој одбрани.

Добриња – други изгубљени кључ победе

Од Ратног председништва општине Илица, Брне је добио и званично Центар за обуку и одбрану. Центар је смештен у делу, који се зове Раковица. Тај воћњак је пре рата био одмаралиште. Густе викендице околу су претворене у спаваонице његове војске. Ту долазе добровољци из Србије преко Српске радикалне странке, или по својој вољи. Уверење да је света дужност сваког Србина да брани српску државу и народ, био је онај моменат њихове саборности, који је четничку јединицу претворио у озбиљну и дисциплиновану заједницу, а односе међу њима у братско поштовање. Брне се ауторитетом, већ прекаљеног борца, наметнуо као истински и прави вођа.

Пре него што су 15. јуна добили своје стално место и Центар, четнички добровољци су били подељени у два табора. Један број људи је био под командом покојног Томе Вељанчића и налазио се у Неђарићима, а друга јединица под командом тада четничког

поручника Боре Пајковића у Лукавници. Скупљањем на једном месту, јединица је добила и формацијску озбиљност и битно повећала своју снагу јединством командовања и заједничким животом. Она је званично ушла у резервни састав МУП-а.

На Илици су тада биле две јаке јединице: Српски четнички покрет, који је узео име "Саво Дерикоња". (Уз Јевђевића Саво Дерикоња је био најзначајнији четник у Сарајеву из другог светског рата) и Специјална полиција "Илица" под патронатом начелника Томе Ковача, који ће касније постати министар унутрашњих послова Републике Српске. Томо Ковач је уочи самог рата, тачније у последњем моменту, расформирао резервни састав мешовите милиције, а онда га одмах оформио само од српских резервиста, како би спречио у првим моментима велике забуне, убиства и хаос.

Одбрана Илице није била једини њихов ратни задатак. Још док је део Брнетових четника био у Лукавници, они су улазили у Добрињу. Снаге потурица тамо нису имале организовану одбрану. Дејствовали су само снајперима. Да је највиша команда имала некакав озбиљан план, тврди Брне, могло је све лако да се заврши. Заузели бисмо центар Добриње, поставили власт, а онда кренули да чистимо станове и гнезда од снајпериста. Део Сарајева, који држе потурице, био би у потпуном окружењу.

Брнетови четници и специјална јединица полиције су кренули у операцију ослобађања Аеродромског насеља као дела Добриње, важног као барикада аеродрома. Акција је ишла по плану и како се то каже, чисто. Четири дана су трајале борбе. Петог дана Аеродромско насеље је ослобођено.

У тим борбама у јединици војводе Брнета је погинуо сјајни јунак Зоран Рашковић, добровољац из Краљева. Рањен је у ногу и Горан Грковић, који ће у овом рату касније несрећно погинути. Рањен је и Сергеј, храбри руски добровољац. То су биле жртве за део Добриње, Аеродромског насеља које ће све до издаје остати српски део града.

Прича му нагло изгуби сваки полет. "Шта да причам? Како да причам, кад више немам поноса", каже Брне.

О тешким борбама од њега се откидају само кратки подаци. Прича као човек, који жури да се некако ослободи непријатног посла. Сећање на време, када је са својим четницима у борбама ређао тешко извојеване победе, замагљује садашњост издаје српског Сарајева и Славоније, свега зашта се борио и проливао крв.

Отес је повратио морал

Само они, који су све то преживели, знају колико је тешко стварана и брањена слобода српског Сарајева. После Грбавице и Аеродромског насеља на реду је био Отес. То је велики простор и велико насеље, иначе део Илице. Најжешћи јуриши потурица су стизали из правца Отеса. Потурице су наоружаване тада са свих страна. Пропаганда је дивљала против Срба због режиде масакра у улици Васе Мискина. Иза тог масакра, то је утврђено, стајао је Бакир Алиспахић са групом за специјалне операције, обученом под покровитељством Хамаса. Прошле недеље Американци су тражили да се он уклони са места директора Агенције за истраживање и документацију, као проирански човек. Знају ли амерички обавештајци да су муслимански кадрови, које је Америка одвела у своје војне школе на обуку, сви профилисани од Бакира Алис-

Први у строју четничких војвода – Бранислав Гавриловић Брне

пахина. Прилике су се и код Срба промениле. Вила је већ створена Република Српска и њена војска.

На Илици формирана је "Српска гарда Илици". Њен командант је био четнички капетан Зоран Капетина, а заменик команданта Раде Лукић Ђенга.

Кренули су да коначно ослободе Отес. Лево је била Специјална јединица, па Илицанска Гарда, па формација предвођена војводом Брнетом.

По плану, тим редом је требало и да упадну међу потурице на Отесу. Војвода је са својом формацијом упао први. Иначе, у овој операцији је учествовало 70 одсто његових људи.

Рањени су Славиша Петровић, сјајни четнички добровољац из Бора и Јовиша Момир, Брнетов брат од тетке, који ће од те ране остати трајни инвалид.

На Отесу је погинуо Зоран Боровина, частан човек и официр, који је тек био постављен за команданта бригаде. Зоран Боровина је био мозак ове операције.

У част и у славу сећања на погинулу овог храброг Српског официра, ослобођени Отес је добио његово име – Зораново!

Потурице су истеране из Отеса. Зораново је постало саставни део српског града. Илица је коначно, колико толико, нашла свој мир!

Најзначајнији догађај за Илицу је долазак четири човека: Зорана Боровине, прерано погинулог, али који је много учинио, Радивоја Грковића, команданта Неђарића, за које је један високи руски официр, борац из Авганистана, једини школовани официр, који је икада ту смео да уђе, рекао да је то немогуће одбранити. Грковић је Неђариће одбранио, изгубивши 450 бораца од 500, колико је са њим почело рат и два рођена брата, Зорана Капетине, лудо неустрашивог и војводе Брнета, који је акцијом у Отесу произвео серију смена официра у потурчењачкој војсци.

Пета фигура је председник општине Илица Недељко Прстојевић, који је после пада Отеса, добио ново презиме: Дугопрстојевић.

Војвода и његови четници су готово целу причу поновили око ослобађања Доглода. Као кост у грлу стајало је тих осам стотина метара ваздушне линије тог урбаног простора. Коначно, пут преко Вогошће је био више слободан.

У истом склопу операција су ослобођени и Азићи. Раније је више пута покушавано да се ослободи и хладњача на Ступу. Увек је неко стопирао акцију. Одлучни војвода и његови људи су то коначно решили.

Војвода Брне је своје непријатеље познавао још из доба мира. Знали су и они њега. Борењем на Илици, четнички добровољци и њихов војвода су изазивали страх и велику панику тамо, где се појаве. О четницима се причало као о ванземаљцима. У овој да-

нашњој фази овог најподмуклијег рата, који се тако цинично зове "мир", када се ствара атмосфера и полако спроводи замисао у којој је сваки храбри и честити Србин, већ проглашен "ратним злочинцем", тешко је поверовати да јуначка борба четника неће и по други пут бити злоупотребљена за протеклих пола века. То, уосталом, не би био ни први ни последњи предзнак, створен од зликовца Броза и комунизма, који, видимо, Запад оберучке прихвата и подиже на ниво апсолутне истине.

Војвода Брне и његови четнички добровољци са Илици нису чинили никакве ратне злочине. У свом наоружању они нису имали хаубице, ни ВБР, ни било које тешко оруђе, којим би дејствовали по цивилним насељима. Приликом ослобађања Отеса и дела Неђарића, српски борац Властимир Ђоровић је на потурчењачким пунктовима пронашао муницију думдум пуњења, забрањену Женевском конвенцијом. Срби никада ту муницију нису имали, па је тешко поверовати да су то залихе из предратног Сарајева. Потурице су, дакле, користиле ту муницију, а Срби нису. Фрапантно је да од 450 српских жртава у Неђарићима, 420 је погођено у главу или срце и ти делови тела су увек били разнети дум-дум муницијом.

Српски борци убијали су само у отвореној борби, оне, који су убијали њих. И на Грбавици и на Илици, током целог рата, било је нешто потурчењачка и Хрвата. Живи су и данас и они су најупечатљивији доказ о понашању четника према цивилима. Увек и на свим ратиштима четнички добровољци су били елитне јединице, увек у саставу војске или полиције. Никада нису били паравојска и разбојничка дружина.

На српској страни готово сви родољуби, који су се борили, осећали су се четницима. Прву одбрану српског народа и највећи терет рата понели су српски националисти.

Код потурица догађаји су ишли другачијим током. Први борци били су лопови и криминалци. Била је то заиста паравојска. Њихове везе са злогласним Алијом Делимустафићем, министром полиције, биле су криминалног, убилачког и пљачкашког карактера. Зашто се те разне комисије око ратних злочина не окрену делу Сарајева под окупацијом потурица? Где је из тог дела града нестало више од 10.000 Срба за три године рата?

Јука на "службеном" путу

Да ли се заиста у Хагу ради о некаквом суду, или је и лудима јасно да је то нова удурма?! Зашто Међународни суд, или било који његов истражни орган не помиње масакриране младе војнике у колони кроз Сарајево? Да ли је њима "непознато" оно што зна свако сарајевско дете, да је тај ма-

сакр извршио Давор Матић, звани Мишо Жмиро са својом групом, а да је наредба за тај грозни злочин дошла из самог врха од Ејуба Ганића.

Давор Матић Жмиро је био заменик Јуке Празине. Зар Јука није био први генерал Алије Изетбеговића!

Први кривац само у том случају је Ејуб Ганић, па Јука Празина, па Давор Матић Жмиро. Он је погинуо, али прва двојица су ту. Ту је и Матићева жена, велики зликовац. Држала је са мужем приватне логоре, где су мучени, убијани и пљачкани Срби. Држала је јавне куће од заробљених Српкиња. Све то зна УНПРОФОР, чак су и камере то снимале.

Ко то сакрива логоре потурчењачка? Где су нестали онолики докази о најморбиднијим злочинима, које су вршили фанатичи цихада са Истока? Те фотографије злочина Срба набијених на колац, испечених на ражњу и отсечених глава, објављиване су по штампима!

Ко на земљи и на небу више може да крије злочине усташа и потурица над Србима у Републици Српској Крајини? Читава књига о тим злочинима са доказима је предата снагама и органима Међународног суда за ратне злочине, али је нестала без трага.

Није непознато да је Алија Изетбеговић покушао да уклони и свог генерала Јуку Празину и да се он због тога одметнуо. Отишао је у Мостар усташама и тамо је извршио најморбиднија дела и покоље својих потурица, који су из Сарајева, или са других страна стизали у тај крај.

Јука Празина је сигурно највећи злочинац против својих потурица! Њега и данас склања и чува усташка организација по свету.

Алија Изетбеговић је своје прве генерале криминалце почистио из војске и полиције. Заменили су их Санџаклије, још гори сој зликоваца, али већи шовинисти.

Код потурица су борбу повели криминалци, па су на власт дошли шовинисти! Код Срба националисте су у врховима војске заменили интернационалисти!

Иход је очигледан, али четнички добровољци Српске радикалне странке под командом војводе Брнета су до последњег часа остали доследни и часни браниоци српског народа и српске државе.

Како је ослобођено Голо брдо

Ослобађање Голог брда је један од многих подвига, али и један од типичних успеха војводе Брнета и његових четника.

Голо брдо је најважнија стратешка ката читавог ратишта Босне и Херцеговине. То је камени плато, који доминира од неретвљанске котлине до леђа Сарајева, Трескавице, Игмана и Бјелашнице. Ослобађање игманског Го-

лог брда је покушавала раније да изведе војска, на све могуће начине.

Са једне стране Игмана кренуо је генерал Ратко Младић са више од 1000 бораца. Са друге стране војвода Славко Алексић из правца Трескавице и војвода Брне са 100 четника.

Војвода је са момцима најпре заузео коту Локве. Горе, километар више њих водила је стрмина од 50 степени до самог врха каменог платоа. То је неосвојива ката Голо брдо.

Посматрали су стрмину испред себе. Знали су од извиђача и из искуства ранијих покушаја да су потурице горе у каменим бункерима, који су увучени. Артиљерија им никада није могла ништа.

Сели су да предахну и размисле. Водич им је био неки Стеван, човек преко шездесет година. Гледа у водича четнички поручник Боро Пајковић и изненада га упита:

– Оћемо ли чича Стеване узети Голо брдо, а?

– Хоћемо! Каже чича, скочи и крену уз стрмину. Брне се умеша: – врати га Пајковићу! Али Пајковић се само осмехнуо и кренуо за старцем. Војвода слеже раменима: "Хајдемо!" За војводом Брнетом крену четнички поручник, сада покојни, Жељко Кнежевић, (отац Жељка Кнежевића је јуначки погинуо међу последњима бранени Жуч. Жељко је погинуо баш на дан годишњице очеве погибије – пр.а) за њим поручник Рале, борац из славонске Трпиње. Док је војвода стигао, они већ скачу у ров потурица. Тројицу су заробили у првом рову и касније предали војсци.

Само 15 минута касније група Драгана Пушаре је заузела трећи ров. Војвода Брне је чича Стевана прогласио командантом операције Ослобађања Голог брда, тек да се зна за историју. Поклонио му је заробљени калашњиков, очигледно из Источне Немачке и нову униформу да командант операције не иде више поцепан и бос.

Заузета је и ката Брезовица. Акција је требало да крене даље, али је опет нешто запело.

Операција је требало да почне у 6 сати ујутро, а кренула је у подне. Брзо је пао мрак и акција се обуставља. Ујутру опет је договорено да се крене у 7 сати, а кренуло се у 13 часова. Војводини четници чим чују пушке, процене да је Младић са војском близу. Месец дана је то трајало, а онда је наредба све вратила на почетак.

Кад је све обустављено сазнали су да је недостајало 1700 метара раздаљине да се војводе Славко Алексић и Бранимир Гавриловић, Кнежевић и Пушара саставе са генералом Младићем и његовом војском.

"Деблокада" траје – муниције нема

Потпуно иста прича се поновила са Добрињом. Акција је била у току и све је текло како је планирано. Када је већ било сасвим извесно да ће Добриња бити ослобођена, стигла је наредба да се повуку, без икаквог разлога.

Војвода Брне и његови добровољци храбро су бранили положаје и у највећој офанзиви војске потурица, када су они покушали да изврше деблокаду Сарајева. Покренули су огромну војну силу. Кренуло је преко 30.000 њихових војника. Још онда је било јасно да је та операција наопако испланирана. Погрешиле су потурице у стратегији, јер деблокаду нису започеле изнутра, него споља.

Војвода Брне и његови четници су распоређени на катама Кокошка, према Илици, али са оне стране Хаџића, где се веже Игман са целим појасом централне Босне.

И поред стратешке грешке потурица, умало Срби нису све изгубили. Ситуација је била врло критична. Једноставно је прекинута допремање муниције. Неко је, каже војвода Брне, замислио да се догоди све оно, што је снашло Гламоч и Грахово. Већ су се разни типови мували по Илици и Илијашу и говорили: "Шта вреди борити се? Ево, издаја... све је готово..."

Захваљујући одбрани Илица и Хаџића нису изгубили ни један ров. Илијашка бригада је изгубила два рова, али је то касније повратила. Вогошћанска бригада је изгубила 44 рова. Нису их повратили, али су успели да се повуку само стотинак метара, успоставе и одбране нову линију. Тако је бранена свака стопа српске земље. Српско Сарајево је по том заплету требало да прође као Книн, а за њим и сва територија.

Војвода Брне и четнички добровољци Српске радикалне странке су ослобађали све урбане четвртке српског Сарајева, а то су најтежи ратни задаци. Неђариће су бранили више пута. Вогошћу, такође, Хаџиће, исто тако. Поред одбране Илице свуда су успели да се повуку у најтежим тренуцима.

У војводином Центру на Илици јединица је прерасла у пук "Саво Дерићкоња" са три јединице: Интервентном четом, Игманском бригадом "Томо Вељанчић", Ударном у Влакову са командантом Мирославом Шкорићем Жутим.

У септембру 1993. године је стигла наредба из врха Војске Републике Српске: "Лака пешадијска бригада прелази у пешадијску бригаду. Укидају се интервентне јединице!"

Наредбом је тако војводи Браниславу Гавриловићу Брнету укинута јединица. Међутим, већина добровољаца је остала уз њега. Увек када је владало некакво примирје, на четничке формације је вршен снажан притисак.

Коначно 10 септембра војвода је доbio и писмену одлуку да се његова

јединица укида. Војводини људи су, ипак, остали све до 13. марта 1994. године. Тог јутра га позове начелник МУП Илиће и каже:

"Војводо, хапсе ти људе."

Генерал Младић је послао Гардијску бригаду, своју војску и војну полицију свих бригада Сарајевско романијског корпуса и потпуно блокирао Илицу. Поновила се она сцена и режија из Бањалуке.

Почели су да хапсе најхрабрије српске борце, неустрашиве јунаке, који су прошли све окршаје. Хапсили су људе, какве никада војска није имала.

Војвода је лежао болестан од запаљења плућа. Устао је из постеле и отишао у корпус. Зар да се, после свега, пролије српска крв од српских руку. Радије је пристао да употреби свој ауторитет и убеди добровољце да се распореде по јединицама.

За себе је затражио да му дозволе да се као војник, без икаквог чина, бори у рову. Војводин захтев је одбијен.

"Када се председник Радован Карацић вратио из Москве, сећа се сада војвода, све је покушао да се таква одлука војног врха поништи, али није успео. Никада није могао да врши своју функцију врховног команданта војске, каже војвода Брне. Командант је увек био само генерал Ратко Младић, а њему неко из Београда. Сада се прича да је издат и мене то истински радује. Више волим да је Младић издан, него да је издајник и да на својој савести и души има све српске узалудне гробове, све српске градове и села. Српско Сарајево. Целу Републику Српску Крајину!"

Војводу Брнета је тада четнички војвода Васке именовао за свог заменика за морално-политичка и верска питања у својој јединици у Илијашу. Сваког дана војвода Брне је ишао са Илиће у Илијаш.

Од његове војске су некада дрхтале и најжешће потурице, а војвода је послан да држи верску наставу. Растурена је војска у којој се увек бар 15 људи добровољно јављало за акцију у којој увек неко погине. Где је сада Нина Мијовић, српска херојина, нова српска Милунка Савић... Где је Каришић зван Самурај... Свих 1500 јунака би морали бити не поменути, него запамћени за све српске нараштаје. Најбољи тенкиста сарајевског ратишта Брана Петровић из Неђарића се одвезао у лепенду и српску историју.

Тамо је већ више од 10.000 Срба, које су потурице поклале по Сарајеву, где су они владали. Дванаест хиљада Срба је изгинуло бранећи српско Сарајево! Од постанка оба су била српска... Богата земља Брунеи је на Исламској конференцији обећала Алији и алаху да ће изградити порушену Илицу, лепу као Цанат на земљи са много памија и минарета.

Српске су рушевине Илице. Српски гробови у њима. Српска су сва гробља наслагана историјом. Српско је небо изнад ње!

Рајко Турђевић

ЗАИГРАЛА МЕЧКА

Да је Пекинг употребио вето у Уједињеним нацијама када су осуђени Срби, америчка флота не би упловила у Кинеско море

Војни маневри социјалистичке Кине, у време кампање за избор председника капиталистичке Кине (Тајвана), били су ових дана најзначајнији политички догађај на међународној позорници. Зашто обични маневри побуђују толико интересовање?

У Кини постоје две независне власти и два одвојена друштвено-политичка система. Кина је подељена на два несразмерна дела. На већи, копнену Кину и мањи острвски, Тајван. У већем делу је донекле модификовани социјалистички систем (неке промене постоје у економској сфери) а у мањем капиталистички систем. Те две Кине су у педесетогодишњем конфликту заснованом не само на идеолошким разликама.

Давид и Голијат на кинески начин

Мањи део Кине је неупоредиво развијенији јер политичка самосталност и независност од већег дела социјалистичке Кине је била солидна основа и гаранција за сеобу страних технологија и укупни развој острва. Већ, социјалистичкој Кини је признат статус велесиле и сталног члана Савета безбедности ОУН. Ово стање је прихваћено као политичка и геостратегијска реалност. Но без обзира на узроке подела, социјалистичка Кина се никада није одрекла права да се мањи део Кине (Тајван) припоји и подчини политичкој власти социјалистичке Кине. Томе се мањи део Кине (Тајван) оштро противи и не дозвољава било какву асимилацију и враћање у политички систем социјалистичке Кине.

Мудри патуљак

У до недавно присутној подели интересних сфера и равнотеже снага две Кине су биле реалност, чије коначно уједињење се стално одуговлачило, односно продужавало опстајање статуса поделе. Ради државне и политичке независности Тајван је годинама предузимао врло ефикасне акције. Прво, обезбеђење и одбрана територијалне одвојености Тајвана од Кине. Друго, отвореност за страна улагања што је омогућило страховите стопе раста у Тајвану. Треће, концентрирање страног капитала и програма који су омогућили да Тајван постане по-

рески и царински рај. Четврто, успостављање политичког плурализма вишестраначког типа. Пето, солидне оружане снаге које су компатибилне са оружаном снагом САД-а. Шесто, благонаклоност једине преостале суперсиле.

Двобој дивова

Затегнутост односа социјалистичке Кине и САД дошла је до изражаја поводом пиратства у области ауторских права, компјутерске технологије, а нарочито поводом недавне посете председника Тајвана Америци. Наиме, Клинтон је примио председника Тајвана према протоколу предвиђеном за пријем председника суверених држава. Отварање социјалистичке Кине за страна улагања, велике стопе раста и огромно тржиште са великим перспективама није ублажило антагонизам који постоји између социјалистичке Кине и Америке. Поред актуелне поделе свакако антагонизам продубљује и борба за што боље позиције и утицај у Азији. Државе Западне Европе на време су схватиле да социјалистичка Кина представља незаобилазни фактор у Азији и регионалну велесилу, која заслужује посебан респект.

Буђење цина

Укупна експанзија социјалистичке Кине свакако забрињава Америку поготово што ускоро у састав социјалистичке Кине (са донекле специфичним статусом) улази и Хонг Конг, један од најзначајнијих саобраћајних, трговачких и финансијских центара у Азији. По пространству, броју провинција, броју становника, народа, језика, економским и војним потенцијалима социјалистичка Кина представља "империју". Социјалистичка Кина, без обзира што деценијама нема власт на територији Тајвана, не може нити жељети мирно да посматра активности које имају за циљ једнострано проглашење државне независности и самосталности Тајвана. Један од најзначајнијих аргумената у председничкој трци на Тајвану је државна независност и самосталност Тајвана, што представља непосредни повод за велике маневре кинеске армије, којима се демонстрира сила и спремност социјалистичке Кине да и оружаном

интервенцијом спречи проглашење независности Тајвана.

Патуљак у крилу другог горостаса

Да ли је захтев за независношћу и самосталношћу Тајвана оригинални захтев капиталистичке Кине или се захтев за независношћу артикулише на основу налога из Вашингтона, за сада није битно. Важно је да антагонизам постоји и да се продубљује а реакције које по логици ствари следе могу бити са несагледиво штетним последицама.

Чињеница је да су Американци ради одржавања комодитета на својој територији приморани да се понашају као светски "сејмени". Зато све што се дешава на било којој тачки земљине кугле у САД се третира као нарушавање америчких виталних интереса. Конфликт, сукоб и најобичнији немири у Кини, као и у свакој другој држави, представљају органску потребу САД-а. На основу тога САД саме себи дају за право да се умешају, под изговором заштите "људских права". Када је у питању социјалистичка Кина још се сећамо са којим жаром су се САД (са сателитима) позивале на угрожена права Тибетанаца. Толико су далеко ишли да су и лами доделили Нобелову награду за мир, како би себе и друге убедили да су људска права у Кини угрожена. Поводом студентских демонстрација на централном тргу у Пекингу реакција САД је била слична. Дакле, евидентна је заинтересованост САД када су у питању унутрашње ствари једне суверене државе да се јави као светски заштитник слобода и људских права.

Кина и Срби

Без било какве намере да се мешамо у унутрашње ствари једне суверене "велесиле", што је свакако социјалистичка Кина, а поводом војних маневара и председничких избора чини се интересантним где смо ми Срби у тој причи.

Социјалистичка Кина је стални члан Савета безбедности и има "право вета", односно да забрани изгласавање појединих резолуција. За протеклих пет година централно питање поводом демонтирања бивше СФРЈ било је признавање и остваривање права на самоопредељење српског народа. Право на самоопредељење на-

рода је и централно питање на коме се заснива целокупно међународно право. Због неких "виших" интереса међународна заједница није ни правно ни фактички признала српском народу право на самоопредељење, односно, међународно право је згажено.

Вето као бумеранг

За нас је важно да је и та социјалистичка Кина својим неутралним ставом и некоришћењем "права вета" погазила међународно право и омогућила разбијање суверене државе, а самим тим и ширење утицаја САД на просторе православног Истока. На тај начин социјалистичка Кина је допринела отварању и актуелизацији питања своје терито-

може само краткорочно омогућити остваривање појединих интереса а да дугорочно значи губитак. Зато што свако пристајање омогућава САД да економски и војно гази све пред собом. Војне маневре социјалистичке Кине Американци тумаче као акт који има за циљ да наруши и угрози слободно и демократско друштво Тајвана и да је све усмерено на кршење људских права. Готово до речи се поклапа са отрпаном фразом које су се употребљавале поводом конфликта у Чилеу, Панаму, Ираку, на простору бивше СФРЈ и на свим другим местима на планети, где је следио неки вид интервенције оружаних снага САД. Социјалистичка Кина као велесила у

порност на утицаје који могу угрозити власт. Гаранти отпорности свакако морају да буду унутрашњи мир, економска и војна снага. Социјалистичка Кина тренутно располаже солидним економским и војним потенцијалима али што се тиче унутрашњег мира чини се да ће бити најрањивија. Запад је са својим технологијама присутан у социјалистичкој Кини и већ је оформио значајну популацију Кинеза који су у стању да прихвате пороке увијене у целофан потрошачке благодети Запада. Чини се да је ту највећа опасност која може изазвати дестабилизацију Кине. Социјалистичка Кина са око милијарду становника у процесу демократизације, према моделу Запада, представља велики изазов и можда највећу опасност за сувереност те земље. Зато ће међукинески односи бити најзначајнија политичка тачка у Азији, а самим тим и стални предмет интересовања светских "сејмена".

Посете као устоличења

Да ли "неко" може да се супротстави тако "агресивној" политици Америке? Тренутно, нема тог "неког". Чињеница је да уколико САД приме у посету неког по протоколу тај исти врло брзо постаје државник неке новоформиране државе. Пријем Јасера Арафата, до недавно вође палестинских терориста, значио је стварање Палестинске државе. Боравак Пери Адамса у САД произвео је љутњу Британије, али и отворио простор за разговоре у којима ће католици Северне Ирске остварити неко своје право да не буду у саставу Британије. Каталонци и Баскијци су за корак ближи неком степену самосталности и одвајања од Шпаније, а последњи резултати избора у тој земљи готово да отварају простор да се Каталонци и Баскијци приме врло брзо у полузваничну посету Белој кући. Онда се већ унапред зна шта следи. Не дај Боже да Клинтон прими у званичну посету Ругову, Угљанина или Агоштона. Ваљда би онда свима било јасно шта то значи.

Цепкања до истребљења

Регионализације, кантонизације, реонизације, аутономије и други облици само су у функцији разбијања и нових подела не само у Европи већ на целој кугли земаљској. Русија се "оштро" противи ширењу НАТО пакта на православни Исток због својих специфичности и интереса. Недавно је Ксавијер Солана као званичник НАТО пакта боравио у Москви и поводом Руског "оштрог" противљења изјавио да је ширење на Исток процес који се ничим не може зауставити. То значи да све резолуције и међународна документа о непроменљивости државних граница фактички имају значај као и право народа на самоопредељење. Имају значај нечега што се увек може згазити уколико је на путу оствари-

Демократске гусенице на Путу свиле

ријалне целокупности и подгрејала политичке тежње Тајвана ка успостављању државне независности и самосталности. Само на први поглед може деловати да "право вета" социјалистичке Кине представља неку гаранцију да Кина неће доживети судбину бивше СФРЈ. Ситуација је потпуно другачија.

Пекиншка патка заливена кока-колом

У политици је доказано да пристајање на гажење међународног права

сваком погледу, заслужује посебну пажњу и далеко веће напоре САД-а, али генерално посматрано, опасност од растурања социјалистичке Кине, као и сваке друге државе која се нађе на путу САД, и даље стоји. Без обзира да ли се егзекуција одлаже за нека друга времена социјалистичка Кина, ради очувања својих права, мора далеко више напора да уложи успостављању власти на целој својој територији. Познато је да сигурност, коју социјалистичка Кина мора да манифестује, подразумева знање одбране, односно от-

Подривање Кине изнутра, увоз западног потрошачког "морала"

вања неких интереса, а нарочито интереса САД. Међународно право згизили су управо они који имају "право вета", они који су светски чувари мира и гаранти суверености држава.

Српски синдром

Због накардног (не)решавања Српског националног питања илузорно је било очекивати да ће доћи до Трећег светског рата, без обзира што се на нашим просторима у историји десио повод за један од светских ратова. Битно је да непризнавање права на самоопредељење Српском народу представља најзначајнији пример, у модерној историји, гажења међународног права а самим тим и неприципијелности међународне заједнице. Можда смо прва и највећа жртва али свакако нећемо бити једина. Нећемо бити једини јер "Српски синдром" гажења међународног права и неприципијелности је незадржив. Он подстиче апетите за даљим гажењем и злоупотребом међународног правара-

ди остваривања интереса по сваку цену. Очигледно да се и пред вратима других држава спрема да заигра иста "мечка".

Пред Кином је Тајван, пред Британијом је Северна Ирска и донекле Шкотска, пред Русијом су НАТО пакт и муслимани, пред Канадом ускоро опет Квебек, пред Шпанијом су Каталонци и Баскијци, пред Француском су Корзиканци, пред Грчком су Турци. Која правила применити када су све норме погажене а као изговор за остваривање интереса САД увек се појављују угрожавање демократије и људских права. Где ће све бити присутни Јенки као летећи чувари мира – "сејмени", нико не може прогнозирајути.

Сомалијски рецепт

Оно што је познато, "примитивни и дивљи" Сомалијци врло брзо су се отарасили "сејмена" и као хуманитарну помоћ неће примати конзерве заражене вирусом "луде краве". Чиме су

успели да се одбране од "помоћи" једине суперсиле и спасу смртоносног загрљаја САД? Успели су вољом и акцијама којима су јасно ставили до знања да цене, поштују и да им је стало до своје независности. Тек када су прописно испрашили Јенкије, каубоји су схватили да у Сомалији нису угрожени ничији витални интереси. Интересантно је како су брзо заборавили на демократију и људска права.

Да смо уместо Титових генерала имали неког сомалијског поднаредника, Јенки би одавно јездили на некој прерији за дивљим понијима. Додуше Сомалијци су били успешни јер нису имали комунисте и изгледа да је у томе највећа поента коју смо касно сазнали. Интересантно да "примитивни" Сомалијци имају бољи осећај за сувереност и национални понос од комуниста.

Двоструки аршини

Нови светски поредак карактеристично остваривање по сваку цену интереса неке нове "светске владе". Њу представљају људи страховите економске моћи које државне границе не интересују. Ради продора неидентификованог капитала, приближавања сировинама и тржиштима, руше се све државне границе, а либерализам и капиталистички систем вредности се намећу као универзална вредност. Зато ће заиграти "мечке" и пред туђим вратима, а да домаћин неће имати ни права ни могућности да их отера.

Немци су се ујединили због демократије и људских права а Срби, Руси, Кинези и други не могу да се уједине са деловима својих народа опет због демократије и људских права.

Не навијамо ни за социјалистички ни за капиталистички део Кине, јер су у оба дела Кинези, у суштини, несрећни. Несрећни су пошто су постали у овом тренутку инструмент у туђим рукама. Ипак, ако се треба одредити дража нам је источна мудрост од западне трговине.

Да смо уместо "Грофа од Пожаревца" на челу државе имали србина који зна шта је национални понос, људско достојанство, историја и сувереност не бисмо дошли у ситуацију да се због затворености и комунизма острви свака шуша на нашу земљу. Имали би Српску војску као гарант суверенитета, а не летећу жандармерију, "сејмене" Грофа од Пожаревца. Имали би приватни капитал и неопходну отвореност за трговину са светом. Имали би демократију и власт у име и за рачун народа и не би стрепели надбудућношћу наше деце.

Никада није касно да се схвати и нешто научи. Зато Српски народ мора да преузме ствар у своје руке и да тражи србина како би "Гроф од Пожаревца" завршио на сметлишту наше историје као неуспела епизода која треба што пре да се заборави. То морамо да учинимо због наше деце.

Зоран Красић

ЗАШТО ЈЕ НАЦИОНАЛИЗАМ ПРЕДСТАВЉЕН КАО НЕШТО
ПРИМИТИВНО И ОПАСНО. ЗА КОГА ЈЕ НАЦИОНАЛИЗАМ БАУК?

ОДБРАНА НАЦИОНАЛИЗМА

Заиста се може рећи да су творци новог светског поретка од национализма створили баука, а комунисти етикету коју прилепљују без објашњења.

Често чујете да неко некога критикује или чак ниподаштава тиме што га назива националистом. Када се неком човеку не може приговорити на стручности, способности, професионалности, моралу, одговорности, обично се користи као последњи адут отрцана реченица "Ма човек је у реду, свака му част, али је националиста". Педесетогодишња историја "победника", који су једини и били у прилици да пишу историју, пребогата је терминима национализам и националиста у најнегативнијем контексту. Врло често и медији, који директно креирају јавно мњење, појам национализам користе као свима познату дефиницију са призвуком нечега лошег што доноси разарање, патње и општи хаос. Када се неки социјални конфликт жели оправдати без улажења у узроке конфликта, онда на сцену ступа незаобилазна реч национализам као узрок и као последица. Дакле, без обзира на разлоге зашто се користи, појам национализма данас се користи са негативним значењем. Као нешто што је увек опасно а националисти су, наравно, одроди. На формирање таквог мишљења о национализму, а самим тим и на масовно прихваћено значење појма национализам, код нас, претежно је утицао образовни систем, медији и манипулација социјалистичког режима. Код највећег броја грађана искуство није имало никаквог утицаја на формирање личног става по питању национализма.

Уграђивање лажи

Историјске публикације и образовна литература, за протеклих педесет година, у појам национализма сврставале су и нацизам, фашизам, шовинизам, иредентизам, сецесионизам, империјализам и ко зна шта је све падало на памет "јунацима социјалистичког рада". Да су глупости социјализма безграничне најбоље може послужити пример из Општинског суда у Нишу од пре неких десетак година. Први комуниста тужио другог комунисту зато што га је на партијском састанку увредио називајући га "ан-

тифашистом". Први комуниста се увредио јер поред речи о његовом лошем раду је употребљена и реч антифашиста. То што та реч има потпуно друго значење и не може да се употреби у контексту критике за неки лоповлук првог комунисте, није имало никаквог значења. Ни судија није успео да убеди будалу да не треба да тужи "друга" јер антифашиста није увреда, погодова, за комунисту.

Човек се, по правилу, боји од онога што не зна и од онога са чиме га неко стално плаши. Колико је национализам, као појам, оштријан и шта је све у појам национализма угурано, најбоље сведочи то што је сваким даном све мање Срба који с поносом истичу да су Срби. Србија нам се опет пуни неким Југословенима, а они могу бити само комунисти.

Настанак савременог национализма

Од када постоје људска бића, породица и појединци са истим традицијма постоји и национализам, прво као инстинкт, а касније и као идеја и политички идеал. Породица је прва

честица сваког колективитета, односно постојање групе, касније народа. Савремени национализам добио је своје препознатљиве обресе тек почетком 19. века, иако од 15. века народ добија све значајнији политички утицај.

По општеприхваћеној историјској и политичкој науци, савремени национализам је произишао из ренесансне суверености спојене са револуционарним правима човека. Независност суверене државе је спојена са правом становника, те државе, да бирају свој облик владе.

У појму ренесансне суверености, национализам није могао да дође до изражаја јер је ренесансна сувереност као факат имала монархију (као облик државе), а не републику. Но и тада су постојали неки обриси национализма који су се пре свега манифестовали преко религије.

Нација као припадност

Нација је одувек била препознатљив и обавезан елемент сваке државе. Почев од робовласничких друштва па до данас. Некада је било немогуће

Америчка авијација, увек спремна за лов на националисте

да робови или становници колонија постану Римљани. Слично је било и са Хеленима. Оно што је битно опредељивало статус грађанина у држави, а самим тим и његове слободе, права и дужности била је национална припадност. Одавно се схватило да једно друштво није пасивно попримало активности појединаца јер и група има свој посебан карактер и утицај, географски положај (планине, мора, језера, моћне реке, друге природне препреке). Клима и поднебље значајно су

група људи друштвене навике и обичаји су различитији.

Све разлике које постоје између довољно постојаних група могу се назвати националним разликама а оне су резултат различитог наслеђа (идеја, сентимента) и околине (природне и људске). Они који живе у сталном додиру развијају и стварају специјално схватање о томе шта је племенито у карактеру, шта је од вредности у животу и коју улогу влада и закони треба да имају. Дакле, заједничке

Нација није била само идејни покретач у стварању суверености него и добро, односно вредност због које се сувереност успоставља. Држава не може да постоји без територије, организоване власти оспособљене силом и нације. Историјски је доказано да држава и религија одржавају и утичу на политички живот појединца и групе. Целокупни рад једне нације која је лишена политичког живота је мање вредности а кад нација задобије политичку независност њена умност и наука доприносе општем напретку цивилизације. Дакле, националне разлике треба одржавати и развијати.

Заливски рат – утеривање идеје интернационализма

утицале на стварање природних специфичности појединих група људи. Планински масиви и моћне реке биле су несавладиве природне препреке за човека, јер није било ефикасних средстава за савлађивање препреке. Контакт појединаца и породица били су природним факторима ограничени на малом простору. Природни фактори су битно утицали на обичаје, начин привређивања и читав систем вредности. Зато су се људи са једне обале моћне реке битно разликовали од људи са друге стране реке, по говору, изгледу, друштвеним навикама и обичајима. Тако са једне стране реке, на пример, налазе се исламисти код којих је нормално да мушкарац има неколико жена, а са друге стране реке хришћани код којих је забрањено да мушкарац има више од једне жене. Или, други пример. На једном острву је сасвим нормалан канибализам (људожерство), а на другом се због тога човек најсуровије кажњава. Што је већа удаљеност између постојаних

успомене и заједнички идеал више него заједничка крв чине нацију. Зато је потурица или јаничар увек био већи Турчин. Крв није имала готово никакав утицај већ чињеница да је прихваћен систем вредности, обичаји и навике. Идентично је и са покатличенцим Србима.

Сувереност државе

Супарништво држава је утицало на успостављање суверености. Идејни покретачи суверености су били: захтев ка независно организованог влади и национални сентимент да се свакој посебној групи људи треба дозволити њен властити развитак. Ренесансна сувереност је била више државни него национални идеал, односно потреба. Сувереност се јавила као својеврсни облик равнотеже сила, која гарантује политичку аутономију групе. Сила за извршавање властите воље државе (војничка и економска превласт) највећа је гаранција суверености једне државе.

Право на национализам

За многе национализам значи и право свих да управљају сами собом и као право националних група да се развијају у својим специфичним правцима. Код Српских радикала ово је препознатљиво у идеји водили да је "народ извор и утока сваке власти". Зато Српски радикали никада неће ништа учинити што није у интересу народа. Једноставно је закључити зашто политичке акције Српских радикала увек наилазе на одобравање већине грађана. Српски радикали никада не могу бити у сукобу са народом јер свој народ доживљавају као свог послодавца који одређује како ће се управљати и како развијати.

Национализам доследно значи и рушење деспотског и застарелог система владе, као и уклањање подела које постоје унутар исте националне групе. Историја Српских радикала је пребогата борбама против свих облика тираније. Да ли треба подсетити на Тимочку буну коју је подигао спонтано народ и захтевао да је преузму радикали, који су били прогањани и убијани. Прошлост наше странке указује да смо увек на задатку који постави народ. И данас се доказујемо својом истрајношћу и борбом против тираније, догматизма и привилегија које носи режим Слободана Милошевића. Ни батине, ни затвори, ни сви други видови прогона Српских радикала не могу нас зауставити у борби против друштвеног зла званог социјалистички режим Слободана Милошевића.

Све поделе унутар исте националне групе које су резултат неправедности грађана и политичке неједнакости грађана уклања национализам. Због тога се социјалисти највише плаше Српских радикала. Познато им је да долазак Српских радикала на власт значи нестанак партијске државе. Нестанак државе у којој комитети доносе обавезујуће прописе за већину, пресуђују, или судије морају да иду у комитет по пресуду. Нестанак државе која једино зна шта је добро за

сваког појединца а појединца третира као болесника и неспособно биће. Нестанак државе у којој чланска картица социјалистичке партије значи све, а ко није члан те партије нема права на живот. Познато им је да национализам собом носи владавину права, уставност и законитост, доследну поделу власти на законодавну, извршну и судску, гаранцију да ће криминалци, нарочито из власти, бити у затворима а не у највишим државним органима. Зато имају посебан интерес да национализам представе у најпрљавом светлу како би по ко зна који пут преварили народ. Они се народа сете када им је потребно да од неког отимају и пред изборе, када га преваре са још којом лажу.

Национализам је омогућио да народ постане средиште пажње, односно да народ постане нација а не да је то влада. То значи да онај који влада мора рачунати на интересе и захтеве народа а не на интересе-влдае. Зато смо ми националисти опасни за социјалисте. Код искусних националиста не би могло да се деси да интересе владе, односно привилегије и злоупотребе министара и странке на власти буду водила за политичке акције, као што је то случај са социјалистима Слободана Милошевића. Када су комунисти учинили нешто за народ мимо својих уско партијских интереса? Никада! Они су увек у сукобу са народом и народним интересима, јер се на власти увек и налазе мимо народне воље. Да мисле о народу ваљда би деочији додатак и социјална помоћ имали приоритет у односу на возикања службеним аутомобилима. Предност би имала и пијаћа вода и решење канализације у односу на неколико стотина наводно приватних радио и ТВ станица, које су основали широм Србије или лукузне тргове у центрима градова. Очигледно да су им медији и лени тргови потребнији за још неку превару народа од воде за пиће. Код националиста је народ средиште пажње и такве глупости са медијима и трговима никада не би направили док грађани немају воде за пиће. Социјалисти се плаше те велике разлике. Код националиста Дафина, Језда и корумпирани министри не би могли да се десе, а уколико се неко дрзне да нанесе штету народу, нашао би се у затвору. За разлику од социјалиста који максимално штите "своје лопуже" јер власт доживљавају као средство за циљ за лично богаћење.

Национализам је уједно и одбрана од сваког насртаја и угњетавања (од владе и споља) и план за преуређење.

Национализам као идеал је демократски јер обухвата и схватање дужности групе. Дужност групе да штити своје интересе, да бира и организује владу према својим интересима и

специфичностима, дужност да се самостално и на себи својствен начин развија. Национализам није у сукобу са демократским и грађанским јер извире на легитимитету власти и легалитету одлука, што су гаранције демократије и људских права.

Савремени национализам

Савремени национализам, с обзиром на начин како је настао, подразумева да државе треба да се разликују по својим методама управе и закона,

Повратак на власт уз помоћ интернационалиста: смир Кувајта

изражавајући на тај начин разлике људских група. Савремени национализам уједно подразумева и близак однос између различитих група, али не и укидање разлика. Близак однос је потребан ради цивилизованог развоја управо тих разлика. То подразумева доследно спровођење принципа суверености, слобода и толеранције. Прихватањем разлика између националних група, национализам омогућава нацијама да развијају своју сопствену будућност и на друге нације гледају као на сараднике а не супарнике. Национализам подразумева да нације нису супарници него контраст који неминовно постоји.

И поред јако изражених тежњи стварања општег анационалног појединца, потрошача, цивилизација напредује и одржавањем разлика и поделом интереса. Без обзира на наметнуто негативно схватање национализма у историјским процесима, национализам је своје место нашао у истом оном реду где се налазе и слобода и индивидуализам.

Највећи противници национализма су интернационализам (космополитизам) и социјализам (комунизам).

Прави представници ова да правца су управо Америка (интернационализам) и Немачка (социјализам), чије теоретске мисли су и створиле ове покрете. Национализам им смета јер свој народ не доживљава као потрошача свега и свачега што нуди и на силу гура туђа цивилизација или култура. Националиста увек штити слободу и демократију јер поштује себе и свој народ. Националиста не тражи оградe већ толеранцију за различите интересе који су евидентни. Националиста увек нуди и тражи право избора од

оних који су му дали право да влада. Национализам је, дакле, нужна константа која мора да постоји и која омогућава препознатљивост, самостални развој и артикулацију интереса националне групе. Национализам није сметња већ инструмент у рукама народа и зато је увек демократски принцип. Национализам уједно значи и да све социјалне конфликте решава народ у складу са својим интересима. Национализам појединца доживљава као вредност а не као неког потрошача, који постоји ради потрошње, или власти.

Национализам се може јавити у погубном облику са истим последицама које доносе социјализам и империјализам. Међутим, као што злоупотреба слободе или индивидуализма не значи њихов губитак, тако и злоупотреба национализма никако не сме значити губитак и одрицање од национализма. Код социјализма и империјализма то није случај. Злоупотреба, односно погубни резултати по народ дубоко су садржани у социјализму и империјализму јер у тим појмовима нема места за човека појединца и народ. У социјализму загарантовано

остварују интересе мале групе чланова партије на власти, који могу да владају само мимо воље народа. Слично је и са империјализмом, где на готово исти начин интересе остварују владајуће породице које располажу богатством, односно појединци власници великих компанија. Космполитизам и наводно хуманизам код социјализма и интернационализма су нешто уметнути паравани који негирају човека као појединца и припадника групе.

Национализам и националне мањине

Та идеолошка блискост социјализма и империјализма данас је тако препознатљива у нашој земљи. Велико друштвено богатство, (у временима наводне транзиције) концентрише се у руке неколико породица на власти. Разним државним бенефицијама по основу партијске припадности концентришу се профитабилни послови, шверц, континенти, трговина стратешким сировинама у руке моћних породица (Милошевић, обе Томић, Соколовић, Ђукановић, Марјановић). Социјалисти транзицију доживљавају као њихов прелаз са социјализма у фактички финансијски империјализам. О "друштвено корисним малверзацијама" из времена самоуправљања нема ни говора. Криминал и злоупотреба власти никада једно друштво нису извели из кризе, јер они никада не могу попримити димензије националне вредности и величине. Са тим социјалисти готово да више ни себе не могу варати.

Она доза национализма која постоји код Бнглеза, Француза и свих народа у Европи, којом се штите од утицаја њима страних култура и система вредности, кроз аутентичну управу и законе прилагођене специфичности сваког народа, на нашим просторима се преко режимских медија осуђује. Тај национализам који нам је преко потребан да би се заштитили и самостално развили је једина гаранција опстанка наше разлике. Да су нам преци којим случајем били анационални, ко зна шта бисмо данас били. У заштити свог народа, цркве, традиције и обичаја наши преци знали су да жртвују и оно најдрагоценије. Зато нико нема права да те тековине руши. Све управе које врше власт су пролазне. Нешто ипак мора да остане као наша светиња. То што нас је учинило оваквим, какви смо, са специфичним обичајима и навикама које нам гарантују разноликост у односу на друге групе људи је национализам који се мора поштовати.

Због тога је потребно одбацили југословенство и комунизам, који никада не виде, нити одржавају разлике

међу групама. За југословене и комунисте српски национализам је опасност. Опасност јер не дозвољава да се на штету Срба и само од Срба прави општи, анационални човек са улогом безличне масе.

Недавно смо имали прилику да од представника једне националне мањине чујемо да се не осећа југословеном. Наравно, то су социјалисти искористили као аргумент за тезу да иредентизам представља сметњу општем напретку наше земље. Међутим, ствари стоје потпуно другачије. Шиптар је јасно рекао да не припада словенском народу и да Србију не доживљава као своју државу. И ту нема ничег лошег јер све је сушта истина. Међутим, проблем је социјалистички режим који стално одржава конфликтно стање са националним мањинама нудећи им и поједине облике државности ради федерализма на штету Срба. Социјалисти Србију не доживљавају као националну вредност већ као простор за владање. По сваку цену. Зато се наше вредности запостављају и даје апсолутна предност нечем страном. Тако се уништава Српско, јер оно наводно производи социјалне конфликте.

Да је глупост социјалиста неизмерно богатство може нам послужити као пример и стварање државе СРЈ. Федерализам је облик сложене државе и уједно прета империјализма заснована на једнакости федералних јединица. Ради се дакле о политичкој једнакости саставних група, не само држава него и народа – нација. Дакле, СРЈ гарантује политичку једнакост не само државе Србије и државе Црне Горе, него и народа из наведених јединица. Федерализам је у основи инструмент који омогућава развој империјализма и помирење са национализмом. Због тога је и облик сложене државе која треба да уважи одређене специфичности сваке саставне јединице. Федерализам би морао да значи да су саставне јединице организоване као националне државе, што није случај са Србијом и Црном Гором, јер по уставима оне су грађанске државе. Уосталом већину грађана Србије и Црне Горе чине представници исте националне групе те федерализам у режији социјалиста, на примеру СРЈ, делује као најобичнија глупост. То би значило да сутра нека "врла памет" може да измисли да је и Србија федерација и да треба да се помире посебне групе Пироћанаца, Врањанаца, Шумадинаца, Ужичана, итд.

Једноставан је закључак. Савремени национализам, без обзира како га ко представљао и доживљавао, је средство и против конфликтног друштва. Зато је савремени национализам опасност за социјализам и империјализам који без конфликта не могу да постоје. Социјалисти су спремни да кон-

фликт направе и тамо где га нема, јер само конфликт им гарантује очување власти, привилегија и личног богаћења. (Грађани схватају ову социјалистичку ујдурму и зато се свакодневно повећава број припадника националних мањина у чланству Српске радикалне странке. Јасно им је да Српска радикална странка није сметња њиховом бољем животу, а ред и слобода, које ова странка носи, су оних димензија које су неопходне за сваку цивилизовану државу).

Наше националне мањине живе у сталном додиру са већинским Српским народом и многа искуства, обичаји и традиције постале су заједничке. Заједнички је и систем вредности, па се националне мањине, без обзира не присутне националне разлике, у том систему осећају као у својој кући. Зато већина припадника националних мањина угрожавања Срба доживљава и као своје угрожавања, јер им је познато да само они који заједно живе имају и потребу да се заједнички и бране. Њима је несхватљиво што то чини социјалистички режим и зашто унутар српског народа ствара конфликте, што погодује стварању екстремних снага унутар националних мањина (подстакнуте из иностранства) и изведеном, наводном, конфликту између Срба и националних мањина. На тај начин социјалисти себи обезбеђују место "наводно" толерантног елемента што би им гарантовало власт. Дакле, за социјалисте власт као циљ, подразумева и конфликт као начин освајања и одржања власти.

Книн и Пожаревац

Ради власти, по сваку цену, социјалисти су спремни да праве и краткотрајне излете у нешто што само као појавни облик личи на национализам. Последице социјалистичког авантуризма у национализам суштински су катастрофалне, јер они социјалне конфликте никада не решавају, већ одржавају и по потреби извлаче као средство које им најбоље гарантује власт.

Да је власт доживела Книн, Вуковар, Пале, Бањалуку, Космет, Рашку или Војводину као и Пожаревац, национализам би била елементарна и пожељна појава. Дакле, национализам није баук, није нешто ружно и опасно јер штити народ и народне интересе. Српски радикали поред национализма (чистог) носе и слободу и народно благостање и зато су највећа опасност онима који су се посвађали са народом. Зато ћете о национализму и радикализму са државних медија чути још по коју лаж и глупост.

Зоран Красић

МЕМОРАНДУМ О РАЗВОЈУ НАУКЕ И ТЕХНОЛОГИЈЕ

Дијагноза садашњег стања

Понижена и опљачкана Србија с мукот преживљава политичку, националну, економску и социјалну катастрофу. У суштини ове катастрофе налази се завера против српског народа, а оно што је у том правцу учинио владајући режим остаће записано најцрњим словима, на најцрњим страницима историје срама, издаје и безчашћа.

После потпуног распада и необоривих доказа о неспособности да води државу другачије него диктатуром и гушењем грађанских слобода, данас комунизам у Србији поново диже главу. Кривци за распад Југославије говоре о југословенству; социјалном правдом се баве они који су педесет година пљачкали раднике и отимали сељаку и црно испод ноқта; васпитнообразовне програме за нашу децу и омладину пишу фалсификатори српске историје, а криминалци и лопови који су у Србији и Црној Гори уништили научноистраживачку инфраструктуру и по белом свету разјурили интелектуалну елиту надлежни су за развој науке и технологије.

Због таквих типова и због осећања страха, несигурности и бесперспективности из наше државе су масовно одлазили и још увек одлазе млади људи. Само у последњих пет година отишло је више од десет хиљада талентованих и перспективних научника и истраживача са звањима специјалиста из појединих области и са титулама магистра и доктора наука. Они се у туђе државе и страна друштва интегришу на потпуно патолошки начин – као избеглице или као дезертери.

Само у таквим условима одливања људског капитала и интелектуалног посртања нације била је могућа злоупотреба протагониста развоја науке и технологије у циљу идеолошких и политичких манипулација од стране владајућег режима. Државни апарат користи читав низ механизма и техничких поступака ради одржавања контроле над научноистраживачким институцијама и појединцима. Ови механизми, наизглед тривијални, садрже врло ефикасан метод, метод награде и казне, метод штапа и шарга-

реле, којим је актуелна власт у Србији, и Црној Гори у последњих неколико година, увукла укупан научноистраживачки, стручни и привредни естаблишмент у крајње зависан, поданички положај. Због природе система, који је у основи тоталитаран, врши се нека врста директне транслације, пресликавања аутократске и недемократске моћи из владајућег режима за научноистраживачке институције и појединце, при чему се, с једне стране, активни подржаваоци владајуће номенклатуре на све могуће начине привилегију и награђују, а опоненти се, без обзира на њихову стручност и способност прогањању и санкционисању. С друге стране, повлашћени и корумпирани појединци па чак и читави органи научноистраживачких институција и најзначајнијих привредних субјеката превасходно штите интересе владајуће олигархије и тако се зачарани круг затвара.

У тако затвореној, а у суштини деструктивној, констелацији односа између владајућег режима и научноистраживачке номенклатуре, данас у нашој држави о развоју науке и технологије нико озбиљно не води рачуна. Између много осталих и то је један од битних разлога убрзаног пропадања Србије и Црне Горе. Комунистички концепт деструкције одлучујуће је допринео да СР Југославија у праскозорје двадесет првог века буде аутархична, економски, технолошки и социјално културно потпуно неразвијена земља.

Због непостојања стратегије и јасног концепта власничке трансформације, екстензивног управљања привредом, уравниловки, пљачке и затворености СР Југославија је у потпуности изгубила своје позиције у међународној размени свих цивилизацијских достигнућа. На тај начин је владајући режим трасирао пут ка све већем заостајању српске привреде и до повећања технолошке, развојне, увозне и извозне зависности Србије и Црне Горе од развијеног света.

Научнотехнолошка и увозна зависност постала је хронична, а тај проблем се неминовно и свом својом тежином пројектује баш на развој и импликације разраде и примене најсавременијих и најконјунктурнијих

технологија као што су: биотехнологија, технологија области енергетике, информативно – комуникационих система и др.

У садашњим условима које је изнедрио владајући режим, а у којима доминирају анархија, неред, нерад, пропаст научноистраживачке инфраструктуре, губитак стручног и научног потенцијала и пропаст привреде и производње, говорити о осмишљеној и конзистентној стратегији развоја науке и технологије потпуно је бесмислено, а стање у Србији и Црној Гори, у погледу могућности апликације савремених техничких достигнућа и коришћења нових технологија је поражавајуће и треба га хитно мењати, али наравно у другачијим друштвеним, политичким и економским околностима.

У оквиру глобалног плана и стратегије изласка из опште кризе у којој смо се нашли, Српска радикална странка промовише Програм развоја науке и технологије који се заснива на демократизацији друштва, дисциплини, реду и раду, и који уважава садашње и дугорочне потребе привредних субјеката за трансфером и применом савремених научних и технолошких достигнућа, посебно са аспекта валоризације природних ресурса којима наша држава располаже, као и даљег развоја Србије и Црне Горе који се заснива на знању и креативности. Овај програм је конкретан, атрактиван, остварив у свим својим деловима, и што је најважније, процњив је у одређеном релативно кратком временском периоду.

1. Истраживања у области основних наука

Владајућа монополистичка елита у Србији и Црној Гори, је зарад својих личних и себичних интереса, отимањем и пљачкањем свих друштвених вредности, пустошећи при том привреду и производњу, уништила материјалну основу научноистраживачког рада. Највише су угрожена стратешка истраживања у области основних наука која су потпуно замрла чиме је директно угрожен научнотехнолошки развој Савезне Републике Југославије.

Због одлива "мозгова" научноистраживачки радници који учествују у реализацији малог броја, углавном, безначајних пројеката и програма у области фундаменталних истраживања најчешће не задовољавају критеријуме и друге захтеве у погледу неопходне истраживачке компетентности. У позном животној добу и при крају радног века су или без икаквих научнонаставних звања или имају звање асистента; најчешће су без одговарајућих академских титула и што је најгоре без довољно научноистраживачког искуства и одговарајућих научно валоризованих резултата.

У области основних наука већина истраживачких програма и пројеката нема потребни ниво и ненаучно су засновани, а добијени резултати нису репродуктивни, нису апликативни, углавном, имају веома малу комерцијалну вредност и не оправдавају потрошњу јавних средстава. Ови програми су пројектовани пре свега да би се њиховом реализацијом остварила додатна средства којима се врши корекција бедних личних доходака научноистраживачког кадра.

Научноистраживачке организације—институте, универзитетске лабораторије и истраживачки центри у којима се врше истраживања не задовољавају прописане услове у погледу научноистраживачке инфраструктуре. Без јасне стратегије развоја науке и технологије и без одговарајуће лицендне политике, научноистраживачке организације су опремане читавом палетом најразличитијих техничких система који су често међусобно инкомпатибилни и неспојиви у функционалном и техничком смислу. Ова чињеница најбоље илуструје анархију и неред у области фундаменталних научних истраживања.

Српска радикална странка види решење ових проблема у следећем:

— Извршити потпуну приватизацију средстава за производњу у свим привредним гранама (осим у енергетици и рударству) чиме би се остварила значајне материјалне могућности и предуслови за потрбан обим инвестирања у основне и апликативне сфере науке и технологије.

— Ускладити политику, планове и програме развоја науке и технологије тако да се створи ефикасан и хармоничан систем, научнотехнолошког развоја у Србији и Црној Гори. У том контексту посматрано, овим програмом предвиђено је да државне институције финансирају, углавном, стратешки значајна основна научна истраживања и истраживања и развој технологије у области енергетике и рударства, док би се у највећој мери приватним капиталом и знатно мање капиталом из појединих фондова и из иностранства финансирале истражи-

вачка и апликативна делатност у свим осталим привредним гранама.

— Научна и истраживачка делатност у сферама високог школства финансираће се из ограничених државних средстава и из средстава невладиних институција, с тим што би се форсирало стварање приватне конкуренције државним научним установама, што би резултирало позитивним ефектима у свим сегментима развоја науке и технологије.

2. Истраживања у подручју технолошког развоја

У условима најцрње беде и сиромаштва у којима се налази Србија и народ у њој, и који су резултат опште пропасти у режији владајућег режима, истраживања у подручју технолошког развоја сведена су на меру која се у развијеним земљама сматра апсурдним. Такав обим и ниво стратешких истраживања постоји још једино у неразвијеним земљама западне Африке.

Без одговарајуће опреме и простора, финансијских средстава, довољно научно компетентних кадрова и без подршке науке и информатике, технолошка истраживања су немогућа. Због недостатка основних предуслова као и због недовољне повезаности са директном производњом постојећи институти и друге установе које се баве проблемима технолошког развоја у садашњим условима, углавном, нису у стању да дају свој активни допринос решавању проблема дифузије савремених технолошких решења на нивоу региона, као ни на нивоу читаве Србије и Црне Горе. Ови истраживачки субјекти нису кадровски и финансијски способни да реализују фузију преосталих истраживачко-развојних потенцијала која је неопходна и која би била у функцији технолошког развоја у смислу технолошке ревитализације предузећа, подизања квалитета производа и услуга, унапређења стандардизације, трансфера војних технологија у цивилни сектор, заштите индустријске својине итд. Нема услова за решење проблема доградње, развоја и дифузије технологије за ургентне развојне потребе појединих привредних сектора и привреде у целини.

Очигледно је да су истраживања у подручју технолошког развоја минимизирана, маргинализована и готово замрла, а познато је да се и онако бедна лична примања истраживачких кадрова у овој области исплаћују захваљујући дотацијама и давању "инјекција" које имају понижавајуће дејство.

Имајући у виду потребу да се истраживања у подручју технолошког развоја ставе у службу позитивних економских ефеката и што брже изласка из кризе Српска радикална

странка предлаже решење овог проблема које се састоји у следећем:

— Сачинити специфичне концепте развоја за оне сегменте привреде који захтевају висок степен поделе рада и производних програма, као нпр. металска и електроиндустрија, а за све остале утврдити оно што је заједничко на нивоу читаве Србије и Црне Горе, да би се тако створио један од основних предуслова за израду стратегије технолошког развоја.

— У највећој могућој мери, у привредном развоју, тражити ослонац на сопствене истраживачко-развојне потенцијале и на властита технолошка решења, као и на сопствена у комбинацији са страним. Ово тим пре што развој сопствене технологије све мање одговара нарасталим потребама и реалним капацитетима и могућностима привреде у Савезној Републици Југославији.

— Повећати сопствене истраживачко-развојне напоре већим улагањем у ту делатност, већим ангажовањем и материјалном стимулацијом кадрова и подизањем координације и ефикасности у овој области истраживања на виши ниво.

— Максимално стимулирати домаће иновације и омогућити њихову апликацију и њихово доношење до комерцијалне примене у свим секторима. Бржи развој проналазаштва у условима опште кризе у којој се налазимо је од приоритетног значаја.

— Омогућити знатно већи удео домаће опреме при инвестиционој изградњи и изградњи научноистраживачких инфраструктурних објеката у нашој републици.

— Створити услове за усклађен и координиран увоз стране опреме да би се избегло вишеструко плаћање лиценци за исте патенте или производе, да би се спречио увоз инкомпатибилних технологија, скратио период потпуног освајања увезених технологија и смањила велика зависност домаће привреде од иностраних компанија.

— Омогућити бржи развој процеса индустријске кооперације и заједничких улагања са иностраним партнерима, али таквим који обезбеђују што равноправније учешће домаћих произвођача, даљи развој увезене технологије као и развој домаћих стручних потенцијала.

— Уз помоћ државе, али у измењеним политичким и економским околностима, извршити организацију привреде и производње по светски признатим правилима која гарантују квалитетан производ.

— Изградити јединствен и ефикасан систем техничко-технолошких информација који би био у функцији убрзаног технолошког и укупног привредног развоја.

У реализацији развојних технолошких пројеката учествоваће научноистраживачке јединице заинтересе-

сованих привредних организација и универзитета, али под условом да задовољавају прописане услове у погледу компетентности што ће се посебно утврђивати применом одговарајућих критеријума.

3. Друштвена истраживања

Више од педесет година у Србији и Црној Гори не постоје научно заснована истраживања друштвених токова, збивања и догађаја. Квазинаучним приступом и методама истраживања кретања у друштву продуковали су се резултати задневнополитичке потребе привилеговане и недодирљиве владајуће олигархије. У ту сврху ангажоване су читаве групе лажних историографа, социолога, демографа и других аналитичара друштвених збивања.

Данас Срби плаћају крвави данак због њиховог поданичког и издајничког понашања и издаје свих, али пре свега националних интереса, власти тог народа. Кад су фалсификовали националну историју, и у спрези са владајућим режимом издали све што су могли, гурнути су на маргине друштвених догађаја, а себе и своје породице издржавају онако како су и заслужили – живе од бедних плата које више личе на милостињу и од повремених дотација које су понижавале и које им не дају да забораве злочине које су починили.

За све време владања комунистичког режима у Србији се није водило рачуна о објективним стратешким истраживањима која су од јавног интереса, пре свега, због бољег познавања и разумевања националне историје и културе као оквира и основа за бржи и ефикаснији развој друштва, правременог сагледавања кључних проблема с којима ће се српски народ и његово релевантно окружење на крају двадесетог и почетку двадесет првог века, као и због проблема и фактора који одређују свестрани развој ефикасног демократског система и демократских институција. Између осталих и то је један од разлога што се српски народ налази тамо где се налази и што живи онако како живи.

Као изразито патриотска и национална партија Српска радикална странка се залаже да се објективно и у свету прихваћеном научном методологијом уз помоћ непобитно утврђених чињеница, изврши ревизија српске историје која се односи на два светска рата и послератне периоде.

У визији Српских радикала држава би на плану друштвених истраживања финансирала само оне стратешке истраживачке пројекте који су од јавног интереса. Ту се пре свега мисли на историографска и демографска истраживања и математичко-статистичке методе пројектоване на изучавање друштвених проблема. Сви

остали пројекти и истраживања у области друштвених наука финансирали би се средствима из појединих фондова и приватним капиталом.

4. Селекција и усавршавање кадрова за научноистраживачки рад

Овај проблем је у директној корелацији с образовним системом који је у садашњој Србији и Црној Гори у сваком погледу катастрофалан. Гладна нам деца уче у хладним учионицама и вежбајући у празним кабинетима помоћу штапа и канала припремају се за носилоце развоја науке и технологије у двадесет првом веку. На факултетима иста слика – само увећана. Празне лабораторије, кабинети опремљени застарелим инструментима и апаратима, уче се методе које су у развијеном свету превазиђене и већ заборављене.

Владајући режим који је упропастио школство и систем образовања није у стању да разреши ову ситуацију на задовољавајући начин.

Свесна значаја образовног система за развој науке и технологије, као и озбиљности проблема којима је ова друштвена делатност оптерећена Српска радикална странка предлаже следећа решења:

– Приватизацијом средстава за производњу у свим секторима привреде и у свим привредним гранама, осим у енергетици и рударству, и прерасподелом капитала створити услове за потребан обим инвестирања у систем школства и целокупног образовања.

– Још у основним школама или најкасније у првим разредима средњих школа извршити, на основу одговарајућих критеријума, селекцију и посветити пуну пажњу одгоју будуће интелектуалне елите. Позитивним усмеравањем и разним подстицајним средствима (стипендије, бесплатне стручне екскурзије, посете институтима и лабораторијама итд.) ова популација ученика била би мотивисана да апсолвира интензивне образовне и васпитне програме предвиђене за најталентованије појединце, тако да у најкраћем могућем року буде оспособљена за врхунску образовну надградњу у току студија и касније, како би што пре и што квалитетније била укључена у научноистраживачки рад.

– Тако створена широка база будућих младих и перспективних научноистраживачких кадрова била би гарант успешне реализације овог програма који би се остваривао углавном кроз постуниверзитетско образовање – специјализације, магистарске и докторске студије. Из тог разлога неопходно је усагласити политику развоја науке и технологије са политиком образовања. Посматрано у том контексту овај програм предвиђа и специфичне облике едукације и усавршавање актуелних или потенцијалних ру-

ководилаца лабораторија, института и већих истраживачких центара.

Српска радикална странка се залаже за уједначавање и подизање на светски ниво услова и критеријума за стицање академских и других научних звања.

5. Набавка иностране научне и стручне литературе

Петогодишњи период владања Социјалистичке партије Србије односно њене посестрима Демократске партије социјалиста Црне Горе и режима који су оне изнедриле је период потпуне изолације српског народа који карактерише стање опште пропасти и деструкције у свим областима живота и рада. Наука није изузетак. Недостатак иностране стручне литературе и потпуни прекид протока научних и стручних информација је тешко трауматизирао и на крају довео у стање колапса ову делатност која је од изузетног значаја за сваку, па и нашу државу.

Рад на многим пројектима је прекинут без могућности да се истраживања у другачијим условима и након дужег времена наставе. Многа истраживања су изгубила актуелност, добијени парцијални резултати без могућности практичне примене су потпуно безвредни, а штете су огромне.

Режим који је уништио привреду, материјалну базу и надградњу научноистраживачког рада и који огромна средства улаже у јачање полиције и очување власти није у стању да науку и технологију стави у функцију развоја и просперитета Савезне Републике Југославије и народа у њој.

Српска радикална странка има снаге и знања да читавим низом конкретних захвата и суштинских промена изврши ревитализацију научноистраживачког рада и да га брзо и ефикасно подигне на виши ниво. У том смислу српски радикали ће учинити следеће:

– Где год постоји интерес наше државе успоставити везе са иностранством и у оквиру сарадње са страним државама, између осталог, омогућити правремену, селективну, рационалну и целисходну набавку стручне литературе која би била наменска и искључиво у функцији развоја науке и технологије и то путем стицања знања и праћењем најновијих научних достигнућа у свету.

– Коришћење стране стручне литературе (периодика, монографије и сл.) би омогућило увоз неопходних научних сазнања и достигнућа, али и потребних технологија у појединим гранама привреде. У визији српских радикала трансфер науке, технологије и опреме, али само у неопходном обиму, има приоритетан значај због тога што је гарант бржег развоја науке

и технологије и коначно привреде и економије путем:

– Усавршавања и специјализације домаће производње кроз кооперацију са страним партнерима на основу што равноправније и што повољније поделе програма производње и интеграције тржишта.

– Подизања и стабилизације квалитета производа који се верификује на међународном тржишту, постизањем међународног нивоа конструкционих решења и дизајна, одржавањем нивоа трошкова производње и продајних цена на међународном нивоу.

– Трансфера иностране опреме, при чему је нарочито значајно да у погледу квалитета и компатибилности с постојећом технологијом буде на високом нивоу.

Да би се то постигло и да би трансфер био што рационалнији и што ефикаснији, а то коначно значи што јефтинији, неопходно је да се перманентним праћењем стручне литературе дође до што брже обавештења о произвођачима стране опреме и о њеним техничко-технолошким својствима и до координираног наступа, брзе изградње неопходних објеката и благовременог оспособљавања кадрова за увођење у функцију и експлоатацију савремене увозне опреме.

Набавку научне литературе из иностранстава која је од значаја за развој основних наука финансирала би држава, док би увоз научне и стручне литературе која третира проблеме развоја технологије финансирала заинтересована предузећа, привредне асоцијације, поједини фондови итд.

6. Издавање научних публикација и одржавање научних скупова

Када је већ владајући режим одлучујуће допринео екскомуникацији Србије и Црне Горе и прекиду свих токова научних информација и научне мисли из развијеног света било је логично очекивати да ће уложити одређене напоре и предузети конкретне мере да се катастрофалне последице по науку и технологију барем ублаже. Било је логично очекивати, али владајућа монополистичка елита није предузела ништа. Није направила целовиту и свеобухватну анализу новонастале ситуације; није мобилисала релевантне факторе који би својим знањем и потенцијалом помогли превазилажењу кризе; није ни покушала да појачаним напорима ревитализује продукцију домаћих стручних и научних часописа, монографија и сл.; није организовала научне скупове који би били у функцији превазилажења проблема у области научноистраживачког рада и техно-

лошких иновација; није ни покушала да спречи даљи одлазак младих и перспективних научноистраживачких кадрова у иностранство.

Тако су представници актуелне власти директно допринели колапсу научноистраживачког рада и губитку научноистраживачког потенцијала. Они су јасно и недвосмислено показали да су неспособни, да не могу ништа и да не знају ништа осим да пљачкају и да пустоше.

Сада је на реду Српска радикална странка да покаже што зна и колико уме. Понуђена решења ће уверити све оне који су до сада били скептични и неповерљиви да српски радикали знају најкраћи пут до оживљавања научноистраживачког рада и до брзе комерцијализације његових резултата. Када је у питању издавање научних публикација и одржавање научних скупова решења се састоје у следећем:

– Упоредо са развојем науке и технологије, као израз потребе да се у што краћем временском периоду изврши дифузија добијених резултата, развијати и научноистраживачку публицистику.

– С обзиром на релативно велики број часописа из сродних подручја, међу којима су и они са недовољно заступљеним научним садржајем у најкраћем могућем року извршити њихово повезивање и рационализацију, а затим приступити покретању нових часописа у оним дисциплинама које на подручју Србије још нису довољно развијене и афирмисане.

– У контексту развоја научноистраживачке публицистике и њеног стављања у функцију развоја науке и технологије, Српска радикална странка форсираће селективнију политику и могућност оријентације појединих часописа на властите приходе. За финансирање часописа који су од значаја за развој основних научних истраживања државне институције ће обезбеђивати значајнији део средстава и већу концентрацију квалитетних кадрова који ће у њима обављати послове. Мањи део средстава обезбедила би заинтересована предузећа, поједини фондови и др.

– Афирмисани и савремено конципирани часописи би перманентном бригом за проток научно-технолошких и техничких информација и бригом за циркулисањем научне мисли из СР Југославије у свет и из света у СР Југославију, значајно допринесли развоју конкретних научних области и науке у целини. Истовремено би стварала и међународну репутацију и допринесли афирмацији Србије и Црне Горе и њихове науке.

– У време када се намеће потреба што већег убрзања, дифузије и апликације резултата научноистраживачког рада научни скупови – конгреси, симпозијуми, конференције и савето-

вања, у визији српских радикала представљају такође важан облик научног деловања коме ће се указивати адекватна пажња, а предвиђено је и редовно издавање зборника радова што представља специфичан облик научне делатности.

Одржавање научних скупова финансирале би у приближно истом износу држава с једне стране и остали заинтересовани субјекти с друге, с тим што би се политика финансирања одржавања научних скупова од значаја за државу и од међународног значаја, у највећој могућој мери везивала за приоритетне правце развоја науке и технологије.

7. Развој и функционисање система научних информација

Функционисање система научно-технолошких информација је ракрана научноистраживачког рада у данашњој Србији и Црној Гори. Конфузија, анархија и неред који доминирају процесом трансфера и дифузије информација умногоме отежавају научноистраживачки рад, умањује његове ефекте, чине га нерационалним и у потпуно огољеној форми показује сву незаинтересованост, тромост и неспособност владајућег режима.

Тамо где су компромитовани социјалисти и комунисти правили глупости и грешили на штету народа у Србији и Црној Гори а у своју корист српски радикали сигурно неће. Предложени програм развоја система научно-технолошких информација то најбоље потврђује.

Овај програм предвиђа правовремено прикупљање релевантних информација о стању и променама у области развоја науке и технологије у области научноистраживачког рада и научних ресурса, како би се омогућило валидно предвиђање и прогнозирање развоја науке, планирање и организовање научноистраживачког рада, апликација постигнутих резултата и подизање научних потенцијала.

За рационално прогнозирање развоја науке и технологије и за планирање и програмирање научноистраживачког рада неопходно је располагати сређеним и систематизованим информацијама о прошлом и садашњем стању, као и о стању које се предвиђа. Скупове тих информација чине:

– Информације о организацијама које се баве научноистраживачким радом;

– информације о научним радницима који су запослени у научним организацијама;

– информације о материјално-техничкој опремљености научних организација;

- подаци о научнотехнолошким и научнотехничким информацијама;

- подаци о комуникацијама и сарадњи у научноистраживачком раду;

- подаци о научноистраживачким програмима и пројектима;

- информације о прогнозама и плановима научноистраживачког рада;

- информације о ефектима научноистраживачког рада и

- информације о научним открићима и патентима.

Српска радикална странка предвиђа оснивање одговарајућег аутоматизованог информационог система и следећих подсистема које треба пројектовати:

- Подсистем који обухвата организације које се баве научноистраживачким радом. У њему се врши прикупљање, припрема, систематизација и обрада релевантних података који се односе на поменуте организације.

- Подсистем евиденције научног кадра треба да обухвати податке на основу којих је могуће анализирати структуру кадровског потенцијала, флукуацију научног кадра, рационалност коришћења научног кадра, структуру научног подмлатка, састав руководећег кадра у научноистраживачком раду и др.

- Подсистем материјалнотехничке опремљености научних организација који треба да садржи евиденцију, план набавке и податке о техничким и функционалним карактеристикама опреме и других средстава за рад научноистраживачких организација.

- Подсистем научноистраживачких информација чији садржај треба да омогући сагледавање и употребу свих података о библиотечком фонду (број књига, публикација и број и врсте часописа) којима располаже научна организација, о издавачкој делатности истраживачких организација, о објављеним и другим научним и стручним радовима научноистраживачких радника - магистарске радове, докторске дисертације и др.

Подсистем комуникација и сарадње у научноистраживачком раду који би требао да садржи податке и омогући приступ информацијама о:

а) карактеру и садржају комуникација између организација које се баве научноистраживачким радом унутар државе као и изван ње,

б) научним скуповима - конгресима, конференцијама, симпозијумима, семинарима итд., на нивоу државе као и о међународним научним скуповима,

в) различитим видовима сарадње између научноистраживачких организација на државном нивоу као и на

међународном плану (заједнички програми и истраживачки пројекти, усавршавање кадрова, заједнички научни скупови, заједничка издавачка делатност итд.),

г) сарадњи са другим организацијама и појединцима.

- Подсистем научноистраживачких програма и пројектата који треба да омогући евидентирање, анализирање и оцењивање пређашњих и садашњих научноистраживачких програма и пројектата, односно организовање, координацију и контролу научноистраживачких пројектата чија је реализација у току.

- Подсистем организовања развоја науке и планирања научноистраживачког рада чија је функција развој методолошких решења и одговарајућих математичкостатистичких и компјутерских модела за:

а) прогнозирање развоја науке и технологије,

б) предвиђање друштвеноекономских ефеката развоја науке и технологије,

в) планирање научноистраживачког рада и развијање научноистраживачких програма за одређени временски период, нпр. за период од пет година,

г) предвиђање најважнијих научних проблема у појединим областима науке,

д) предвиђање потребних научних потенцијала за решење тих проблема,

ђ) предвиђање рокова потребних за решење проблема о којима је реч,

е) предвиђање финансијских ефеката који ће се постићи решењем актуелних проблема.

- Подсистем оцењивања научноистраживачких пројектата и ефеката научноистраживачког рада који треба да буде у функцији развоја критеријума (логистичких, епистолошких, економских и др.), методолошких поступака и компјутерске моделе за оцењивање:

а) научноистраживачких пројектата и програма,

б) резултата научноистраживачког рада и њихове практичне применљивости.

- Подсистем евиденције научних открића и патената који треба да обухвати евиденцију и омогући праћење и анализу савремених научних открића, изума и патената на домаћем и иностраном плану.

Овај програм Српске радикалне странке предвиђа и пројектовање аутоматизованих информационог система. Реч је о посебном и сложеном методолошком проблему који обухвата прикупљање, трансмисију, органи-

зовање, обраду, чување и достављање података и информација на коришћење. Пројектовање овог система одвијао би се, према овом програму, sukcesивно кроз низ методолошких етапа да би се на крају успоставио целокупан систем акција које је неминовно неопходно предузети од зачетка идеје па до потпуне имплементације.

8. Подстицање активности научних и стручних друштава

Наша деца и омладина у данашњој Србији су без заштите. Све негативне и неповољне политичке појаве и трендови у нашем друштву свом жестином шибају ову, у сваком погледу најосетљивију и највреднију, популацију. То није случајно. Владајући режим на све могуће начине покушава и углавном успева да узме "под своје" генерације које ће у блиској будућности бити носиоци развоја нашег друштва и наше државе.

Сви програми - образовни, васпитни па чак и телевизијски конципирани су тако да се спречи афирмација правих вредности и да се истовремено младим генерацијама на време наметне поданички менталитет. Ефекте овакве васпитне и образовне политике као и стање духа младих у Србији и Црној Гори најбоље илуструје садржај графита написаног на фасади једне зграде који гласи: "Мењам мозак за Рибок патике и панталоне од цинса".

Пакленој намери владајућег режима енергично се супротставља Српска радикална странка која има програме чија ће реализација разним конкретним захватима и променама, омогућити да младе генерације у Србији и Црној Гори стасавају у паметне, креативне и способне појединце који ће истовремено бити и чврсти, праведни и неумољиви домаћини и владари своје отаџбине.

Један из читавог низа таквих је и програм подстицања активности научних и стручних друштава у функцији развоја науке и технологије, кроз чије активности би се, одговарајућом селекцијом и различитим подстицајним средствима, помогло стварање широке базе младих и перспективних научноистраживачких кадрова. Осим тога, рад ових друштава ће позитивно утицати и директно доприносити развоју научнотехнолошке и техничке културе и дифузији научног знања. Све заједно, према плану и програму Српске радикалне странке, има за циљ стварање позитивне друштвене климе за развој науке, подизање нивоа критичке друштвене свести, демистификацију науке, подстицање и неговање научних и истраживачких аспирација, пре свега, младих и подизање

општег културног нивоа и сензибилности за научноистраживачки рад.

Опште и специфичне делатности и активности научних и стручних друштава у функцији развоја, популаризације и промоције науке, према овом програму, финансирали би поједини фондови, заинтересоване привредне организације, и непривредне приватне институције с једне, и државне институције с друге стране, у приближно истом износу.

9. Повратак научноистраживачког кадра из иностранства

У последњих пет година из наше државе је отишло више од пет хиљада младих, талентованих и перспективних научника и истраживача са звањима специјалиста из појединих области и са титулама магистра и доктора наука. Губитак научноистраживачких кадрова у тако високом проценту и у тако кратком временском периоду, без тешких последица, не би могла да издржи ни једна земља на свету. Само у финансијском смислу губици су једнаки економској катастрофи која нас је задесила.

Одлазила су и још увек одлазе високостручни кадрови свих профила, али највише стручњаци из најконјунктурнијих области – електронике, физике, математике, хемије, медицине... Напуштали су своју земљу са осећањем страха и ужаса јер је владајућа олигархија антагонизовала наше друштво више него што су то и најцрњи песимисти могли да претпоставе.

Уништавајући материјалну базу научноистраживачког рада, научноистраживачку инфраструктуру и наглим срзавањем животног стандарда режим је код талентованог и перспективног научноистраживачког кадра подстицао осећање бесперспективности и просто га подстрекавао на одлазак. То је главни разлог што управо сада иселјавање интелектуалне елите поприма застрашујуће размере и што око 40 процената од укупно анкетираних научне популације има емиграционе намере. Уз то је око 35 процената анкетираних предузело конкретне мере за реализацију свог одласка.

Владајући режим који је издао националне интересе српског народа, опљачкао све што је могао и који нема одговоре ни за један од актуелних друштвених проблема није у стању да створи услове за ревитализацију научноистраживачког рада и за развој науке и технологије.

С друге стране, српски радикали су свесни да губитак талентованог, високообразовног кадра озбиљно угрожава постојеће научне ресурсе, технолошки прогрес и економски раст

нашег друштва, и шта је још важније, знају да се не може реализовати план развоја науке и технологије без компетентних научноистраживачких радника. То је полазна основа за решење проблема повратка наше интелектуалне елите из иностранства.

У првој фази реализације овог програма Српска радикална странка ће сачинити банку података о популацији научноистраживачких радника у емиграцији и о њиховим плановима, могућностима и условима за повратак. Затим ће активном политиком повратка научноистраживачких кадрова који су емигрирали из Србије и других српских земаља, и посебно активном политиком садржавања домаће научне елите обезбедити све оне привилегије и услове живота и рада које су имали, или које би имали у земљама развијеног света како би били мотивисани и сигурни да ће моћи у својој земљи реализовати своје идеје и афирмисати свој научноистраживачки потенцијал, на корист себи и читавој заједници у којој су пошкли.

Онима који немају услова и не желе да се врате Српска радикална странка ће понудити конкретне предлоге и планове за сарадњу са научноистраживачким институцијама у нашој држави. При томе ће се подстицати и максимално користити могућности које пружају међународни програми истраживања и који су у функцији развоја науке и технологије.

У визији српских радикала и у измењеним друштвеним, политичким и економским условима влада би, али и невладине институције, активно помагале у стварању финансијских и других услова за повратак научноистраживачког кадра из емиграције и за њихову реинтеграцију у наше научноистраживачке институције и њихове активности.

10. Научноистраживачка инфраструктура

Пропаст и уништавање инфраструктурних објеката посебан је проблем у области научноистраживачког рада. У овом сегменту делатности, која је у сваком погледу од изузетног друштвеног значаја, најбоље се види сва индолентност, неспособност и незаинтересованост владајућег режима који је својим нечињењем учинио све да научноистраживачки рад у Савезној Републици Југославији потпуно замре.

Зграде које користе научноистраживачке институције су потпуно запуштене, а простор се нерационално и ненаменски користи; често се издаје у закуп и предмет је разних манипулација у којима се средства од за-

купнине преливају у приватне цепо-ве.

Због недостатка јасне концепције и глобалне стратегије развоја науке и технологије куповани су апарати и опрема која је често била инкомпатибилна са постојећим технолошким системима и која се због тога ограничено користила или се није користила уопште. И она опрема која је била у функцији није се чувала, није редовно сервисирана, израбована је до крајњих граница и њена употребна вредност је веома мала. О куповини нових савремених инструмената, апарата и опреме у последњих пет година није се ни говорило.

Српска радикална странка има снаге, моћи и знања да овај крајње неповољан тренд по научноистраживачке ресурсе заустави и преокрене у супротном – позитивном правцу и то на начин који је предвиђен овим програмом, који обухвата изградњу, прибављање и давање на употребу, под одређеним, строго прописаним условима, објеката научноистраживачке инфраструктуре, као и њихово рационално одржавање. Основни принцип, за који се залажу српски радикали, је да у највећој могућој мери инфраструктурни објекти буду у приватном власништву.

Власничком трансформацијом научноистраживачког система и додатним улагањима у развој истраживачких капацитета основаће се националне лабораторије и центри за научна и технолошка истраживања (центри за дистрибуцију, дифузију и апликацију технологија и знања, а затим инфраструктура која недостаје, акредитоване лабораторије, центри за техничко-технолошке информације, технички испитивачки центри и др.)

Ови инфраструктурни објекти морају се успоставити као приватни, као јавни или као мешовити за чије успостављање је потребна подршка државних институција.

Према Програму Српске радикалне странке државне институције ће благовремено предузети мере за модернизацију рада и опремање организација надлежних за стандардизацију, мере за драгоцене метале, за патенте и за информатику, а затим за успостављање рада банке за биљне и анималне генетичке ресурсе.

У оквиру овог програма пројектоваће се подпрограми за повезивање домаће мреже истраживачке инфраструктуре са међународном и подпрограми за коришћење међународних научних институција.

У Београду, април 1996.

Централна отаџбинска управа
Српске радикалне странке

МЕМОРАНДУМ О СИСТЕМУ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

I. Начелна разматрања

У последње време код нас је посебно изражена тежња за tzv. "улазак у Европу и развијени свет". Нажалост, једна природна и логична тенденција је најчешће само декларативног и политичко-маркентишког карактера. У неким политичким круговима и институцијама се гласно и агресивно покушава бранити теза да је потребан и довољан услов да се та улазница обезбеди, испуњавати сваки захтев који из тог света долази, па и по цену пристанка на губљење сопствене државности и суверености.

Такви политички тонови долазе и од већине опозиционих странака и од владајуће странке, тако да та појава може изазвати одређену збуњеност у народу, јер на први поглед делује парадоксално. Међутим, циљ овако игнорисане политике је: овим првим да уз помоћ Запада дођу на власт, а овим другим да остану на власти, а заједничко и једним и другим је, да не питају за цену, да им се сваком на свој начин тај циљ и оствари.

Српска радикална странка, такође, сматра да је неопходно што пре поставити део развијеног света али се наши начини и методе тог уласка дијаметрално разликују од наведених. У тај свет се може ући и у њему опстати само на равноправним основама, односно сопственим снагама, а нарочито науком, знањем, развијеном и конкурентном привредом, поштовањем, а не негирањем националних вредности и јаком и уједињеном националном државом.

Због тога смо као странка често мета напада из оних светских центара моћи чији је једини циљ да нас као народ и државу доведу у сваку врсту зависности, тј. да од нас створе колонију у сваком погледу, односно да нас, уз помоћ домаћих присталица уласка

у Европу по сваку цену, елиминишу и као народ и као државу.

У целом концепту ових проблема на првом месту је свргавање комунистичке власти, која је у протеклих педесет година својом политиком допринела економској и моралној беди у којој се нашао народ и држава и тако директно охрабљивали оне којима је одувек био циљ да нас виде на коленима и у безизлазном положају.

Свргавањем те власти створили би се услови за сваки напредак и за постављање свих друштвено-економских сегмената на правилне основе без идеолошких застрањивања и погубних експеримената.

То би, између осталог, омогућило и хитну и неопходну радикалну реформу школског система, која би омогућила развој науке, привреде и опште просвећености народа у националном, културном и сваком другом погледу.

Створили би се услови за развој демократије и правне државе, а што би нас све заједно промовисало у равноправног члана развијеног света.

Посебну пажњу треба посветити основном васпитању и образовању, јер је оно везано за период формирања личности младог човека и његово емоционално, социјално сазревање и формирање националне свести.

У реформи школског система не нудимо никакве оригиналности које су саме себи циљ, већ нудимо кореништу реформу која представља синтезу свих позитивних искустава развијеног света из ове области.

Основни циљ нашег програмског опредељења за школство је да створимо школу према ученику, а не ученика према школи, а што ће омогућити максималан развој склоности сваког ученика и тако га припремити за перманентно самообразовање, како би на

свом будућем радном месту био у стању да прати развој науке и технологије.

Други важан задатак школе био би у њеној васпитној функцији, која би била заснована на провереним вредностима националног предзнака, као и општим вредностима које је време потврдило као такве.

II. Основно васпитање и образовање – основна школа

1. Опште напомене

А) Основно васпитање и образовање је обавезно за сву децу од 7 до 15 година која су ментално и физички здрава,

Б) Основну школу оснива држава, са могућношћу да могу бити и приватне, а према програму и условима које пропише Министарство просвете,

В) Све основне школе морају имати исте услове за напредовање ученика и развој њихових склоности,

Г) Основне школе се финансирају из државног буџета, а на основу броја ученика, броја одељења и броја запослених. Потребна финансирања основних школа из једног извора (државног буџета) је да се обезбеде идентични услови за рад свих основних школа,

Д) Школе могу оснивати и фондове за додатно финансирање путем спонзорства, донаторства и на друге начине који су законски засновани,

Е) Верска настава се уводи од I разреда основне школе, с тим што је похађање ове наставе добровољно и без оцењивања,

Ж) Сексуално васпитање је обавезно за школе, а које ће бити реализовано у форми курсева, предавања и ангажовањем свих профила стручњака из ове

области (лекара, психолога, педагога),

3) Школа ће имати и посебан задатак на развијању еколошке свести, тј. развијању свести код ученика о потреби неговања и очувања здраве животне средине,

И) У школи ће бити забрањено деловање политичких партија, а сви радници школе могу се политички потпуно слободно ангажовати ван школе,

Ј) Сви остали услови око оснивања, организације рада, напредовања ученика, заснивања радног односа у школи и друга важна питања из делокруга рада основне школе биће дата у Закону о основној школи.

2. Наставни планови и програми

А) Извршити потпуну ревизију свих наставних програма и ослободити их непотребних садржаја, тј. извршити њихову рационализацију и усклађеност са најновијим научним достигнућима.

Б) Из програма избацити све садржаје идеолошке природе, односно све оне садржаје који су за циљ имали негирање националних и патриотских осећања, пропагирајући интернационализам и комунистичку идеологију.

В) У свакој наставној области морају бити донети програми у два нивоа сложености: један за ученике који у одређеној области показују склоност, природне предиспозиције и талент (виши ниво сложености) и други за ученике који у тој области не показују склоност и предиспозиције (нижи ниво сложености).

Г) Посебну пажњу посветити изради програма националне историје који поред образовног значаја имају и највећи васпитни значај.

Д) Период тзв. НОБ-а и Резолуције дати у објективном светлу, тј. као грађански рат који су изазвали комунисти са јединим циљем да дођу на власт, са свим погубним последицама њихове владавине по српски народ и државу.

Ђ) Донети програм информатике са којим би били упознати сви ученици, а са његовом реализацијом започети од првог разреда основне школе.

Е) Програме страних језика конципирати тако да омогуће ученицима да савладају основну конверзацију потребну у свакодневном животу и са њиховом реализацијом започети, такође, од првог разреда основне школе.

Ж) Програм еколошког васпитања мора бити свакодневно присутан и

негован кроз све наставне садржаје и облике рада.

З) Програм сексуалног васпитања мора имати, између осталог, за циљ да упозна ученике са природом зачећа и рађања, употребом контрацептивних средстава, последицама абортуса по здравље жене и потреби рађања као природном чину за продужење врсте и опстанак нације.

И) Програм верске наставе донео би Синод српске православне цркве у сарадњи са министарством просвете и имали би за циљ да упознају ученике са историјатом хришћанства и пралославља, са највећим вредностима наше духовности и нашим коренима, као и да код самих ученика изграђују и негују духовне вредности.

Ј) Сви наставни програми морају бити тако конципирани да поред образовне димензије имају и васпитну,

К) Наставни планови морају омогућити сваком ученику да у школи највећи део времена проведе бавећи се оним садржајима за које има природних склоности и за које показује интересовање.

Л) Израда наставних програма би била поверена највећим стручњацима из појединих области, како из области теорије, тако и из праксе.

Љ) При изради програма користила би се и најбоља решења у земљама са развијеним школским системом.

Наставни програми морају бити подложни сталним променама, а нарочито у области природних наука у којима су нова научна открића свакодневна појава, како не би постали анатхони и неактуелни.

Они науку на овом узрасту морају презентовати на популаран начин и на начин који је доступан ученику, односно његовим менталним, физичким и другим способностима, пазећи при том да се научне чињенице не банализују.

Програми морају бити тако компоновани да омогуће ученику да схвати основне законитости на којима почивају природни и друштвени системи, да упозна садржаје основних појмова из тих области, да му омогуће да научи да решава једноставне проблеме, као и да му створе основу за даље школовање и напредовање.

3. Настава

У садашњој школи преовлађује класична настава, која се у организационом и дидактичком смислу није мењала од свог настанка.

Основни облик рада је фронтални (исти захтеви за све ученике), са застарелим предметно-часовним системом, који је прилагођен тзв. просе-

чном ученику (који реално не постоји) и са строго дефинисаним распоредом часова.

Овако организована настава спутава максималан развој склоности сваког ученика и приморава их да постижу позитиван успех и у оним областима за које немају природних предиспозиција, а што код ученика ствара негативан однос према школи и школским обавезама.

Настава мора бити тако конципирана да сваком ученику омогући да у највећој могућој мери исказе и развије своје склоности и да их ослободи обавезе да се исказују у оним областима за које немају интересовања и природних претпоставки.

Овакав приступ би школу учинио привлачним местом и она би престала да буде узрок досадашњим траумама, због своје репресивне природе, а којима су били изложени и ученици и њихови родитељи.

Због свега наведеног у настави треба предузети следеће мере:

А) Извршити реформу наставе, односно њене организације, тако да она временом, које је потребно да се реформа припреми и реализује, омогући да се школа што више приближи моделу тзв. "слободне школе":

Б) Предметно-часовни систем поступно замењивати слободним активностима ученика, тј. изборном наставом са флексибилним распоредом часова.

В) Од првог до четвртог разреда основне школе користити игру као метод сазнавања и развијања склоности, јер је она најближа деци на том узрасту као њихова најприроднија активност.

Г) Све школске обавезе и обавезе у вези са школом би биле на овом узрасту реализоване у току времена које ученик проведе у школи, без садашњих домаћих задатака који су "школску нервозу" преносили и у породицу, а што се негативно одражава на нормалан психо-физички развој детета и онемогућава му слободно време, односно нормалну породичну атмосферу.

Д) На овом узрасту се укида класично оцењивање (бројчано), а за сваког ученика се води досије у који се уносе сви најзначајнији подаци о његовим склоностима и напредовању.

Ђ) Настава у периоду од петог до осмог разреда би била тако организована да омогући ученику да највећи део времена у школи посвети оним областима, односно оној области, за које показује највише способности и интересовања.

Е) Области у којима ученик не показује природни дар и интересовање, биле би кроз наставу, за њега органи-

зоване само на информативном нивоу.

Ж) Ученици би на овом нивоу школовања били оцењивани само из оних наставних предмета где они могу објективно постићи у даљњем школовању значајнији успех и што би им била основа за њихово будуће занимање.

З) Овакав приступ оцењивању би елиминисао садашњу потребу да поједини ученици морају понављати разред, јер нису успели постићи позитиван успех из свих наставних области.

И) Домаћи задаци на овом узрасту би били индивидуални и то у форми праћења стручних часописа, стручне и популарне литературе, праћењем школског ТВ програма, слушањем аудио касета, гледањем видео касета и слично.

Ј) Наставник би имао сталну обавезу праћења напредовања ученика, као и обавезу да му омогући да максимално развије своје склоности и способности, а без свакодневне "претње" оцењивањем и проверавањем знања.

К) У настави би повремено могли бити ангажовани и стручњаци разних профила који постоје у одређеној средини, као и ангажовање ђачких родитеља, а кроз форму курсева, демонстрацијом одређених вештина и знања, предавањима и слично, што би могло заинтересовати ученике за даље напредовање и учење.

Овде су дати само неки принципи на којима би била организована настава у основној школи, с основним циљем да је приближи ученику и да му омогући да максимално развије своје склоности и да се припреми за даље напредовање.

За реформу школе и наставе за коју се залажемо и која је неопходна, потребан је период од најмање 10 година за све потребне припреме и њену потпуно реализацију од I до VIII разреда. Та чињеница сама за себе говори колико је погубна небрига садашње власти да се у овој области приступи најрадикалнијој реформи, која би нам омогућила да уз велике напоре, бар значајније смањимо дистанцу између нас и развијеног света. Свако даље чекање ту дистанцу увећава, тако да нам ускоро никаква реформа више неће помоћи.

Међутим, потребно је и пре осмишљавања праве реформе учинити све да се у оквиру постојећих педагошко-дидактичких решења, учини све што школу може учинити савременијом, рационалнијом, ефикаснијом и ближом ученику и његовим интересовањима и могућностима.

4. Наставници

Најзначајнију улогу у реализацији васпитно-образовних захтева који се постављају школи имају наставници, односно просветни радници.

Њима је поверен један од најодговорнијих послова и задатака које један народ има, јер им је поверио своју душу, у намери да од њих "створе" праве људе, васпитане и образоване, да могу на себе прихватити огроман задатак да после својих родитеља унапред оно што су они започели и тако створе услове за опстанак и народа и државе.

На жалост, садашња власт не брине ни за опстанак народа, ни за опстанак државе, већ само за сопствени опстанак на власти, па је положај просветних радника под овом влашћу маргинализован и доведен до ступња који вређа достојанство ових људи.

Наравно да се такав однос према просветним радницима у пуној мери рефлектује и на њихов рад и целокупну радњу и сваку другу атмосферу у школи, а што оставља несагледиве последице не само на ефикасност рада, већ и на психо-физички развој ученика.

Због тога из школе "беже" и наставници и ученици, тако да се већ увелико суочавамо са дефицитом ових кадрова који у неким наставним областима узима алармантне димензије.

Позната је чињеница да васпитавајући и образовати могу само васпитани и образовани из чега произилазе и основна одређења Српске радикалне странке у решавању овог проблема, од којих дајемо само најважнија и то:

А) Изједначити положај просветних радника са положајем запослених у другим државним институцијама у зарадама и другим правима из радног односа, имајући у виду школску спрему.

Б) Учинити све да просветни радници схвате да је основни узрок њиховог тешког положаја садашња власт, како би се и сами максимално ангажовали у рушењу те власти и тако заједно створили услове за оптимално и адекватно решавање свих проблема, па и проблема материјалног положаја просветних радника.

В) Наставничке школе и факултете опремити најсавременијим наставним средствима, а као наставни кадар ангажовати најпознатије стручњаке из одговарајућих области.

Г) Пронаћи начине за најповољније услове за решавање стамбених потреба просветних радника, а нарочито тамо где се јавља дефицит у одређеним кадровима.

Д) Пронаћи и друге стимулативне мере (посебан додатак за рад на селу, приоритет код запошљавања у граду после извесног временског периода на раду у сеоској основној школи, олакшице код набавке огрева и слично), како би ово занимање постало привлачно и за најбоље ученике и студенте.

Ђ) Донети кодекс који мора да испуни просветни радник да би се бавио овим послом и настојати да се уз помоћ државе те норме што пре испуне, како би просветни радник постао цењен у својој средини у мери коју захтева значај његове професије.

Е) Увести обавезно усавршавање наставника у току године, где би предавачи били универзитетски професори и други најпознатији стручњаци, како би наставник био стално у току најновијих научних достигнућа.

Ж) Донети план и програм потребних наставничких школа и факултета, а наставне програме у овим школама прилагодити захтевима времена у коме живимо, новој концепцији школе и времену које долази.

З) Укинути надзорничку службу која је спутавала рад наставника и терала га да робује задатим методама и формама рада и контролу рада наставника препустити управи школе, школском одбору и министарству просвете када се за то укаже потреба.

И) Омогућити сваком наставнику напредовање у служби, како би и на тај начин био стимулисан на већи рад и усавршавање.

Ј) Преузети и сва позитивна решења кадрове проблематике из других развијених држава, а која су у оквиру наших могућности.

5. Ученици

Школа постоји због ученика и зато је ученик најважнији чинилац у том систему и све мора бити прилагођено њему и његовим могућностима, како би оне биле развијене и унапређене на прави начин и максимално, а што је онда и у интересу друштва у целини.

У садашњој школи ученик је најчешће у ситуацији "принудног рада", изложен свакодневном репресији мноштва чињеница које мора да запамти и репродукује, без обзира да ли их разуме и да ли су битне за његово даље напредовање и усавршавање.

У реформисаној школи коју предлаже Српска радикална странка, положај ученика у школи се битно мења и школа се прилагођава ученику у свим својим сегментима.

Поред већ наведеног у овом материјалу посебно истичемо следеће:

А) Ученик у школи не може бити изложен ни једном облику репресије.

Б) На основно-школском узрасту ученик је дете и у буквалном смислу те речи, тј. у периоду детињства, као најважнијег периода у животу сваког човека, тако да школа мора бити место где ће се потребе детињства и нормалног психофизичког развоја природно и несметано развијати.

В) Ученик у школи не сме бити изложен идеолошким притисцима и манипулацијама било које врсте.

Г) Однос према обавезама, потреба за сталним учењем и усавршавањем, неговање културног рада, усвајање моралних норми, прихватање хуманистичких принципа, развијање патриотских осећања и друге важне васпитно-образовне задатке школе, треба стрпљиво и без присиле изграђивати у свести ученика, имајући увек на уму њихов узраст и могућност прихватања и разумевања садржаја наведених појмова.

Д) С обзиром да школа није једини васпитно-образовни чинилац који утиче на формирање личности ученика, предузети све мере да школа, поред породице, за ученика буде најпривлачнија и најауторитативнија.

Е) У свакој школи организовати педагошко-психолошку службу која би на време реаговала и помогла ученику у решавању његових проблема који су доста чести на овом узрасту (период пубертета).

Ж) Однос наставника према ученику и ученика према наставнику мора бити заснован на традицији нашег народа у опхођењу млађег према старијем, с тим што се ауторитет наставника мора првенствено заснивати на његовом знању и његовим моралним и карактерним особинама.

З) Ученику у школи не може бити ускраћен ни један облик активности, за који он показује интересовање, због његових материјалних прилика.

Српска радикална странка ће по освајању власти овим питањима осветити највећу могућу пажњу, знајући да је наша будућност у нашој деци. Тако ће време везивања црвених марама и идеолошке манипулације децом која се може назвати и духовним геноцидом, заувек бити протерано у историју.

6. Опремљеност школа – материјална основа рада школа

Опремљеност школе наставним средствима је значајан фактор који утиче на рационализацију и ефикасност наставног процеса. На данашњем степену развоја науке и заштита савремене технологије, нас-

таву није могуће ни замислити без савремених наставних средстава и опремљених кабинета.

У садашњој школи је стање по овом питању онако како је стање у школи у целини гледано, а то значи на врло ниском нивоу. Изузетак су поједине школе у већим центрима где је и концентрација власти и намењене су деци припадника те власти, а док већина ученика из провинције није била у прилици да види ни једно савремено наставно средство, а поготову да га користи.

Овде ћемо навести само неопходан минимум те опремљености имајући у виду економске прилике у земљи у које нас је увела поменута власт.

Свака потпуна осмогодишња школа мора имати следећи минимум опремљености:

А) кабинете за наставу физике, хемије и биологије,

Б) кабинет страних језика са комплетном аудио опремом,

В) информатичку учионицу са десет микро рачунара и једним ПС рачунаром са штампачем,

Г) телевизор са видеорекордером у свакој учионици,

Д) радионицу за техничко образовање са потребним алатима и мерним инструментима,

Е) салу за наставу физичког васпитања,

В) библиотеку, која ће поред књига обавезно имати и часописе из свих наставних области,

Ж) медиотеку која ће имати аудио и видео касете на којима би били снимљени садржаји који би помогли ученику да своја знања прошири и упозна оне процесе и појаве за које у школи не постоји могућност њихове демонстрације,

З) школску кухињу са трпезаријом,

И) и друга позната наставна средства и опрему без којих се настава не би могла одвијати на задовољавајући начин.

7. Школска мрежа

У планирању школске мреже мора се поћи са аспекта рационализације школског система, али се не може допустити ни један рестриктивни приступ код овог планирања.

Овде ћемо навести само неке опште критеријуме код оснивања основних школа, док ће сви остали потребни и конкретни услови бити дати у Закону о основној школи:

А) Основна школа се оснива у сваком насељеном месту и у његовом делу, а једини критеријум мора бити број ученика, јер се остали услови морају обезбедити.

Б) Садашње велике школе са великим бројем ученика и великим бројем ученика по одељењу, треба временом расформирати и основати две или више мањих основних школа, које лакше функционишу и остварују своју улогу.

В) У мањим местима (сеоским срединама) треба бити максимално флексибилан када је у питању број ученика.

Г) У оним срединама где није могуће основати потпуну основну школу учинити то у једном месту за више околних насеља, а ученицима обезбедити превоз.

Д) У брдско-планинским крајевима са малим и међусобно удаљеним селима и са малим бројем ученика, проблем функционисања школа и организацију наставе, решити на начин како је то урађено у другим земљама у сличним ситуацијама.

III. Средње школе

Програмски приступ Српске радикалне странке овом ступњу образовања и васпитања је у основним принципима идентичан или сличан оним које смо дали за основну школу.

Међутим, имамо у виду специфичности овог ступња школовања, па ћемо указати на начине и методе нашег приступа у решавању проблематике средње школе у делу у којем се она разликује од основне школе.

За разлику од основне школе чији је задатак да ученике упозна са основним појмовима и законитостима, средња школа има задатак да ученика припреми и оспособи за једно конкретно занимање, тј. да ученику омогући да стекне знања која су применљива у пракси и која ће му омогућити да се бави једним конкретним послом.

А) Средње школе могу бити државне и приватне и оснивају се под истим условима.

Б) Држава оснива средње школе водећи рачуна о кадровима који су потребни привреди и државним установама.

В) Обавеза Министарства просвете је да у сарадњи са предузећима и установама изради план уписа ученика у средње школе, а који мора садржавати: број потребних одељења и ученика као и мрежу средњих школа.

Г) Држава посебним мерама стимулише упис ученика у оне средње школе за које постоји посебан интерес државе (нпр.: пољопривредне школе у пољопривредним регионима и сл.)

Д) У државним средњим школама ученици не плаћају школарину.

Е) Мора се обезбедити сваком ученику који заврши основну школу упис у средњу школу, а на основу знања и способности које покаже на пријемном испиту.

Ж) Средње школе могу бити: гимназије, средње стручне школе у трајању од четири године и занатске школе у трајању од две и три године.

З) Државне средње школе се финансирају из државног буџета.

И) У финансирању средњих школа могу учествовати и предузећа која имају посебну потребу за неком врстом радника, а на основу уговора који школа склапа са предузећем.

Ј) У средњим стручним школама однос броја часова стручних и општеобразовних предмета је 7:3.

К) Министарство просвете доноси нормативе о опремљености средње школе, имајући у виду да средња стручна школа има превасходан задатак да ученика стручно образује и да га припреми за конкретан посао.

Л) Настава информатике, еколошко васпитање, сексуално васпитање, страни језик и матерњи језик су обавезни у свим средњим школама.

Љ) Ученици средње школе се оцењују из свих стручних предмета и оних општеобразовних предмета који су битни за ту струку.

М) Верска настава у средњој школи се организује, а похађање ученика ове наставе је добровољно.

Н) Поред гимназија друштвеног, природног смера и математичких гимназија, основати и средње школе из других области, које би биле намењене изразито талентованим ученицима и њима посветити посебну пажњу и бригу.

Њ) Средње стручне школе могу организовати и курсеве за оне ученике који из различитих разлога нису у могућности да прате редовну наставу и тако их припремити за најједноставнија занимања

IV. Високошколско образовање

Промене које су се догодиле у друштвено-политичком систему СРЈ последњих година, непосредно су се одразиле и на област високог образовања посебно у начину управљања овом делатношћу.

Актуелна стварност СРЈ и једна од највећих криза у којој се наша СРЈ захтева да се у читавом низу неопходних промена нађе и најадекватније решење за статус високог образовања на свим нивоима.

Оживљавање неокомунизма у Србији и Црној Гори, сатанизација српског националног бића, сепаратистичке тенденције националних мањина, и низ других проблема захтева

савременију и ефикаснију просветну политику.

Да би се неопходан прогрес на универзитетском образовном плану могао постићи, образовање као цивилизацијску тековину морамо демократизовати и реформисати. Тај процес мора започети одмах, и трајаће све догледне док образовање не постане основа економског, културног, политичког и социјалног преображаја.

1. Најзначајнији проблеми универзитетског образовања уочени у пракси

Неодговарајући статус образовања је последица рђаво вођене просветне политике коју су водили нестручни кадрови и поданици режима. Ту спадају:

1. непостојање јединственог образовног система,
2. нерационалност и нефункционалност система образовања,
3. неприлагођеност наставних програма на свим нивоима школовања садашњим потребама и светским стандардима,
4. непостојање конкуренције и сталне провере способности и стручности наставних кадрова,
5. неодговарајућа мрежа факултета и њихова велика уситњеност,
6. несигурни извори финансирања,
7. формализам и шематизам у извођењу наставе,
8. значајна бирократизованост образовања,
9. застарело законодавство,
10. неселективност кадрова упућених на наставничке послове,
11. онемогућавање наставних кадрова да учествују у припреми школских закона и програма,
12. недостатак савремених учила и литературе,
13. понижавајући материјални положај образовања,
14. некомпетентна педагошко-инструктивна и надзорна служба, итд.

Због тога Српска радикална странка предлаже:

1. Израду нове концепције студијских програма који би били прилагођени најновијим достигнућима науке,
2. хитно покретање иницијативе за промену закона о високом школству, и неких одредаба Устава, у циљу демократизације образовања и тражења бољих решења,
3. деатизацију образовања,
4. дешематизовање наставничког рада,
5. нормирање броја административних радника запослених у образовању,
6. актерима ранијих реформи и осталим учесницима у њиховим при-

премама онемогућити рад на таквим пословима.

2. Демократизација високошколског образовања

Поред општих начела демократизације, демократизација високошколског образовања ће од просветних радника захтевати политичку културу, високу стручност и високе моралне квалитете. Значајним кораком најпре сматрамо стварање могућности за увођење просветног радника у одлучивање о стратешким правцима и концепцијама развоја образовања, наставних садржаја и реформе.

Криза друштва је настала, поред осталог, неадекватном политиком, концепцијом и организацијом рада високог школства.

Зато се Српска радикална странка залаже за: модерно конципиран универзитет, који би без обзира ко му је оснивач (држава или приватник) гарантовао:

1. дезидеологизоване наставне садржаје,
2. да професори који раде на њему самостално одлучују о стратешким правцима и концепцијама развоја универзитета,
3. утврђивање профила струка (кадрова) која образује,
4. самостално одлучивање о избору наставног кадра,
5. самостално управљање универзитетом,
6. право на штрајк као облик заштите професије, достојанства и стручног нивоа просветног радника,
7. виши ниво слобода и права асистената.

3. Модел универзитета

Универзитет мора бити:

1. Научна институција која подржава појединце, професоре научне и друге сараднике; оснива институте, заводе и сличне установе које се баве научно-истраживачким радом; анализира развој науке и сачињава пројекте за поједине облике истраживања; преко факултета и института сарађује са привредом, јавним службама, институцијама нижих нивоа образовања, културе, спорта; формира тимове стручних истраживача и тако даље,
2. универзитет је наставна институција која на савремени начин образује потребне кадрове стручњака са факултетским дипломама, организује специјалистичке студије, магистеријуме и докторате.

За остваривање ових циљева, а да би се постигло савремено образовање кадрова, универзитет организује, опрему и користи: семинаре, симпозијуме, научне лабораторије па и сличне јединице у привреди.

4. Оснивање и организација универзитета

Модалитети оснивања и организацију универзитета су широко отворени за задовољавање потреба државе за одређеним кадровима у привреди, култури, здравству, просвети, јавним службама итд.

Из тих разлога, универзитети могу бити: државни и приватни. Сваки оснивач универзитета и организатор универзитетског образовања мора потврдити свој легитимитет, односно, мора испунити услове који студентима обезбеђују да успешно уче, образују се и завршавају студије за планиране стручне профиле у предвиђеним роковима.

Држава би у договору са овлашћеним представницима универзитета прописала критеријуме који би одређивали: наставне садржаје, потребан ниво техничке опремљености и учила, правила уписа, дужину школске године, критеријуме за наставничка звања и рад надзорних служби. Тако би се у истом положају нашли и државни и приватни универзитети, и спречило фаворизовање било којих од универзитета. Ту би био и крај државног интервенционизма.

Испуњењем услова универзитети би почели са радом и у лојалној конкуренцији, опстали би само најквалитетнији.

Ови послови би се одвијали под окриљем Министарства за просвету, на чијем би челу стајао министар просвете. Он би морао бити искусан, цењен и стручно доказан професор универзитета. Почетком сваке школске године, министар би у јавност морао да изађе са готовим планом кадровских потреба, чиме би се одређивала и уписна политика универзитета.

Демократским избором на ову функцију, промовисала би се његова компетентност и легитимност, и повећао степен његове одговорности.

5. Уписна политика

За упис на универзитет, оснивач је дужан да пропише – испоштује крите-

ријуме које сваки кандидат мора да испуни.

Како у програму Српске радикалне странке стоји да је "школовање на државним универзитетима подложно строгим критеријумима и финансирано би се из ограничених државних средстава или недржавних извора" поставља се питање да ли упис на универзитете либерализовати, или ограничити број студената? Присталице смо слободног уписа, али и ригорозног режима студија, на коме би прва година била селективна.

6. Настава на универзитету

Настава на универзитету је јавна. Наставу могу изводити само доктори наука, са законом прописаним звањима. Сваки професор универзитета мора имати асистента. У критеријуме за напредовање професора на универзитету треба уврстити њихове резултате рада како у науци, тако и у подизању младих научних кадрова.

За све професорске нивое обавезна је реизборност и провера стручног нивоа сваке пете године, до краја радне ангажованости.

7. Услови да се реформа универзитета реализује

Универзитет мора бити интегративни чинилац националног, културног и економског просперитета државе.

Реформи са јасно постављеним циљевима по правилу претходе истраживања (навели смо које сматрамо неопходним) кадрове промене и промене материјалног статуса образовања уопште. Све ове промене условљене су политичким и друштвено-економским променама. Зато се српски радикали залажу да:

1. носиоци реформе буду просветни радници,
2. да се обезбеди коренита промена односа према раду и обавезама образовања прописаним највишим државним актима,
3. да се обезбеде потребна финансијска средства да универзитет нормално функционише,

4. да се поспешује приватна издавачка делатност,

5. да се из образовања уклоне сви кадрови склони неузорном понашању и пороцима,

6. да се обави рационализација мреже универзитета и факултета.

Стратегија добро конципираног образовања на свим нивоима гужно обухвата шире и озбиљније праћење достигнућа у педагошкој пракси других земаља помоћи информативних система, превођења стране литературе, часописа и слично.

....
Овде су, како је већ речено, дати само неки и основни принципи на којима би почивала реформа школског система коју би спровела Српска радикална странка по преузимању власти.

Ово су најважнија питања једног народа и државе, јер задиру у саму бит њиховог опстанка и зато би сваки сегмент наведен у овом програмском манифесту био детаљно разрађен и анализиран од стране највештих стручњака из ове области.

Овај програмски меморандум је писан на основу општих програмских начела наше странке, дугогодишњег искуства у раду са ученицима аутора овог меморандума и знања која имамо о школским системима у другим, развијеним земљама света.

Међутим, да би се ова и друга наша програмска одређења остварила, потребно је неизоставно свргнути комунистичку власт која је једина и највећа кочница сваком напретку и просперитету.

Педесетогодишња комунистичка владавина у овој земљи нам, на жалост, даје довољно аргумената да тврдимо да ако се то ускоро не деси, онда ће убрзо нестати и нас и државе, па би у том случају свака расправа о реформи, било чега, била беспредметна и ирационална.

У Београду, априла 1996. год.

Централна отаџбинска управа
Српске радикалне странке

**СРБИЈА ЋЕ ЖИВЕТИ БОЉЕ-
МИ ДОЛАЗИМО!
СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА**

ПРОГРАМСКИ МАНИФЕСТ ЛИБЕРАЛНО -ДЕМОКРАТСКЕ ПАРТИЈЕ РУСИЈЕ

Члановима Либерално – демократске партије Русије и истомишљеницима!
Свим грађанима Русије!

Драги земљаци! Русија и сви њени грађани, ушли су у веома одговоран период политичког живота, у период предизборне кампање за избор новог састава руског парламента, а затим и за председника државе.

Либерално – демократска партија Русије се активно укључује у предизборну борбу и износи на ваш суд свој Програмски манифест у коме су одређени идеали и формулисани циљеви и најближи задаци.

Либерално – демократска партија Русије је централистичка, демократска партија; партија слободе, социјалне правде и патриотизма. Њен главни циљ је препород Русије у јаку, демократску и просперитетну државу. Партија тежи да парламентарним средствима створи правну, социјално оријентисану државу са развијеном економијом, идејама либерализма и либералне демократије, вишепартијским системом, плурализмом властности и загарантованим грађанским правима и слободама.

Идеали

Либерално – демократске партије Русије

Стремљења и активности Либерално – демократске партије Русије се заснивају на следећих пет идеала:

ЛИБЕРАЛИЗАМ – слобода, слободни развој грађана, политичких партија, друштвених организација, слободно функционисање свих сфера и структура друштва, слобода избора економске, политичке, научне, културне и сваке друге делатности, слобода мишљења и идејних схватања, толерисање другачијих погледа и ставова. Али слободан развој свих и свакога не сме да води у анархију или у

друштвени хаос, повреду права и слобода грађана. Либерализам се заснива на уставу који је слободно прихватило цело друштво.

ДЕМОКРАТИЗАМ – свестрано демократско уређење државе, свих њених атрибута, свих органа власти – парламента, извршне и судске власти, локалних органа управе. То су слободни избори, вишепартијски систем, демократска права грађана, њихова потпуна равноправност без обзира на националну припадност, порекло, вероисповест, идејно-политичка убеђења. Демократизмом мора бити прожета делатност свих организација – партијско политичких, друштвених, научних, културних, женских, омладинских и других.

Демократизам и монопол на власт једне партије се међусобно искључују. Демократизам негира монополе било које врсте.

ПРАВИЧНОСТ – изградња друштва са једнаким условима за сваког грађанина да реализује своје могућности и способности; друштва са достојанственом, мада диференцираном социјалном обезбеђеношћу; друштва без сиромаша и унесрећених, у коме се заострала тежња људи да часним радом обезбеде висок ниво животног стандарда; друштва у коме ће се приватна иницијатива грађана за побољшање свог материјалног положаја повезивати с државним програмима; друштва у коме су створени повољни услови за потпун развој народа, за повишење његовог животног, културног и образовног нивоа.

Једном речју, то је изградња друштва без "дивљег" капитализма али и без касарноског социјализма.

ПРАВНИ ПОРЕДАК – идеал коме тежи цело друштво, уморно од безаконја, државног хаоса и криминала. Либерално – демократска партија Русије се доследно залаже за увођење поретка у земљи, на основу Устава и закона и тежи да обезбеди услова у коме ће бити осигуран принцип закон изнад свега. Закон морају поштовати и власти и грађани. Нико не може бити изнад закона и нико га не сме игнорисати. Правни поредак је неопходан услов за реализацију либерализма, демократије, социјалног уређења друштва.

ПАТРИОТИЗАМ – традиционални идеал руског народа, свих руских грађана. То је жарка љубав према Отаџбини, свом народу, сећање на историјску прошлост, понос према великим делима предака, брига о садашњости своје Отаџбине, о њеном очувању и процвату, брига за њену будућност, за спас руског народа од изумирања, обезбеђење неопходних услова за очување јаке, независне и процватне Отаџбине.

У савременим условима Либерално – демократска партија Русије истиче на прво место идеал патриотизма.

Циљеви и задаци

Либерално – демократске партије Русије

Грађани Русије! Либерално – демократска партија Русије вам предлаже пут за спасење наше велике отаџбине. Наша програмска начела су јасна и једноставна.

Либерално – демократска партија Русије се, као патриотска партија, залаже за васпостављање Русије на њеним историјским и геополитичким

просторима, у границама бившег СССР, за враћање њеног статуса моћне државе. Она сматра незаконитим расформирање СССР и стварање на њеним територијама такозваних независних суверених држава.

Либерално – демократска партија Русије је против растурања Руске Федерације и одвајања од ње засебних територија. Осуђује терористичке акције (на пример, у Буђоновску), усмерени на растурање Русије.

Либерално – демократска партија Русије, као партија руске државности, заступа идеју претварања Русије у јединствену (унитарну) државу – председничку демократску републику са јединственим парламентом, са губернијским (обласним), а не национално-республиканским територијалним уређењем.

Партија тежи да парламентарним методама створи правну државу на бази идеја либералне демократије, са вишспартијским системом, плурализмом мишљења, гаранцијама грађанских права и слобода.

У будућој јединственој руској држави неће бити националних привилегија, а створиће се равноправни услови за развој свих народа Русије, што ће обезбедити њихову пуну равноправност у свим областима, укључујући и области културе и религије и омогућити стварање међунационалне слоге.

Либерално – демократска партија Русије сматра својим циљем залагање за стварање социјално оријентисане државе са високо развијеном социјално оријентисаном економијом, заснованом на различитим облицима својине, укључујући и приватну. Држава задржава контролу над виталним гранама економије (60%) и планира основне показатеље њиховог развоја.

Партија се залаже за повезивање тржишних односа са државним управљањем, против растурања државног сектора и претварања Русије у сировинску периферију Запада. Она ће моментално реконструисати основне привредне гране.

Либерално – демократска партија Русије је за остваривање приватизације својине само у интересу грађан Русије, а не мафијашких и корумпираних структура, против диктатуре чиновника и доминације страног капитала у економији, за спровођење пореске реформе у интересима произвођача и целокупног друштва: 60% добити произвођачима!

Либерално – демократска партија Русије се залаже за очување управних кадрова без обзира на њихову политичку опредељеност и личне везе.

Либерално – демократска партија Русије подржава формирање различитих облика сељачких газдинства (државних, колективних, приватних). Она је против убрзане приватизације земље (са изузетком плацева за

викендице и окућница). Земљу треба дати онима који је обрађују!

Либерално – демократска партија Русије ће се залагати за остваривање услова за поштен и продуктиван рад и високодиференцираних прихода различитих слојева становништва, стаће на крај непрестаном кашњењу исплата личних доходака и пензија. Оствариваће регулисање цена и доходака уз помоћ економских полуга.

Она ће повратити и проширити основну социјалну сигурност народа (укључујући право на рад, бесплатно становање, образовање, медицинску негу, одмор доступан широким слојевима становништва, високе пензије, достојне сваког радног човека) и избавиће грађане од страха гладовања, незапослености и социјалне незаштићености, учврстиће статус породице и залагаће се за увођење здравог начина живота.

У области културе Либерално – демократска партија Русије ће спроводити државну политику усмерену на подстицање оних праваца у култури и уметности који развијају патриотизам и високе моралне квалитете човека.

Либерално – демократска партија Русије је за активно спровођење еколошке политике за очување животне средине. Спасићемо човекову околину!

Партија се залаже за борбу са организованим криминалом, рекетом, за затварање канала којима у земљу стижу криминални елементи из јужних и других региона, за увођење виза за улаз у Русију из неких бивших, посебно јужних, совјетских република, појачање казни за напад на личну и безбедност грађана и њихову имовину.

Либерално – демократска партија Русије је партија активне спољне политике у националним и геополитичким интересима Русије, партија мира, међународне стабилности безбедности. Она ће спроводити курс независан од Запада, одлучно ће стати на пут мешању у њене унутрашње послове, исто као и посезању на њено територијално јединство. Либерално – демократска партија Русије захтева тренутно обустављање сваке помоћи страним државама, одустајање од једничког прогона са Американцима наших пријатеља (Ирака, Либије, Србије и других држава).

Својим најважнијим задатком она сматра учвршћивање оружаних снага и војнопривредног комплекса земље, заустављање неосноване конверзије. Партија се залаже за увођење војне доктрине, која би одговарала геополитичкој улози државе и интересима њене националне безбедности, за успостављање тржишта трговине оружјем, са којег су нас истиснули САД и друге државе Запада. Биће повећани издаци за издржавање оружаних снага, органа реда, снага за ванредне ситуације. Морају се вратити

понос и достојанство руском војнику и официру. По завршетку службе добиће цивилну професију, а официри који одлазе у резервни састав, посао и обезбедено становање.

Наше гаранције:

Лидер Либерално – демократске партије Русије никада није био члан Комунистичке партије Совјетског Савза, чији су руководиоци издали обичне комунисте и цео наш народ.

Само је Либерално – демократска партија Русије подржала програм за спасавање државе ГКЧП августа 1991. г.

Либерално – демократска партија Русије је једина парламентарна странка која не учествује у влади и не спноси одговорност за њену руши-лачку политику.

Либерално – демократска партија Русије одлучно и доследно испуњава своја обећања кроз своје деловање у Думи. Управо је она та која је покренула питање заштите Руса, увођења губернијске поделе, заштите армије и поштених припадника снага безбедности и милиције. Управо је она та која непрестано брине за младе, пензионере, образовање и културу у земљи.

Либерално – демократска партија Русије је странка која је прва високо подигла заставу патриотизма. Она није правила границе унутар руске државе. Њене патриотске идеје сада увелико користе многе странке и покрети. Па чак и председник Руске федерације, који је потписао Беловешки споразум, сада позива на брисање граница између држава чланица Заједнице независних држава. То је гаранција да смо у праву, гаранција нашим бирачима.

Либерално – демократска партија Русије је странка реализма, здравог начина размишљања и прагматизма у добром смислу те речи. Спремни смо на сарадњу са свим истинским демократским и патриотским странкама, друштвеним организацијама и покретима, који делују у оквирима Устава и у интересу Русије и њених грађана.

Либерално – демократска партија Русије је странка свих слојева друштва, у њу се могу учланити сви грађани који прихватају њене циљеве и задатке.

Грађани Русије! Наш главни циљ на изборима је да поразимо ангинародне елементе радикалних демократа и номенклатуру и да на место председника државе и у парламент изаберемо представнике наше странке, истинске руске патриоте и заштитнике социјалних интереса нашег народа.

Грађани Русије! Ускоро ће парламентарни и председнички избори. Ми вас позивамо да изађете на изборе и да своје гласове дате најчистијој странци, **ЛИБЕРАЛНО-ДЕМОКРАТСКОЈ ПАРТИЈИ РУСИЈЕ!**

Москва, 1995.

Са руског превео:
Дмитриј Јанковић

МИТИНГ У БИЈЕЉИНИ 23. МАРТА 1996. ГОДИНЕ

**СРБИЈА ЈЕ ВЕЧНА ДОК
СУ ЈОЈ ДЕЦА ВЕРНА!**

НАЈНОВИЈЕ КЊИГЕ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА О СЛОБОДАНУ МИЛОШЕВИЋУ И МИРИ МАРКОВИЋ и друга издања СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Све књиге могу се купити у седишту Српске радикалне странке у Београду, Ул. француска бр. 31, или у општинским одборима Странке у унутрашњости, уз попуст од 50%. Пуна цена књиге је 50 динара по примеру. По обрачунатом попусту књиге се продају по 25 динара.

ВИДЕО КАСЕТЕ

из првог кола најновије продукције

СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Видео касете можете купити у седишту Странке, у Београду, Француска 31, и у свим општинским и окружним одборима у унутрашњости.

Цена је 20 динара по комаду

ЧИТАЈТЕ

ЕКСКЛУЗИВНЕ ТЕКСТОВЕ

У НАЈНОВИЈЕМ РЕДОВНОМ БРОЈУ ЛИСТА

"ВЕЛИКА СРБИЈА"
Излази сваког 5. и 20. у месецу

"ВЕЛИКА СРБИЈА"
НОЋНА МОРА ЦЕНЗОРА

